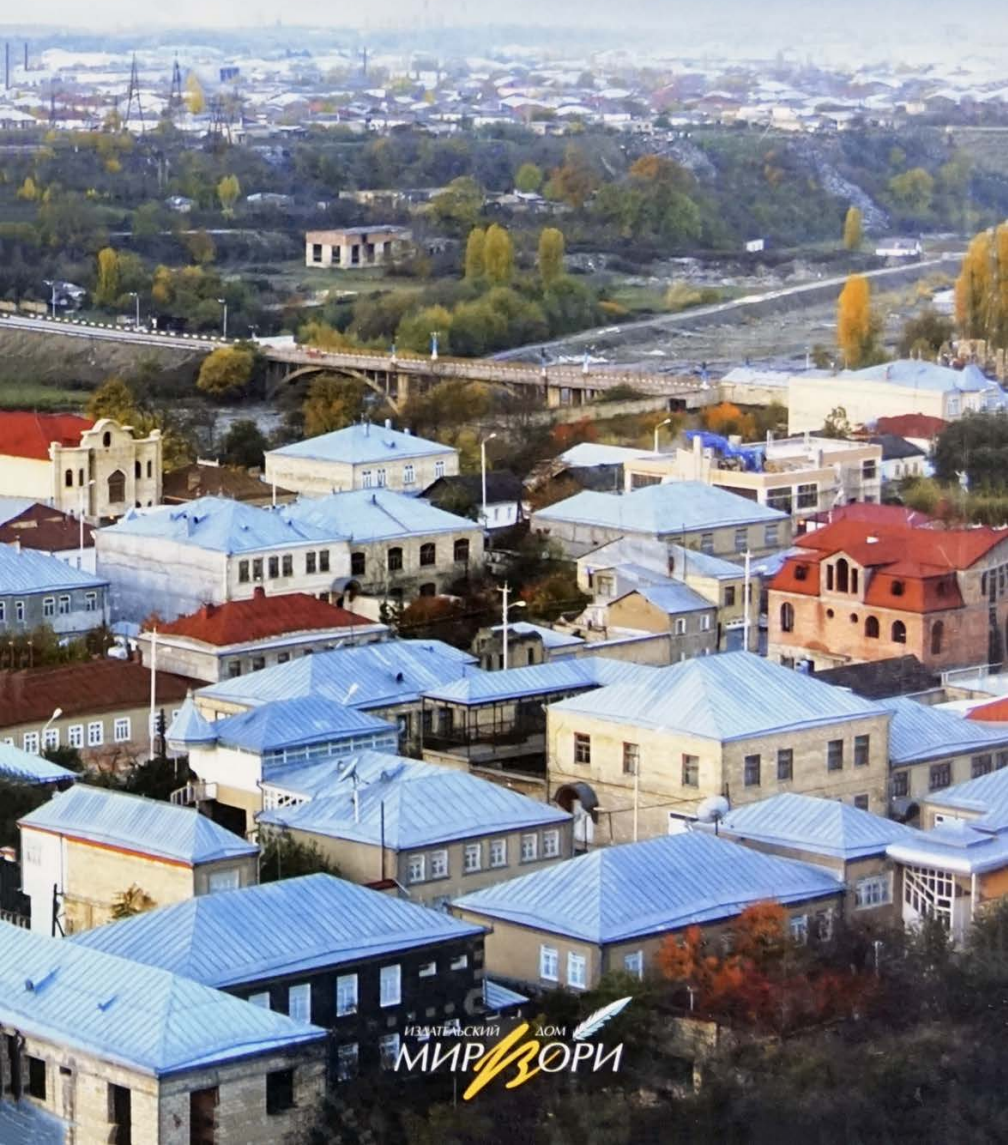

Шабгај АГАРУНОВ

ДӘДӘЛҮҮӘ ДҮНҮОҮМӘ

ШИРОҮО

ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ
МИРЗОРИ

*Әри дәдәј Мазанту
бат Бинјамин вә Миријам*

Шәбәтәј Агарунов ә дәдәј Мазантурәвоз

Шабтај (Шэбэтэј) АГАРУНОВ

ДЭДЭЛЛҮЈЭ ДҮНЈОЛМЭ

ШИРОҢО Э ЗУҢУН ЧУҢУРИ

ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ
МИР/ЗОРИ

ИЗРАИЛЬ - 2009

Агарунов Ш.Х.

Дэдэјлүјэ дүнјојмэ (Мой мир с мамой): Широһо (сборник стихов) / Шабтай Агарунов; [ред. М.Агарунов; лит.ред Э.Гуршумов; дизайн Э.Алиев] - Израиль: издательский дом «Мирвори», 2009, - 200 стр.: ил.

ISBN 978-965-7448-04-5

«Дэдэјлүјэ дүнјојмэ» (Мой мир с мамой) – первый сборник стихов члена Союза писателей, выходцев из Кавказа, поэта Шабтая Агарунова. Через весь сборник лейтмотивом проходит одно из самых прекрасных чувств, на которые способен человек, - любовь. В стихах Шабтая любовь к родному Азербайджану и Кубе, где он вырос, к земле предков – Израилю, к близким людям, к своей семье и огромная, всепоглощающая любовь к матери. Книга написана на горско-еврейском языке.

ISBN 978-965-7448-04-5

© Издательский дом «Мирвори», 2009

© Агарунов Ш.Х., 2009

ЭЗ КИТОБ «ДЭДЭЈЛҮЖЭ ДҮНЈОЈМЭ»

Һэзизэ хундэкорһо! Мэ, нэдэниширэ ки, амбара салһо шиrho нүвүсдэнүм, энчэг имоһој гэрор вэкүрдэм эри вэдэшэндэ јэ китоб шиrhoјмэрэ вэ нум эн и китобэ норэм «Дэдэјлүжэ дүнјојмэ».

Э и китобмэ вичирэ омориһо шиrho эз дэдэји, эз Вэтэни, эз зиндэкуни инсонһоји, эз эшг-мүһбэти, эз күллү-чичэклүжэ богчэһоји, эз бэрлү-бэһэрлүжэ богһоји, эз овһојү шыр-шыр тиһи бирэниһо никэрэј Гудјали, эз инсонһорэ коһ вэрзундэниһо, коһ лэрзундэниһо тэбиэти, эз дусди, эз хуби-хэрэбини, э јэ кофэовоз эз дүнјоји, эз инсонһоји.

Эри чү «Дэдэјлүжэ дүнјојмэ»? Эри эн у ки, дэдэј э һүмүр бала эн кэрэкэ инсони. Дэдэјсүзэ бала э јэ гэнэдсүзэ гуш ухшэш зэрэ. Дэдэј балара кофсүз-кэлэчсүз варасирэ, эз дүл бала хэбэрдор бирэ, урэ шор дирэнки шор бирэ, бимор дирэнки - бимор.

Мэ бэбэрэ э гирог нэс норэнүм, эз јор нэс вэдэшэндэнүм. Нэһ! Чүтам э дорэји Худорэвоз Одом нэ Ёово бэбэ нэ дэдэј инсонһој дүнјо бирэткэ, зиндэкуни инсон довом бирикэ, һэ һэчу һэр бэбэ нэ һэр дэдэј э дүнјо һэжил овурдэ гэгүжүрэ кэширэниһорэ хуно, һэжилиш битэв һүмүр э бэбэ нэ э дэдэј мүһточи. Энчэг дүл дэдэј амбар нэзникдэји э дүл һэжил. Мэш э чунмэрэвоз, э һүмүрмэрэвоз э дэдэј бэсдэјүм.

Худо э и дүнјо зиһисдэнүтһо бэбэ-дэдэјһорэ чун соги, сэр соги дорэ, мэнуһо бирэкорһорэш рэһмэт сохо!

Һэзизэ хундэкорһо! Э и китоб вэчирэ омориһо шиrho ишмүрэ э јэ рачэ һилом мэдэбэрүт, бэбэлү-дэдэјлүжэ рузһорэ э јор ишму дэшэндэ-дэшэндэ, һүрмэт вэ мүһбэт бэбэ-дэдэјэ э дүлһошму дијэш кучлу мисохут, бэһзи хундэкорһорэ мэгбуниш мисохут.

Рачэ мэнзэрэһој рачэ Гүбэрэ э пишој чүм овурдэ-овурдэ, э богһо-богчэһојү кэшдэ-кэшдэ, тэмизэ новојүрэ э синэ кэширэ-кэширэ, хубэ вэхдһорэ, эшглү-мүһбэтлүжэ рузһорэ э јор дэшэндэ-дэшэндэ, эз и сурһој дүнјо хэбэр күрдэ-күрдэ, э һэр чикэ сэјаһэт сохдэ-сохдэ, э хори Азэрбајчон, эн Исројил кэшдэ-кэшдэ, э һисс вэ һэјэчонһојмэ шэрик бирэ-бирэ и китобэ хундэ эз сэр сохдэ бэгдэ миданит ки, һэмэј эн и шиrho эз мүвэһ нэ эз дүл вэдироморэ э куч гэлэмэвоз э сэр сипирэ вэрэгһо гэрор күрдэт.

Мэрэ војисдэни бурбунум кэлэ миннэтдорлуги мэрэ:

- э һүрмэтлүжэ вэ вэдилүжэ кук хэлг иму профессор Михаил Агарунов, у инсон ки, дэс кумоки хүшдэрэ эз мэ кэм нэ сохди э мэслэһэтһо вэ корһој хүшдэрэвоз эри и китобэ вэдэшэндэ вэ тэ эхир и дураза рэһэ э мэрэвоз рафди;

- э адэби фикирһо вэ мэслэһэтһој хүшдэрэвоз э мэ кумок бириһо һүрмэтлүжэ кук, бүзүркэјэ шохир хэлг иму Элдар Гуршумов;

- э јэкимүн хундэкор нүвүсдэ широһојмэ, э духдэр гэблэјмэ Марина, коми ки, һэр нүвүсдэ широрэ э саррафа фикирһој хүшдэрэвоз лојиг һисдиһо гијмэтэ дорэ данусди;

- вэ э ишму, һэзизэ хундэкорһо!

Мэ кумон сохдэнүм ки, ишму и китобэ хундэ, лојигэ гијмэтэ мидит!

Ѓүрмэт ишмурэ э дүл хүшдэ күрдэниһо вэ ишмурэ эз дүли-чүни хосдэниһо

Шабтај (Шэбэтэј) АГАРУНОВ

Никэрэј Гудјал. Эз пишо - күһнэ күрпи,
э пэсэј күрпи эз тараф расд - доһор Бэһэз.

ШОҢИР ЭЛДАР ГУРШУМОВ

*Ҳармәһ Федерасијә Чәһм Нүвүсдәкорһој Исројил,
Рәһбар Чәһм нүвүсдәкорһој чуһурһој доги э Исројил.*

ГЭЛЭМЭ ТИЧ ДОР!

Эз тараф Офуррәкор-Худој һилом бәхш вәкүрдиһо талантлүјэ шоһир Агарунов Шабтај (Шәбәтәј) бән Ханука һәсүл омори э 20-үм сентјабр 1961-мүн сал э Гүбә, э мәскән чуһурһој доги һисдиһо Гир-мизи Гәсәбә, э республикај Азәрбајчон.

Һәлә э ошколә хундәнки һәм э зуһун дэдәји, һәмикә э зуһун азәрбајчони шиrho нүвүсдәрә, э һәдәт зиндәкуни хүшдә киро, чүрһәтлүјэ лојигмәнди данусди.

Нә дәниширә ки, э Боку э ошколәј духдири факултәј фелдширирә варасди вә кор сохдикәш, һә кәнәш, эз дүл вәбәрә шиrho нүвүсдәјирә әри шормәндлүјә һәвәс човони хүшдә, јә зијодлүјә кор-пишә нә данусди.

Ә 1991-мүн сал э кифләтәвоз э Исројил оморә бәгдә, э шәһәр Холон, э болнисәј Волфсон э операсијә сохдәниһо шә бә кор сохдә-сохдә, 2003-2006-мүн салһо э шәһәр Ариел академијәлү колличәш хунди варасди.

Эз јор вәдәшәндә кәрәк нисди ки, Шабтај Агарунов э Азәрбајчон зиһисдә-зиһисдә эз шиrhoј бүзүркә Хагани, Низами, Нәсими, Фүзули, Вағиф, Сәмәд Вургун, Бәхтијар Ваһабзадә, Ваһид вә эз јәкикәһо руһ вәкүрдә-вәкүрдә, дүлһорә шор сохдәниһо э јә хубә шоһир чарусди.

Ә тоорих чуһурһој доги фикир дорәнки мәһлүм бирәни ки, шоһирһо вә нүвүсдәкорһојму э сој-мигдор хәлг иму киро һич дә кәмтә нисди.

Ҳәзизмәндә хундәкорһо! Мә миданүм фәхр сохдә ки, э тичлүјә гәләм сүрхирәвоз нүвүсдә шиrhoј шоһир Шабтај Агарунов әри оморәни нәсилһош јә нуболүјә китобә хуно һәмишә э сәр столһошу вәбирәнини. Нүвүсдә омориһо шиrho э и китоб «Дэдәјлүјэ дүнјојмэ» э форма вә рачлүјәти хүшдәрәвоз јә таза

һоморлүжә рәһ мөзолмәндлүжә никирә ә хүшдә лојиг кәшф сохди ки, әз и арзумәндлүжә-күллүжә чәмәнликһо, таза сәр күрдәниһо човонһојму ә дәс хүшдә гәләм-дәфтәр вәкүрдә, ә һәвәсмәндә мүһбәт шоһирјәтирәвөз ә бочлүжә шәрәфәвөз киросһдәнинүт.

Шоһир Шабтај Агарунов әз 2007-мүн саләвөз ә чәһм нүвүсдәкорһој чуһурһој доғи ән Исројил чикә вәкүрди. Һәзизмәндә хундәкорһо ә широсһој шоһирәвөз тонишүт әз козитһо вәдирәморәниһо ә Америка («Новыј рубеж») вә ә Исројил («Кавказсаја газета»). Һәмикә ә Исројил вәдирәморәниһо ә алманах «Мирвори» ә үзкә шоһирһорәвөз әјәки рачә широсһојү дофус бирә вә гәдүрдәнә хәлғ иму ә јә кәлә бәхдәвәрирәвөз и нүвүшорә гобул сохдәнүт.

Јәкимүн китобу һисдиһо «Дәдәјлүжә дүнјојмә» әдәј һә ә и нумлүжә широсәрәвөз сәр күрдә:

«...Дәһәм бәбә нә дирә
Вир сохдим бәбәјмурә,
Ә руз расунд имурә
Дәдәјлүжә дүнјојмә.

Гәлхән-гилинч нә кәрдо,
И һилом пуч нә кәрдо,
Дәдәјсүз һич нә кәрдо
Дәдәјлүжә дүнјојмә».

И широсә әз сәр тә әхир хундә варасдә бәгдә, һәр хундәкор ми-дану ә фикирлүжә хәјол ән һәјилиһој хүшдә вокошдә; бәбәлүһо вәкүрдә дәһноһој кәләтәһорә ә кушһој хүшдә дошдә-дошдә, чүтам оморә ә оһилјәтијә салһој һүмүр расирәткә, бәбәрә әз һәјили вир сохдәкорһош јә хушә кәлмәјүрә әри шинирә һәсрәт мундә-мундә, ә нәвокошдә рәһһошу дәниширә-дәниширә, ә сәр дәшојү гәнәдлүжә гушә хуно пар нәзәрә-нәзәрә, әнчәг вә әнчәг сабурулүжә имидһорә ә зәһмәт кәширәји дәдәј бәсдә-бәсдә, ә хушә руз расириһо балаһорә јәбојикәш әдәј хәбәрдор сохдә ки, и зиһисдәнимһо дүнјо ковләлү бирәнкиш һич мәһәл дәдәјсүз нә кәрдо.

Шоһир ә јә широсјикә «Чон дәдәјмә» ә јә бәнд әдәј нүвүсдә:

«Балаһојтү һәр дэгдэгэ
Өз Худо хосдэ тэвэгэ,
Түрэ дү һүмүр јэ догэ,
Чон дэдэјмэ, чон дэдэјмэ».

Өри, һә һәчуни: бәбәсүзә балаһо әри сугдә дэдәј хүшдә әдәт јә догә бирәниһо һүмүрә арзуламиш сохдә-сохдә, һәмикә әзини гирјәтлүжә дэдәјә ә чикәј шүвәр хүшдә әдәт гәлхәндлүжә јә догә хуно винирә војисдәнүт.

Ә ширә «Инсон әрчү залуми?» әхири дү чәркә әдәј һәчи варасдә:

«Әрчү залум һәмишә ә пишој хуб оморә?
Худосүзә залумә дураза һүмүр бирә?»

Зиндәкунилүжә һүмүр иму ә хубһо нә хәрәбһорәвоз ә јә чикә әдәј киросдә. Шоһир хуб әдәј куфдирә ки, әри чү товнә и залумә инсонһо һәмишә ә хубә мәрдә, гирјәтлүжә инсонһо сижәлүжә гәсд сохдәнүт, әхи, тәкәј, и буховлүжә һәмәлһо әз һәрә вәжүрдә нијов, бәкәм, әзини садана һомонһо миданутми ә пучлүжә мәтләбһој хүшдә бәһәм расирә?

Һүрмәтлүжә шоһир әз Вәтән Гүбә, әз никәрәј Гудјал, әз билог күһнә күрпи («Ә сәр билог күһнә күрпи»), әз Гирмизи Гәсәбәрә ә Гәләрәвоз чүфт сохдәниһо күрпи хубә ләззәтлүжә ширәһо нүвүсди. Әз «Никәрәј Гудјал» јә бәндә мидам мәсәл кәширә:

«Тоорих ән милләт чуһур бирәј тү,
Кәширә дәрд хәлгә ә чүм дирәј тү,
Амбара хунһорә шушдәј бәрдәј тү,
Һәм бәрдәј сурһорә, никәрәј Гудјал».

Һәзизә хундәкорһо! Хуб фикир дит ки, ә гәриш чор чәркә, ә чү кәлә усдәјәтирәвоз гәдимижә зәндәкуни хәлг ән чуһурһој догирә кузкирә хуно ә пишој чүм овурдә, хундәкорһорә ә һиломлүжә хәјолһој гисмәт овурдә, киросдә зомонһој дәрдлүбәндиһорә јә сурһорә хуно ә һәрәлуғ гәрг бирәјирә әри иму вә әри оморәни

нәсилһо әдәј ә талантмәндә куч тичлүјә әгүл хүшдәрәвоз, ә дүл сухундәниһо тәһәрәвоз, сабурмәндлү расундә.

Әз мәлһәмә талантјәти ворихдәниһо сүрхәлүјә кәлмәһој ән шоһир, кузәтмәндә хундәкорһорә ә гәдимижә мәскән Гүбәрәвоз руј-бәруј әри овурдә, ә ширә «Гүбәјмә» сурлумәндә дәрһој ковләјирә ә хушә бочәрүгәвоз тој-бәтој вокундә, чәннәтјәти тәбиәтә јә шәкилкәшә хуно күллү, боглу-богчәлү бурбундә-бурбундә одомирә әдәј мәстәлүјә һәјрон һишдә:

«Гүбә һәм дәдәји, һәмикә бәбә,
Ә дүл гүбәјиһо һәр вәхд дә Гүбә,
Фәрзәндһо мокошдут кәнәш ә Гүбә,
Ә хотур шор дирә руј Гүбәјмәрә!»

Чүмһој инсонһорә, дүлһорә хуно, ә шорәвоз пур сохдәни и чәркәһо Вәтән һәјили мәрә дорә омориһо јә Худолүјә мозолмәндә Тиролүјә тәһәрифи! Сог кәрдо и бәндә ә гәләм вәкүрдиһо дананмәндә шоһир чуһурһој ән доги һисдиһо - саррафмәндә Шабтај Агарунов!

Тәрбијәбәндәлүјә шоһир әз коми мөвзу коф дәшәндәникә, ә јә кәлә дананјәтирәвоз урә ә әхир расундәни. Әри соглом бирәји киро әз кордә нә гәјчи коф вәнкәсдәниһо шоһир, әз гәрбол һәггијәти кировундәниһо чәркәһорә ә дәрә нүвүсдәниһорә хуно нушу дорәни:

«Зиндәкуни инсон әз бинә һәчи,
Әвәлјү шорини, әхирјү пучи,
Мочол һисд, тү дур бош әз кордә, гәјчи,
Бурра нәјов дамар әз бинә, әј дүл...»

Ә и таза китоб «Дәдәјлүјә дүнјојмә» нумлүјә ширәһо, әшглүјә-мүһбәтлүјә ширәһо, әри һәјилһо нүвүсдиһо ширәһо, чорчәркәјиһо, нәсиһәтлүјә ширәһо вә ә әхир јә поемә чикә вәкүрди.

Һәммә нүвүсдә ширәһој шоһир, ә коми фурм, ә чүтаи фикирәвоз нүвүсдикәш әз дү-јәки асүлү нә бирә, һәр широрә ә мәһәнојү киро дүлә вәбәрдәниһо вә хундәкорә ә боворими овурдәниһо дорунлүјә мәһәнәһо очуг-ошкор ә пишој чүм вәдилүни. Јәбојикәш војисдәни әри ишму әз ширә «Јәршоләјим» јә сә бәндә мәсәл бијорум:

«Ө сэр Сион гојим бирэј,
 Јэршолэјим, Јэршолэјим.
 Чәһмәт чуһурә вәчирәј,
 Јэршолэјим, Јэршолэјим.»

Довид түрә һүмүр дори,
 Сә дин инчо бинә нори,
 Чүм ән һилом ә тү дәри,
 Јэршолэјим, Јэршолэјим...

Јә руз ә кул сипирә хәр,
 Мошијәһ мидиров әз дәр,
 Ковлә имбу хәлг тәвәсәр,
 Јэршолэјим, Јэршолэјим».

Ө кумоки Офуррәкор-Худорәвоз һә һәчуш бирәнини!

Һүрмәтлүјә шоһир әз хори бәбәһо, әз рачә шәһәрһо, әз күлшәнлүјә богһо-богчәһо, әз һүндүрә доғһо, әз мәлһәмлүјә бәрәкәтлүјә хориһо, әз чофолүјә зәһмәткәшә одомиһо, әз вәфолүјә мүһбәтмәндә духдәрһо, әз чунсогијә софиһо, әз һәгглүјә дузиһо, әз гирјәтлүјә мәрдбәндлүһо вә әри һәјилһо амбарә широһо нүвүсди.

Шәбәтәј! Ө кәлә кумоки Худорәвоз сој әзини китобһо дијәш зијод бирәји, шорбәндлүјә хәлг мәрә ә нүвүсһој хүшдәрәвоз дијәш әз шор шорлутә мисохи. Әри тү вә әри кифләт тү әдәм амбара чунсоги вә мозолмәндә бәхдәвәри хосдә. Гәләм тү дијәш кучлу кәрдо, шоһир!

ЭРИ ШОҲИР ШАБТАЈ АГАРУНОВ

Мәһәни

1

Ә гәриш дананһо чикә вәкүрдәј,
Чикәјтү мәһләми ә һәрәј дәһ мәрд.
Ә хори бәбәһо кипә дәкүрдәј,
Одлујә широһо дүлһорә вәбәрд.

Тәкрор:

Әз һәсәл ширини нүвүсдәһојтү,
Әз һәсүл Довиди зүһүсдәһојтү.
Чәнд таза китобһо күрдә ә кишә,
Шәбәтәј, гәләмә тич дор һәмишә!

2

Офтолу нур дүһо торик нәс бирә,
Әз Тиро парусди кофһој ән синә.
Сифирлү пур буһо шәрик вәс дирә,
Әз сүрхһо палусди софһој ән бинә.

Тәкрор:

Әз һәсәл ширини нүвүсдәһојтү,
Әз һәсүл Довиди зүһүсдәһојтү.
Чәнд таза китобһо күрдә ә кишә,
Шәбәтәј, гәләмә тич дор һәмишә!

3

Һәр сүрхә имконә бочлу дирәји,
Ә чүмү бәхилһо огиш нивәрзү.
Чүнтүни инсонһо точлу бирәји,
Әз нәфәс сәдиги догиш миләрзү.

Тәкрор:

Әз һәсәл ширини нүвүсдәһојтү,
Әз һәсүл Довиди зүһүсдәһојтү.
Чәнд таза китобһо күрдә ә кишә,
Шәбәтәј, гәләмә тич дор һәмишә!

4

Мәлһәмә мәңниһо - ә һол кәрәји,
Бәрәкәт ән нунһош ә тәхүл дәри.
Бүрчирә һәрфһорә гәрбол зәрәји,
Һәр кәлмәј дасданһош әз әгүл сәри.

Тәкрор:

Әз һәсәл ширини нүвүсдәһојтү,
Әз һәсүл Довиди зүһүсдәһојтү.
Чәнд таза китобһо күрдә ә кишә,
Шәбәтәј, гәләмә гич дор һәмишә!

Шоһир Әлдар ГУРШУМОВ

Доһор Бәһәз, ә дәрә - никәрәј Гудјал.

*Гэлхэн-гилинч нэ кэрдо,
И һилом пуч нэ кэрдо,
Дэдэјсүз һич нэ кэрдо
Дэдэјлүјэ дүнјојмэ.*

Дэдэјлүјэ дүнјојмэ

Дэдэјлүжэ дүнјојмэ

Оморум, дирүм түрэ,
Дэдэјлүжэ дүнјојмэ.
Бэхтэвэр сохди мэрэ
Дэдэјлүжэ дүнјојмэ.

Эз дэдэј һэсүл бирэм,
Дәһәм зиһисдә дирэм,
Ә дүнјојмэ оморэм,
Дэдэјлүжэ дүнјојмэ.

Ғәјот сәхд куфди мэрэ,
Эз дэдэј чиро бирэ.
Нә дирэм чәнд сал түрэ,
Дэдэјлүжэ дүнјојмэ.

Һәсүллүни, бинәлү,
Ғүрмәтлүни, хунәлү,
Кук-духдәрлү, нәвәлү
Дэдэјлүжэ дүнјојмэ.

Дәһәм бәбә нә дирэ
Вир сохдим бәбәјмурэ,
Ә руз расунд имурэ
Дэдэјлүжэ дүнјојмэ.

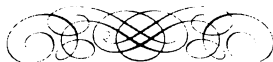
Кәрми, воруш, вәрф-чәләнк,
Астарај һәсмуни, мәнк,
Шәфәглүни, ранкбәранк
Дэдэјлүжэ дүнјојмэ.

Бәһәрлүни, күллүни,
Чәмәнлү, сүнбүллүни,
Чичәклү, бүлбүллүни
Дэдэјлүжэ дүнјојмэ.

Мэ дэрһој түрэ куфдум,
Ә гэл дэдэј дарафдум,
Кэнэ дүлдинчи офдум,
Дэдэјлүжэ дүнјојмэ.

Гэлхэн-гилинч нэ кэрдо,
И һилом пуч нэ кэрдо,
Дэдэјсүз һич нэ кэрдо
Дэдэјлүжэ дүнјојмэ.

Март-ијун - 2007

Дэдэј

Мэ түрэ нэ дирэм ини чэнд сали,
Ә рәһһо домунди чүмһојмэ, дэдэј.
Худо гисмэт нэ сохд бијом э Вэтэн,
Ә рујтү вохуру и рујмэ, дэдэј.

Салһо јәки-јәки кирошди, рафди,
Дүлмэ әри хүшдэ чикэ нэ офди.
Имбуруз э гэлтү гэл мэ дарафди,
Әз шори нисд чикэ э дүлмэ, дэдэј.

Һәр вэхд кузэт сохдэј тү рәһһојмурэ,
Фикир, хәјол иму пир сохди түрэ.
Ә рәһһо дәһишдэј үшүг чүмһорэ,
Гурбунтүни үшүг чүмһојмэ, дэдэј.

Сэбәһ-шәв э гәјгүј балаһо мундэј,
Курундэ рузһорэ тү кировундэј.
Имурэ овурдэј э руз расундэј,
Гурбуни әри тү һүмүрмэ, дэдэј.

Сэр Шондогэ хуно сипи муј сэртү,
 Эз овһој Бәнэвшэ тэмизи дүлтү,
 Эри вокундэкор рәһзоји дэртү,
 Очуги сүфрәјтү, дэдәјмә, дэдәј.

Чэндгэдэ чэтини бири имурә,
 Тү нич вир нә сохдәј јәбош хүшдәрә.
 Расундәј э һәммә кумоки түрә,
 Нә һишдәј офдорә, дэдәјмә, дэдәј.

Эз Худо хосдәнүм тәвэгәј мәрә,
 Эриму нэдано У амбар түрә.
 Бәбәсүз мундәјмкәш дошдәј имурә,
 Бәбә-дәдәј бирәј, дэдәјмә, дэдәј.

И шори дүлмәрә нә бисдо гэдәр,
 Оморә норәнкә појтүрә эз дәр.
 Шәбәтәјүм, дусдһо, мәнүм бәхтәвәр,
 Омори эки мә дэдәјмә, дэдәј.

Сентјабр-октјабр, 2003

Чон дэдәјмә

Эри тү јә зинк зәрүм мә,
 Чон дэдәјмә, чон дэдәјмә.
 У сәс түрә шинирүм мә,
 Чон дэдәјмә, чон дэдәјмә.

Худо түрә нә сохо кәм,
 Нә дәшәно түрә э гәм,
 Эз и һилом винош дәһәм,
 Чон дэдәјмә, чон дэдәјмә.

Кук-духдәрә кәлә сохдәј,
 Эриму һә гәлхән бирәј,
 Гисмәт бири, нәвә дирәј,
 Чон дэдәјмә, чон дэдәјмә.

Кэлэ сохдэ нэвэһорэ,
Һэрүс, һэтон ди уһорэ,
Ә чүм винош нишрэхорэ,
Чон дэдэјмэ, чон дэдэјмэ.

Бэбэсүзэ рузһојмурэ
Тү пур сохдэј зэймэт дирэ,
Нэ нишдэј дэрд, гэм кэширэ,
Чон дэдэјмэ, чон дэдэјмэ.

Балаһојтү һэр дэгдэгэ
Әз Худо хосдэ тэвэгэ,
Түрэ дү һүмүр јэ догэ,
Чон дэдэјмэ, чон дэдэјмэ.

Рэймэ эз тү дури, дури,
Ә кофэвоз дүлмэ пури,
Мийом, э мэ тү куш дори,
Чон дэдэјмэ, чон дэдэјмэ.

Мэ һэсрэтүм эри сэстү,
Әри кэрмэ у нэфэстү,
Әри тимор сохо дэстү,
Чон дэдэјмэ, чон дэдэјмэ.

Һэ војисдэ винүм түрэ,
Ә занијтү вэнүм сэрэ,
Шинүм нэнэм-нэнуј түрэ,
Чон дэдэјмэ, чон дэдэјмэ.

Әри кукһо-духдэрһојтү,
Кэм нэ кэрдош, э дэдэј, тү,
Руж Шэбэтэј варав э рујтү,
Чон дэдэјмэ, чон дэдэјмэ.

Декабр - 2004

Инсон эрчү залуми?

Һәмишәкирә хуно бәбә э рәһ вадарафд.
У рәһә кирошдәнки, мошин э сәрјү варафд,
Бәбәјмурә залум күшд, э базүјмү вәно дог,
Ә торики домундим, э хунәјмү мүрд чирог.
Кәмәримү хүрд бисдо эз и зобунә хәбәр,
Һәммәјмурә дәрд вәкүрд, дәрд имурә нисд гәдәр.
Дәһәм һиломә нәди, эз дүнјо зу рафд бәбә,
Әз сохдә хубиһоју э чәннәт дарафд бәбә.
Худосүзә залумә пәнч сал гәзотот дорут,
Чуһурә сәһибјү нисд, эз у зијод ни бурут.
Дәдәјмурә шүвәрсүз, бәбәсүз һишд имурә,
Әз э гәзотот нүшдә дәрд иму кәм нәс бирә.
Пәнч сал бәгдә мәдиоров үшүг һиломә винү,
Кәнә дүлшор имбошут һәјилһоју нә зәнү.
Јогин фикир сохдәни, хуб хилос сохди сәрә,
Јогин дүлү дорд нидү, шәвһо мидав хисирә.
Дәдәј ја мәрдә хуно мүһкәм күрдә хүшдәрә
Ә хубә руз расуну јәтимә балаһорә.
Әрчү залум һәмишә э пишој хуб оморә?
Худосүзә залумә дураза һүмүр бирә?

*Мә хәли чикәһо ә дүнјо дирәм,
Амбар һәјрон мундәм, ошугиш бирәм,
Ә бәһзи чикәһо чүмә дәнорәм,
Јә чикәш нә зәри сүј Гүбәјмәрә.*

Ә Гүбәјмә, Гүбәјмә

Никэрэј Гудјал

Нэс нишдэ хисирэ нич шэвһо рəһэт,
Ә хов дирəморə, никэрэј Гудјал.
Әдэм хəбэр бирэ эз хов һэр сəһэт,
Шинирэ сəs түрə, никэрэј Гудјал.

Әдэј хорој зэрə, бијом сэр кəшүм,
Вокуним ихдилот, əкитү нүшүм,
Диром ə овһојтү, мə рəһэт бошүм,
Тимор сохи мэрə, никэрэј Гудјал.

Һəжилə вəхдһојмə əкитү бирэм,
Сəбəһ-тə-шəһəнкум ə ов дəбирэм,
Әз овһојтү лəззэт һиломə дирэм,
Шор сохдэј дүлмэрə, никэрэј Гудјал.

Кох палаш, коһ лиһə овтү оморə,
Кох мидај һүрш зэрə, коһ сокит бирə,
Һол инсонə хуно һə дəкиш бирə,
Инсонə тəрс дорə, никэрэј Гудјал.

Тоорих эн миллэт чуһур бирэј тү,
Кəширə дəрд хэлгə ə чүм дирэј тү,
Амбара хунһорə шушдэј бəрдэј тү,
Һэм бəрдэј сурһорə, никэрэј Гудјал.

Парчонһо кирошдэт эз и рəһһојтү,
Шоһирһо нүвүсдэт шəјрһо ə нумтү,
Бирэји эн Шоһдог, доһор Бəһəз, тү
Һошир сохд Гүбэрə, никэрэј Гудјал.

Шəбэтəјүм, војисд мə винүм түрə,
Појум ə бинэјтү, шинүм сəстүрə,
Вокунум əритү сурһој дүлмэрə
Мə дирəнки түрə, никэрэј Гудјал.

Январ - 2005

Бовор сох, рачә Гүбә

Түсүз рузмә руз нисди,
Бовор сох, рачә Гүбә.
Шорум, тү мәрә нисди,
Бовор сох, рачә Гүбә.

Әз тү чиро бирә мә
Томом бимор бирәм мә,
Һәмишә дә ә дүлмә
Бовор сох, рачә Гүбә.

Мәрә һәрбој војисдә
Ә сәр Бәһәз појисдә,
Ә томошәјтү нүшдә,
Бовор сох, рачә Гүбә.

Һәсрәтүм әри Шоһдог,
Әри Бәнәвшә билог,
Мијом әки тү гиног,
Бовор сох, рачә Гүбә.

Ә богһојтү оморә,
Әз дорһо бәһәр чирә,
Һисди и мәтләб мәрә
Бовор сох, рачә Гүбә.

Ә һәјили вокошдә,
Ә ов Гудјал тән шушдә,
Әз кучәһо кирошдә,
Бовор сох, рачә Гүбә.

Һовурһо кура бошим,
Ә вишәј Гәчрәш нүшим,
Јә хубә кобоб кәшим,
Бовор сох, рачә Гүбә.

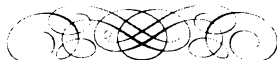
Һә војисдәни мәрә,
У тәмизә һоворә
Ә чикәрһо кәширә,
Бовор сох, рачә Гүбә.

Һә мәтләб дә ә дүлмә,
Әз овһојтү хурум мә,
Јәкәм сәрин бу дүлмә,
Бовор сох, рачә Гүбә.

Рәһмә нәзник, дур рәһмә,
Војисдәни бијом мә,
Күјкә бәсдәји рәһмә,
Бовор сох, рачә Гүбә.

Гисмәт мә бәһәм бирә,
Мә мијом винүм түрә,
Шәбәтәј хосдә түрә,
Бовор сох, рачә Гүбә.

Ијун - 2004

Догһо

Әз һәјили һә бәнд сохдәјт
Мәрә ишму, шохһо-догһо.
И дүл мәрә һәвәс дорәјт,
Әз дүл мијов кофһо, догһо.

Нум имуни дог чуһури,
Әз дәс залум хилос бири,
Ә гәл ишму диромори,
Бирәјт мәскән уһо, догһо.

Өри хэлгмә гэлхән бирәјт,
 Ө синәшму хэлгә дошдәјт,
 Гәдүрлүрә һүмүр дорәјт,
 Дошдәјт әз дәс бәдһо, доғһо.

Зимустуһо вәрф дәкүрдә,
 Појизиһо думон күрдә,
 һәминонһо хунчә күрдә
 Ө сәр ишму күлһо, доғһо.

Мә һәјронум ә сәр ишму,
 Амбар кәшдәм ә синәшму,
 Сур куфдирәм ә кушһошму,
 Човоб шинүт кушһо, доғһо.

Дирәм чәјрон вирихдәрә,
 Ө гәд күлһо пәһни бирә,
 Хумор-хумор дәниширә
 Ө руј инсон чүмһо, доғһо.

Һә әз ишму күрдә сирог,
 Ө дүл әдәј сухдә чирог,
 Шәбәтәјиш мијов гиног
 Ө һәр шорә рузһо, доғһо.

Ө сәр билог күһнә күрпи

Фураморум, појисдум мә
 Ө сәр билог күһнә күрпи.
 Лап һол хәрәб бисдорум мә
 Ө сәр билог күһнә күрпи.

Јә инсонә чүм нәс дирә,
 Сәс зән-духдәр нәс оморә,
 Сову, бәдрә пур нәс бирә
 Ө сәр билог күһнә күрпи.

Јэ вэхд инчо инсон пур бу,
Эз дүлэсди, эз дэрд дур бу,
Јошлу, чоһил кофэкир бу
Э сэр билог күһнэ күрпи.

Һэрүс-духдэр нубот күрдэт,
Рузи чэндбо ов дэбэрдэт,
Дүл јэкирэ һэ вэбэрдэт
Э сэр билог күһнэ күрпи.

Ов эн билог сэрин бири,
Ихдилотһо ширин бири,
Эшг чоһилһо дэрин бири
Э сэр билог күһнэ күрпи.

Јэ битэв руз појисдум мә,
Јэ кэс нэбу, јэ сэс дүм мә,
Э гэд дүлмэ кирисдум мә
Э сэр билог күһнэ күрпи.

Шэбэтэјүм, э дүл һэсрэт,
Рәһзо бука рәһ эн гисмэт,
Бэхдэвэр бу кэнэ чәһмэт
Э сэр билог күһнэ күрпи.

Март-мај 2007, Гүбэ - Бат-Јам.

Гүбэјмэ

Оморум киросһдэ чэнд салһо бэгдэ,
Винүрүм һэ кэнэш руј Гүбэјмэрэ.
Эз инчо һэзизтэ, эз инчо сугдэ
Мэскэн нисд, ни имбу тој Гүбэјмэрэ.

Эдэм шори сохдэ, дүлмэ пар зэрэ,
Вэтэнмэ э гучог дэшэнди мэрэ,
Мэш адэм гэл күрдэ, моч сохдэ урэ,
Э синэ кэширэ буј Гүбэјмэрэ.

Мэ хэjли чикэһо э дүнjо дирэм,
Амбар һэjрон мундэм, ошугиш бирэм,
Э бэһзи чикэһо чүмэ донорэм,
Jэ чикэш нэ зэри суж Гүбэjмэрэ.

Рачэ мэнзэрэһо э чүм вохурдэ,
Эз Гүбэ һич нираj jэ сиб нэ хурдэ,
Тэшнэjи хүрд сохдэ овjүрэ хурдэ,
Кэнэ моjи вини руj Гүбэjмэрэ.

Гүбэ һэм дэдэjи, һэмикэ бэбэ,
Э дүл гүбэjиһо һэр вэхд дэ Гүбэ,
Фэрзэндһо мокошдут кэнэш э Гүбэ,
Э хотур шор дирэ руj Гүбэjмэрэ.

Иjун - 2007

Расирэ э гэсэбэ

Дүлмэ эдэj сүр-сүр сохдэ
Тэ расирэ э гэсэбэ.
Эз чүмһоjмэ лап һэрс рихдэ
Һэ расирэ э гэсэбэ.

Э чүммэ нэ сохдум бовор,
Һашдан шэкил һэр дэр-дивор,
Дүл э синэ вэчэсд шор-шор
Мэ расирэ э гэсэбэ.

Һэjрон-Һэjрон дэниширүм,
Һашдан инчо э һэнк шиrүм,
Сэс дэдэjэ мэ шинирүм
Һэ расирэ э гэсэбэ.

Лап һүндүри, рач хунэһо,
Тэр-тэмизи, дуз кучэһо,
Һэjрон мундэ дирэкорһо,
Һэ расирэ э гэсэбэ.

Гиног мијов - һурмәт мидүт,
 Ә пишојү сүфрә минут,
 Әз дүл, әз чун дәс микүрүт
 һә расирә ә гәсәбә.

Ә и јурдмә һәјронум мә.
 И јурдмәрә гурбунум мә,
 Војисд инчо лап мунум мә
 һә расирә ә гәсәбә.

Әкәр војисд дирә чәннәт,
 Гәсәбәрә сох зијарәт,
 Шәбәтәјиш кәрдо гисмәт
 Вәхд расирә ә гәсәбә.

Март - 2007

Ә бинәј Гудјал

Имбуруз појисдәм ә бинәј Гудјал,
 Әдәм дәниширә, дүлмә лап шори.
 Урә дирәм ә хов, ә хәјол чәнд сал,
 Әз һәсрәти Гудјал дүлмә дорд дори.

Чәнд салһо војисди винүм Гудјалә,
 Дәс, руј мәрә шурум мә ә овһојү.
 Хүрд сохум јәнчигир һәсрәти дүлә,
 Вәкүрүм јә хәбәр мә әз һовојү.

Һә кәнәш хиники овһој никәрә,
 Чүтам әз и чәнд сал пишо бирикә.
 Һә кәнәш ә сәрјү думон оморә,
 һашдан думон урә гәл-моч дорәкә.

Гудјал, һә у Гудјал нисди һашданки,
 Јә хәјли кәм бири овһој никәрә.
 Јә вәхд дәр-диворә сәјлһо шушдәнки,
 Ә ләрз мидировунд һәмәј күрпирә.

Сэр мүкүрүт вэрфһој Шоһдог һал бирэ,
Ә овһој никәрэ гәриш имбошут.
Әри бог-богчәһо бәһәрлү бирэ
Әз овһој никәрэ кәнә микәшүт.

Ә һәрәј Гәсәбә, Гәлә дәбирә,
Уһорә әз јәки Гудјал чиро сохд.
Тәјтә күһнә күрпи һәмәл оморә,
Әз гәриш ән овһо киросһдәт јә вәхд.

Әз бинәј ән «Бәһәз» дәрәво шәх-шәх
Әдәј тији бирә овһој никәрә.
Бәһзибо «Бәһәзә» ләрзундә ләх-ләх,
Шырнајү ә һәр јон һој-һорој дорә.

Әз кәлләј ән доһор дәниширәнки
Чүмә тимор сохдә рачә мәнзәрә.
Сәс шыр-шыр Гудјалә мә шинирәнки
Ә јор нәнәм-нәнүј дәдәј оморә.

Ә сәр сәнг сәнг варафд әз сәнғһој Гудјал,
Диворһо вәбәрдә, хунә вокундүт.
Бәһзибо и сәнғһој никәрәј Гудјал
Ә дәс хәлг ә чикәј силоһ домундүт.

Әкәр миданусдкә коф сохдә Гудјал
Әз амбара сурһо у мидо хәбәр.
Әз курундә һәјот, әз тәлһә горал¹
Ән чәһмәт чуһурһо у мидо хәбәр.

Мә кәнә појисдәм ә пишој Гудјал,
Әдәм дәниширә ә ов никәрә.
Зимусту һисдикәш әз овһој Гудјал
Пәнчәрә пур сохдум, шушдум руј мәрә.

¹ Горал (*иерит*) - гисмәт

Ө дүл мэтлэб дэбу, гисмэт бисдорум,
Ө бинају нүшдэ, мокунум дүлэ.
Ө сэс эн Гудјалмэ сэс мэрэ дорум,
Јэ кэмлэј хүрд сохум тэшнэји дүлэ.

Ө чүмһојмэ һэрс пур, дүлмэ гэмкини,
Түрэ адэм һишдэ, тикэј вэтэнмэ.
Өз тү чиро бирэ һэр вэхд чэтини,
Өдэј алов күрдэ кэнэ бэдэнмэ.

Вэхди, чиро бошим кэнэ, э Гудјал,
Мијом, гисмэтикэ, мивинүм түрэ.
Мэ түрэ мидорум э дүл, э хэјал,
Өз јор ни вадарај, адэм коф дорэ!

Гүбэ - Бат-Јам, март-апрел 2007.

Сүрт

Ө Сүрт адэм кэшдэ мэ һэјрон-һэјрон,
Ө јор дэшэндэнүм һэјилиһорэ.
Јомон дәкиш бири Сүрт иму, јомон,
Шинохдэ нэс бирэ ингэдэ урэ.

Хунэһој кэрпүчи, хунэһој сэнги
Мэртэбэ-мэртэбэ, чэркэ-чэркэји.
Һовој мусурмуһо лап хуби, нүки,
Хунэһо вокундэт тэјтэ кунаји.

Өз дорһој эн вишэ кэрм сохдэ хунэ,
Јозуги нэс күрдэ бурранки дорэ.
Исэхэт вишэј Сүрт бири бирэһнэ,
Кутукһо «јорошуг» дорэ хориһорэ.

Ә чүм нәс вохурдә кәһәшә сәһро,
Һәр тараф күрдәји әзир хунә, бог.
Ә бушә хориһо рәһзо мол-гәрә,
Ә савзә мәјдумуш лап варафди дог.

Имурә мәјду бу ә бинәј вишә,
Кура имбисдорим һәјилһо һәммә.
Кими вози мисохд, кими томошә,
Чәндгәдә шор бирим һәјилһо һәммә.

Ә нәзники мәјду јә тәнкә әрх дә,
Овһоју һә шыр-шыр бирәнбу тиһи.
Ә гәд киләһојму овә пур сохдә,
Мухурдим, тәјтә хүрд бирә тәшнәји.

Јә дор гәрәбәчи вәбу имурә,
Кәшдүм, ә чикәјү кутук офдум мә.
Дәс сурулә инсон буррири урә,
Лап дүлхүр бисдорум, һишдүм рафдум мә.

Мәјду кәлә-күтүр, мәјду тәнк бири,
Әз дор гәрәбәчи јә кутук мунди.
Ә хок-маладавоз гәриш әрх пури,
Әз и кәһәшә Сүрт јә нум Сүрт мунди.

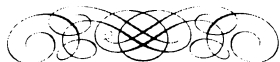
Әз Сүрт һәзз вәкүрдә, һә кәшдәнбирим,
Әз вишә шинк, туршәнк, мури мәчирим.
Әз кулә ә кулә киросһдәнбирим,
Иму әзкил, зугол, чингил мичирим.

Һәрбој кура бирә һовурһо иму,
Ә богһо, вишәһо кобоб кәширәјм.
Киросһд һәјилиһо, чоһилиһојму,
Ә Сүрт, ә бог-дәрә гәјгусүз бирәјм.

Појисдэм э сэр Сүрт, э хэјол дэрүм,
 Вэхдһо чү зу кирошд эз һүмүр иму.
 Мэ э још дарафдэм, ди һэјил бирүм,
 Ѓэјиф нэс вокошдә һэјилиһојму.

Вэхд әдәј кирошдә, Сүрт дәкиш бирә.
 Сүрт дәкиш бисдокәш, нумјү мумуну.
 Инсон вокундәни хунәј хүшдәрә,
 Ә бәхш тәбиәтиш бијо дүл вәнү.

Март-ијул 2007

Чинорһо

*... Ә дурази бог иму
 Чинорһо э хори бу.
 Чикај чәнд тәвәр әјү,
 Хүрд-хәшил лүкәһојү...*

Јаша Машијахов

Ә јон күһнә күрпи, эз тараф Гәлә¹,
 Чинорһо јон-ә-јон појисдәбүрүт.
 Уһо кучсуз бирүт, шивләһо һәлә,
 Уһо таза-таза күк норәнбүрүт.

Әз овһој никәрә э чун кәширә,
 Рузбәруз күкһорә сәхд сохдәнбүрүт.
 Ә кәрми, ворвори, сузов тоб дорә,
 Чинорһо хүшдәрә шәх күрдәнбүрүт.

¹ Гәлә - нум Гүбә э зуһун чуһурһој доги

Вәхд кирошд, чинорһо һә буј вошәндүт,
 Диб-дуз бирәбүрүт шидрарә хуно.
 Ә појисдә чәркә сојә дәшәндүт,
 Әри әз зир кәрми дошдә инсонә.

Уһорә дирәнки әхири караз,
 Гүһошү ә һәсму лап расирәнбу.
 Мә јә дор нә дирәм әз чинор дураз,
 Шоһ чинор вәтәнмә дүл шор сохдәнбу.

Чәнд салһо кирошдә кәнә оморум,
 Ә јон күрпи рафдүм әки чинорһо.
 Әз дирә мәнзәрә мәгбун бисдорум,
 Ә хори дуразут хәјли чинорһо.

Әвәл фикир сохдум, ә куч ворвори
 Чинорһо нә дорәт довом, офдорәт.
 Әз «пәнчәј» ворвори нүшнә нә вәри,
 Ә шоһә чинорһо нәчәгә зәрәт.

Ә јозугә чинор нәчәг зәрәнки
 Инсонә јозуги һич нә омори.
 Чүмһо һәрс пур бисдо һәчи дирәнки,
 Чинорһо дуразут ә руј ән хори.

Әри тумор сохдә јарај чинорә
 Мә дәсә вәнорум, лап сухд кәф дәс мә.
 Ә дүлмә һисс сохдум дорд ән уһорә,
 Дүлмә сихмиш бисдо, нә омо сәс мә.

Дәс инсон кошдиһо, чун дориһо дор
 Имбуруз чунсүзи, әзир пој дәри.
 Нә әз дәс ән инсон мүрдиһо чинор,
 Әзир вәрф, ов воруш, әзир хок дәри.

Ә чәркәј чинорһо дәниширүм мә,
Мундиһо чинорһо гул-гәнәд шәндәт.
Шәхи чинорһорә ә чүм дирүм мә,
Чикәј һәрмәһһорә һич буш нә һишдәт.

Ҷоһилә шивләһо сәр тик күрдәнүт,
Сәбәһ пур мисохут кәнә чәркәрә.
Һашданки инсонә лап һәјб дорәнүт,
Сәбәһ әри бәрдә хомуш хүшдәрә.

Март - нојабр, 2007

Чинорһо

Думон эдэј рэһэ бэсдэ

Војисдэни варам э дог,
Думон эдэј рэһэ бэсдэ.
Эз пишој чүм вир богчэ-бог,
Думон эдэј рэһэ бэсдэ.

Һэр тараф вир эзир думон,
Нэс вохурдэ э чүм инсон,
Кирошдэнкэ эз јон э јон
Думон эдэј рэһэ бэсдэ.

Рүј һэсмүрэ булуд бэсди,
Эз офтоји хэбэр нисди,
Һашдан вэхдиш һэ појисди,
Думон эдэј рэһэ бэсдэ.

Тэбиэтэ гонунуни,
Вэрф, воруши, думонуни,
Бэһзи вэхд эри энуни
Думон эдэј рэһэ бэсдэ.

Талаш чүшмэ вэди бирэ,
Думон вэхдэ томом дирэ,
У вэхд мидај нэ куфдирэ
Думон эдэј рэһэ бэсдэ.

Гүбэ - Бат-Јам, март 2007

Чојчи, докун ја пјалә чој

Вәки пәјләј армудирә
Чојчи, докун ја пәјлә чој.
Күшим тәшнәј дүл имурә,
Чојчи, докун ја пәјлә чој.

Мәхмәрә чој хурдә-хурдә,
Ѓовур, һәрмәһ дүл вәбәрдә.
Коф јакирә әри күрдә
Чојчи, докун ја пәјлә чој.

Ә лов гунши кушә вәним,
Иму хуб-хуб кофә шиним,
Әз хәбәрһој һилом даним,
Чојчи, докун ја пәјлә чој.

Әз хунә рәһ ә чојхонә,
Чикәј һәр кор һә чојхонә,
Јошлу, чоһил ә чојхонә,
Чојчи, докун ја пәјлә чој.

Ә сәрини дорһо нүшдә,
Ки әри кук һәрүс кәшдә,
Кими һүмүр вәхдә күшдә,
Чојчи, докун ја пәјлә чој.

Ки ә шүвәр духдәр дорә,
Ки бәсдәни һисобһорә,
Әри гојим бирә һәрә
Чојчи, докун ја пәјлә чој.

Корсох дәри, духдир дәри,
Мәһлүм дәри, кассир дәри,
Оморәкор лап амбари,
Чојчи, докун ја пәјлә чој.

Рузи чәндбо сомоворә
Әри чәһмәт һә вәнорә,
Худо түрә һүмүр дорә,
Чојчи, докун ја пәјлә чој.

*Халгтү мэкән күрдәш ә һәр күнч һилом,
Тү дәри ә дүльәј ән калә-һәјил.
Вәтәнсүз бу духдәр, кукһәј Овроһом,
Имоһәј бирәнүт чәһәм ә Исројил.*

Ә Исројил

Ә Исројил

Тү, кұфдурут, олә хадаши¹
Ә Исројил, ә Исројил.
Ә гонунһо тоби боши
Ә Исројил, ә Исројил.

Ә миннәт дә әри јә кор,
Ә инсонһо нисд иһтибор,
Сәнәһәтсүз, сәнәһәткор,
Ә Исројил, ә Исројил.

Инсоф нисди сәһибкорә,
Гижмәт нидү зәһмәт түрә,
Мифурмунут һәр вәхд түрә,
Ә Исројил, ә Исројил.

Зуһун нәсда - бијо дани,
Дәр улпана² тү вокуни.
Һәм кор сохи, һәми хуни,
Ә Исројил, ә Исројил.

Пәсә-пишо амбар гунши,
Ки ватики³, ки хадаши,
Нәс сохдәнүт дуст-тониши,
Ә Исројил, ә Исројил.

Таза мәскән, таза хори,
Әз һәр үлкә инсон дәри,
Гој омори, чуһур бири,
Ә Исројил, ә Исројил.

¹ Олә хадаш (*иврит*) -таза оморәкор ә Исројил

² Улпан (*иврит*) - ошколә әри иврит вомухдәји таза оморәкорһо ә Исројил

³ Ватик (*иврит*) - зу оморәкор ә Исројил

Ә һәр чикэ коф мизәнүт,
 Ә зән-духдәр лэгэм мәнүт.
 Әз чүһурһо гој мисохут,
 Ә Исројил, ә Исројил.

Әкәр бисдо савланут⁴ тү,
 Мидај офдә јә руз рәһ тү,
 Микирору хуб һүмүр тү,
 Ә Исројил, ә Исројил.

⁴ Савланут (*шерит*) - һәмсолә

Бинә

Әкәр јә чүклә хэлг һисдимкәш иму,
 Имурә зуһуни, имурә нуми.
 Нисди шоһирһојму, һисд алимһојму,
 Ә һәрәј ән хэлгһо уһорә нуми.

Бәбәјму Овроһом, бәбәјму Мошә,
 Мәскән бәбәһојму хори Исројил.
 Дүшмә вачарундә Бәјт Миглашә,
 Әри чүһур бисдо бәдә һәзројил.

Пәјмундүт рәһһорә шәһәр-бә-шәһәр,
 Мәскән чүһур бисдо коһ вишә, коһ дог.
 Чүтам ә Мисрајим бирәјмкә нүкәр,
 һәчу ә һәр чикә варафд ә чун дог.

Гүј сохдүт чәһмәтә әз сугдә Ватан,
 Нәсрәт Вәтән һишдүт, әз Исројил дур.
 Ирон, Азәрбајчон, Дәрбәнд, Дагустан,
 Бүтүн Кавказ бисдо Вәтән ән чүһур.

Зомон пишо рафдә, тоорих чәрх хурдә,
 Чүһурһој ән һилом чәһм бирә кәнә.
 Әз рәһһој ән голут појә вәкүрдә,
 Ә хори Исројил норәнүт бинә.

Ту, Исројил

Хори Худо, хори бандә
Тү, Исројил, тү, Исројил.
Чүм душмәрә һә вәкәндә
Тү, Исројил, тү, Исројил.

Әз Овроһом сәр күрд бинә,
Јәһгү вокунд инчо хунә,
Ә гәл дәнори бән Нунә¹
Тү, Исројил, тү, Исројил.

Сәртү амбар думон дири,
Мәрдә кукһо сәрә нори,
Јә руз динчи һич нә дири
Тү, Исројил, тү, Исројил.

Хәлгтү тутум ә сәр хори,
Голут мәскән хәлгтү бири,
Сәр күрди хәлгә вәчири
Тү, Исројил, тү, Исројил.

Хилос бирәј әз тәшнәји
Чәһмәт түрә вәчирәји.
Әз һоширһош һоширтәји
Тү, Исројил, тү, Исројил.

Амбара кук-духдәрһојтү
Һәлә дурут, дур әз рујтү,
Јә руз мивини ә хоријтү
Һәммәшүрә, тү, Исројил.

¹ Јәшүвәһ бән Нун - зирдәси Миши (Моше)
рабәјну, чәһмәт чуһурә диловунди ә Исроил

Јәршоләјим, Насерәти,
Тәл-Әвив, Хәјфа, Әјлати,
Шура дәрјо, Кинерети -
Тү, Исројил, тү, Исројил.

Чәһмәт чуһур әчәш һисди
Әри Вәтән һә кирисди,
Әри чуһур Вәтән һисди
Әнчәг-әнчәг, тү, Исројил.

Јәршоләјим

Ә сәр Сион гојим бирәј,
Јәршоләјим, Јәршоләјим.
Чәһмәт чуһурә вәчирәј,
Јәршоләјим, Јәршоләјим.

Довид түрә һүмүр дори,
Сә дин инчо бинә нори,
Чүм ән һилом ә тү дәри,
Јәршоләјим, Јәршоләјим.

Сад-сад салһо дирәј тү чәнк,
Хори вәкүрд әз хун һә ранк,
Јә тоорихи инчо һәр сәнг,
Јәршоләјим, Јәршоләјим.

Диндог-диндог сохдәт түрә,
Гирмиш сохдәт чәһмәт түрә,
Дашимиш сохдәт дәвләт түрә,
Јәршоләјим, Јәршоләјим.

Ә чәнд дәшо дарафдәј тү,
Чү болоһо кәширәј тү,
Ә гәд әлов дәбирәј тү,
Јәршоләјим, Јәршоләјим.

Шәломо ә сәр коф вомунд,
Әри Худо Мигдаш вокунд,
Дүшмә урә ә хок чарунд,
Јәршоләјим, Јәршоләјим.

Мусурмурә һист Мәккәјү,
Мусурмурә Мәдинәјү.
Мәккәј чүһур, Мәдинәјү
Јәршоләјим, Јәршоләјим.

Һәр чүһур ә голут нүшдә,
Түрә дошдә ә дүл хүшдә,
Мәтләбјү әки тү нүшдә,
Јәршоләјим, Јәршоләјим.

Залум һәр вәхд гудуз бирә,
Нәс һишдә нәфәс кәширә
Ә и хори чәһмәттүрә,
Јәршоләјим, Јәршоләјим.

Худој иму кумок бирә,
Зиндәкуни дү чүһурә,
Әз дәс залум дору түрә,
Јәршоләјим, Јәршоләјим.

Јә руз ә кул сипирә хәр,
Мошијәһ мидиров әз дәр,
Ковлә имбу хәлг тәвәсәр,
Јәршоләјим, Јәршоләјим.

Шура дэрјо¹

Худо хэлгэ хори дори,
Шура дэрјо, шура дэрјо.
Тү бэхш Худо э и хори,
Шура дэрјо, шура дэрјо.

Эри инсон мэлһэми тү,
Чорэсохи дэрд, гэми тү,
Минералһој соглэми тү,
Шура дэрјо, шура дэрјо.

Ингэдэ шур овтү нисди,
Јэ зиндэрэ хүмүр нисди,
Эри эн у нумтү нисди
Мүрдэ дэрјо, шура дэрјо.

Түрэ һэрбој эдэм дирэ,
Фикир, хэјол бэрдэ мэрэ,
Овһојтү кэм эдэј бирэ,
Шура дэрјо, шура дэрјо.

Имбурбуну куч хүшдэрэ,
Офуррэкор мидү чорэ
Эри овтү кэм нэ бирэ,
Шура дэрјо, шура дэрјо.

¹ Шура дэрјо - э зуһун иврити - Јам
на-малах, э уруси - Мертвое море

Чорэ кэрэки

Эдэм дэниширэ э Шура дэрјо,
Һэ кэнэ чэндгэдэ овјү кэм бири.
Дузиш эдэј мүрдэ мирвори дүнјо,
Нэсданум чорэјү э дэс ки дэри.

Рузбэруз, мэхбэмэх, салбэсал һэчи,
Эхирдэ хүшк имбу, буш имбу дэрјо.
Худо дорэ бэхшэ эз гэсд пуч-һичи,
Мискинэ пүшк дирэ, хуш нибу дүнјо.

Эз гуроги дэрјо воруш нэс дирэ,
Эз сэхтэ офтоји овјү дүшүрэ.
Эз микләј дог-доһор ов нэс оморэ,
Ворушһој појизи чорэ нэс дорэ.

Ә микләј эн догһо мумуну хори,
Ә вэрфһој эн догһо суј зэрэ-зэрэ.
Худо Исројилэ дү һэјнэ дори¹,
Јэки јовош-јовош эдэј кур бирэ.

Инсонһорэ һэр вэхд дорэнкэ чорэ,
Јэ тэбиб хүшдәнјү эдэј чун дорэ.
Тэјтэ эз овсүзи томом хүшк бирэ,
Кэшдэ, офдэ кэрэк чорэј эн урэ.

Август - 2007

¹ Худо Исројилэ дү һэјнэ дори: 1. Кинерет. 2. Шура дэрјо

Асмаут (Хилоси)

Хэлгтү мэккэн күрдкэш э һэр күнч һилом,
Тү дэри э дүлһој эн кэлэ-һэјил.
Вэтэнсүз бү духдэр, кукһој Овроһом,
Имоһој бирәнүт чэһм э Исројил.

Дү һозор сал зэвэр хэлг сэхэр хурди,
Ә рәһһој эн дүнјо һэзоб кәшири.
Ә чикәј динчә нун һә зәһэр хурди,
Нифири шинири, мүшд э сәр дири.

Әз дэврон Овроһом тәјтә имбуруз
Чәһмәт Исројилә динчи нә бири.
Ә очугә һово гәриш бири туз,
Чәһмәт чүм вокуну имкон нә дори.

Худо э дог Синај Тирорә дорә
Ә Миши бурбунди рәһ Исројилә.
Фәрзэндһој Овроһом појә дәнорә
Нәсда чү һүмүри уһорә һалә.

Јәршоләјим кирошд э чәнд-чәнд дәшо,
Сүрхә шәһәр Довид бисдо тутунә.
Сәһиб шәһәр бисдо дүшмәһо, кәшо,
Һэзоб нәкәшиһо нәмунд јә хунә.

Ә кул хәр, э кул һәсб, појдә эз догһо
Ә хори Исројил хэлг пој дәнори.
Әз дәрјо, дүзәнкоһ, һәрәј умогһо
Чәтини кәшири, әнчәг омори.

Ә чүлһәшдимүн сал бисдүмүн бүркә
Һаләмһој Исројил э зэвәр варафд.
И чүклә хэлгләјмә бугмиш сохд күркә,
Ә дәсдәј үлкәһој эн һилом дарафд.

Ә дүврә вәкүрдә түрә, Исројил,
Мисрајим, Сурија, Јардән хун хурдут.
Војисд үшүг түрә күшү һәр сојил,
Әз бәдә нијјәтһо ә хун домундут.

Чүни тәхсир хәлгмә, иму нәсданим,
Јә милләт имурә ә чүм нәс дирә.
Иму әри һәммә динчи хосдәним,
Әриму умогһо хосдә мүрдәрә.

Әз јә кәс кәрәк нисд јә чи имурә,
Војисдәним динчи дирә ә дүнјо.
Духдәрһо, кукһојтү но сәр хүшдәрә
Әри хоктү хилос бирә ә дүнјо.

Дәгмәј вәтәнсүзи чун иму дири,
Әј Худо, имурә вәтәнсүз мәһил.
Шолуми, динчи фүрс тү ә и хори,
Јә кәс залум нәбу әри Исројил.

Әз сәртү дур кәрдо гилинч вә дәһво,
Зән шүвәрсүз нәбу, бәбәсүз - һәјил.
Бүј шолуми гәриш кәрдо ә һово,
Вәтән чуһурһојтү мунош, Исројил!

Мај - 2008

Имбуруз ә Исројил

Нүшдәм ә гирог дәрјо,
Јәкәм ә фикир дәрүм.
Мүһчүзәји и дүнјо:
Мә ди ә Гүбә бүрүм,
Имбуруз ә Исројил.

Ди Хәзәрә дирәм мә,
 Өз у чиро бирәм мә,
 Ө пишој дәрјо Тихон¹
 Мә нүшдәм һәјрон-һәјрон
 Имбуруз ә Исројил.

Дү һозор сал пишотә
 Ө Мисрајим гул бирәјм.
 Дәрјо Суфә² кироштә
 Курундә рәһ оморәјм
 Имбуруз ә Исројил.

Дүшмә һәр вәхд гүј сохди
 Өз Исројил чүһурә.
 Чәһмәт амбар хун рихди
 Өри ковләји дирә
 Имбуруз ә Исројил.

Күлкәј чүһур курунди
 Ө һәр бинәј ән һилом.
 Өз дәс террор вомунди,
 Хәлгә имид нисд томом
 Имбуруз ә Исројил.

Вәтән иму һисдикәш,
 Хәлг һич динчи нәс дирә.
 Јә чүһури чәһдикәш
 Өри шолуми норә
 Имбуруз ә Исројил.

2006 - 2007

¹ Дәрјо Тихон - ә чүһури - Микләји дәрјо, ә уруси - Средиземное море

² Дәрјо Суф - ә чүһури - Гирмизинә дәрјо, ә уруси - Красное море

Шасдсалитү симанту бу, Исројил!

Сипирэ-ковурэ һаләмлү Вэтэн,
Шасдсалитү симанту бу, Исројил!
Ә синәјү нишон ән Довид-Мәкән,
Шасдсалитү симанту бу, Исројил!

Ә дурази ән чәнд бүркә һүмүртү,
Әз руј дүнјо вир нә кәрдош, нә мүр тү,
Ә дүнјо јә вэтән әри чуһур тү,
Шасдсалитү симанту бу, Исројил!

Тәл-Әвив вә Хәјфа гәнәд-гултүни,
Јәршоләјим - шәһәр Довид дүлтүни,
Кинерет, Шур дәрјо инчи, ләлтүни,
Шасдсалитү симанту бу, Исројил!

Бәэр-Шәва - астарәји ә Нәгәв,
Ә һәрслијә, Ришон¹ һәјронут руз-шәв,
Бат-јам, Јафо бәсдәјүт ә Тәл-Әвив,
Шасдсалитү симанту бу, Исројил!

Јә тикәј вэтәни гәдимә Хеврон,
Зихрон Јаков - бәхши әз Ротшилд барон,
Рачи шәһәрһој тү Рамат-ган, Холон,
Шасдсалитү симанту бу, Исројил!

Әз гәриш хокистәр вәхүшдиһо хәлг,
Ә сугдә вэтәнјү вокошдиһо хәлг,
Тиро, дин, үлкәрә һә дошдиһо хәлг,
Шасдсалитү симанту бу, Исројил!

¹ Ришон - Ришон ле Сион (шәһәр ә Исројил)

Бил, нэ кујут тэрсэнкоһи, зэһифи,
Э Мизроһ һа -Тихон² чүклэ һэрифи,
И чүклэ үлкэлэ хубэ саррафи,
Шасдсалитү симанту бу, Исројил!

Инчо һэр норэ сэнг јэ тоорих бири,
Миросој Овроһом, эн Јэһгү дэри.
Эз Маккабим³ Саһал⁴ һэмэл омори,
Шасдсалитү симанту бу, Исројил!

Бэхш Худоји эри хэлгмэ Тиројму,
Хэлг хүшдэрэ һэр вэхд хосдэ Худојму,
Тум шолуми кошдэјм э и хоријму,
Шасдсалитү симанту бу, Исројил!

Мај - 2008

² Мизроһ һа-Тихон - э чуһури - Нэзникэ Мизроһ.

³ Маккаби - Јэһуда Маккаби эз мишбэһ Хошманәји, бунт вэхисүндэ э дэсдэј хүшдэрэвоз хилос сохдэни Бәјт Миглашэ эз дэс Антиох IV.

⁴ Саһал - Ләшкәр Гэлхәнди Исројил

У хэлг мәни

Эј инсон, дан, јэһуди чуһури - у хэлг мәни,
У хэлг ки, Худојму нум дори, - у хэлг мәни.

Э и кэлэ һилом амбара хэлгһо зиһисди,
Эз һэрәј һәммэ Худо вичири, - у хэлг мәни.

Нэфәсјү э нум Худорэвоз рафдэ, оморэ,
Һәмишэ э рәһ Худо дэбири, - у хэлг мәни.

Э һүкм Худорэвоз хилос бу эз пәнчәј пәрһу,
Миши әријү сохди рәһбәри, - у хэлг мәни.

Худо э Миширэвоз э Синај¹ бэсд разији,
Хэлг ки, у Тирој хүшдэрэ дори, - у хэлг мэни.

Худо эри диговундэ хэлгэ э Исројил,
Сэрбэр хэлг чуһур бэн Нунэ нори, - у хэлг мэни.

Эри чэһм сохдэ јэ кучлужэ мүшдэ хуно,
Урэ чүн Довиди парчоһ бири, - у хэлг мэни.

Худо э Довид гэдэгэ зэ Јэршолэјимэ,
Гисмэтјү бири сэдигэ хори, - у хэлг мэни.

Шэлomo вокунд хунэј Худорэ - Бэјт Мигдашэ,
һэр вэхд э гуллуғ Худо дэбири, - у хэлг мэни.

Бирор дүшмэј бирор бисдо, кучсүз мунд Исројил,
Э пишој дүшмэ кучјү нэ бири, - у хэлг мэни.

Дүшмэ вэжүрдэ шэһэр Довидэ, хэлг эсир бисдо,
Бэјт Мигдашјү гэним дүшмэ бири, - у хэлг мэни.

Эз дүваздэһ шивдоһ Исројил дэһ тутум бири,
Дү һозор сал э голут дэбири, - у хэлг мэни.

Амбарэ кукһо, духдэрһо э голут бирэткэш,
Јэршолэјим э дүлү дэбири, - у хэлг мэни.

Дэниши э руј чэһмэт Исројил мозол Худо,
Јовош-јовош э вэтэн чэһм бири, - у хэлг мэни.

Шасд сали эз јэхәнјү довһо дэс нэс вэжүрдэ,
Урэ һэлэ һич динчи нэ бири, - у хэлг мэни.

Шэбэтэј, хосдәнүм эз Худо тэвэгэј дүлэ,
Э чүммэ винүм шолуми дири, - у хэлг мэни.

Март - 2008

¹ Синај - э и дог Худо э Миши Тирорэ дори

*Војисд а Сафун бу, војисд а Дарум,
Ә Мизроһ, Маһаров, ыч тәфәһәт нисд.
У ә һәр дүл дәри әри кошдә тум,
Чүнки у - мүһбәти, урә сәрһәд нисд.*

Мүһбәтә сәрһәд нисди

Духдэр Бокуји

Ә һәрәј җә дәстә рачә духдәрһо
Мә винүрүм түрә, духдәр Бокуји.
Војисд тониш бошум, нәзник оморум,
Куфдурум нуммәрә, духдәр Бокуји.

Рачә сијә чүмһо дәниши ә мә,
Дарафдут чүмһојтү ә гәд чүмһојмә.
Гошһорә чумундә, чарусти әз мә
Јә коф нә куфдирә, духдәр Бокуји.

Әдәј ә дүл зәрә һәр норә појтү,
Ә кәрдән лов бири сијә мујһојтү,
Әгүл мәрә бәрди у рачә рујтү,
Вир сохдум сәр мәрә, духдәр Бокуји.

Һәр руз кирошдәни әз пишојмә тү,
Наз-наз дәниширә һә ә рујмә тү,
Әз һәчи дог зәрә ә синәјмә тү
Сухундә дүл мәрә, духдәр Бокуји.

Јә руз нә дирүмкә хәрәби һолмә,
Бәлкә, Худо дорә, түни мозолмә,
Чү имбу, човоб ди ә һорәј дүлмә,
Мәбур имид мәрә, духдәр Бокуји.

Чәнд гәдә синәмиш сохдикәш мәрә,
Пәһәни нидани сохдә эшг түрә,
Шәбәтәј мисоһу һә кузәт түрә
Тәјтә ән мә бирә, духдәр Бокуји.

Ә духдәр

Ә овоз һофтранки сәрә күрдә тик,
Дирүм ә пишојмә түрә, ә духдәр.
Нәсданүм инсони, нобкә јә мәләк,
Худојму офурри түрә, ә духдәр,
Ҷоһилһо вир соху сәрә, ә духдәр.

Ә пәсә-пишојтү јә дәстә рачһо,
Нәдә ә һәрәшү ә тү тој буһо,
Војисдәни ә тү зәнүт суј уһо
Варавундә руја, сәрә, ә духдәр,
Ә назәвоз појә норә, ә духдәр.

Ә бог күлһо дәстә-дәстә појисдәт,
Ә товуш ән рујтү, һә һәјрон мундәт.
Ә јон тү хүшдәрә бирач данусдәт,
Сәр хүшдәрә гуз күрдәнүт, ә духдәр,
Әз бәхили һә мүрдәнүт, ә духдәр.

Әз рачитү һилом әдәј бәрг зәрә,
Ә әшгәвоз пур сохдәни дүл мәрә.
Әдәм хурдә әз дәстү мә пәјләрә,
Дорә зәһәр имбу мәлһәм, ә духдәр,
Мә әз әшгтү нәчоғ бирәм, ә духдәр.

Ҷофтранки хундәни мәһни хүшдәрә,
Әз јә дор ә јә дор һә гәнәд зәрә,
Шәбәтәј, ошугум, кујум сур мәрә,
Әз дәсмә вәхүрдә күлә, ә духдәр,
Ә имид дәшәнди дүлә, ә духдәр.

Әнкүшдәри һәрүсвори

Бәсдәни рәһ субојирә
Әнкүшдәри һәрүсвори.
Ә әнкүшдү вәшәрг дорә
Әнкүшдәри һәрүсвори,
Әнкүшдәри һәтонвори!

Дирә, хослә дү-јәкирә,
Мүһбәт ишү мүһкәм бирә,
Чоһилһорә имид дорә
Әнкүшдәри һәрүсвори,
Әнкүшдәри һәтонвори!

Лово-тәшвој ән дәдәји
Кук-духдәр әвлү бирәји,
Нишон мүһбәт чоһилһоји
Әнкүшдәри һәрүсвори,
Әнкүшдәри һәтонвори!

Әз гүдүши шор бирәнүт,
Кәдә, духдәр нумкүрдәјүт,
Ә әнкүшдһо дәшәндәнүт
Әнкүшдәри һәрүсвори,
Әнкүшдәри һәтонвори!

Һәрси бирә, хупо дирә,
Мозол кәрдо чоһилһорә,
Гојим сохо һәрәшүрә
Әнкүшдәри һәрүсвори,
Әнкүшдәри һәтонвори!

Гоһум сохдә јод, кәшорә,
Нәзник сохдә хунәһорә,
Зијод сохдә нәсилһорә
Әнкүшдәри һәрүсвори,
Әнкүшдәри һәтонвори!

Кировундэ шор һүмүрэ,
Ѓүрмэт бирэ зэн-шүвэрэ,
Мирос мундэ нэсилһорэ
Энкүшдэри һэрүсвори,
Энкүшдэри һэтонвори!

Мэ хосдэнүм, чү наз сохдэ

Сижэ гошно, чүмһој түрэ
Мэ хосдэнүм, чү наз сохдэ.
У һэсалэ ловһој түрэ
Мэ хосдэнүм, чү наз сохдэ.

Зиндэкуни нисди түсүз,
Духдэр, шэвһо мундэм ховсүз,
Шэвмэ гэриш бири э руз,
Мэ хосдэнүм, чү наз сохдэ.

Мэ сэрхушум эз рачитү,
Түртүр бирэм э пэсэјтү,
Сур дүл мэрэ кујум э тү
Мэ хосдэнүм, чү наз сохдэ.

Бијо мэкүш һэчи мэрэ,
Сижэ нэ сох рузһојмэрэ,
Элчи фүрсүм дэдэјмэрэ,
Мэ хосдэнүм, чү наз сохдэ.

Шэбэтэјүм, бэндүм э тү,
Духдэр, эрчү сэнги дүлтү?
И дүл мэрэ вэкүрдэј тү,
Мэ хосдэнүм, чү наз сохдэ.

Тү рафди

Тү рафди, пэсово нэ дэниширэ,
Ә гэд жэ дэгдэгэ буш бисдо утог.
Һашданки нэ дэбу сэвки ә һэрэ,
Нэ бисдо вәкүрдэ эз тү жэ сирог.

Әдәбирим сохдэ эз жәки шори,
Рузбәруз сәхд сохдэ сәвки имурэ.
Тү жэ руз, һә жәбо дәкиш бисдори,
Вирихди эз күрүш, коф нэ куфдирэ.

Бәгдэ, данусдум ки, рафдәј ә шүвәр,
Ә гәриш мол-дәвләт әдәј зиһисдә.
Сәвки кәрәк нисди бирәнки ләл-зәр,
Түрә, нәсданбирүм, дәвләт војисдә.

Мә мундум ә мәјду тәһно, чорәсүз,
Чиројиму јара бисдо ә синә.
Имидмәрә бурра, һишди имидсүз.
Сироји хәбәрсүз әз һол ән киснә.

Хәндәјә лов бирә, сәвкили бирә
Һәрдүјму коф дорим, кофә нә күрди.
Нә војисд эз дор әшг бәһәр вәчирә,
Түрә мүһбәтсүзә һүмүр вәкүрди.

Хәјли вәхд кирошдә мә дирүм түрә,
Мундә күлә хуно рачи тү рафди.
Јогин ди хәндүсдәј, тик күрдә сәрә,
Имоһој сәрә гуз кирошди, рафди.

Һилом данусдәни, рузһој тү шор нисд,
Һашданки пишој мәнк күрди эз думон.
Инсонә ә дүнјо һәр вәхд имид һисд,
Һово очмиш имбу лов бирә думон.

Ә духдар

Әз гариш бог шәһәр кирошдәнкә мә
Түрә ә гариш бог дирүм, ә духдар.
Ә тонишә рујтү вомунд чүмһојмә,
Ә руј хәндә варафд, шорум, ә духдар.

Әдәт дәниширә һә мәһтәл-мәһтәл
Мә һәјрон бирүмһо чүмһо әз әвәл,
Әз дүли дәс күрдим бирә гәл-ә-гәл,
Ә чүмһојтү һәрсә дирүм, ә духдар.

Түрә хосдәнбирүм әз дүли, чуни,
Һәмишә имид бу әнчәг ән мәни,
Сәвкимә, нәфәсмә, һәми чунмәни,
Әз сәвки тү бимор бирүм, ә духдар.

Әз әхири күрүш хәјли кирошди,
У зомон ә дүлмә имид нә кошди,
Ошугә ә мәјду тип-тәһно һишди,
Әз и мүһбәт дәрд-гәм дирүм, ә духдар.

«Ә гучогтү дүнјо имбу јә чәннәт,
Ә коми мозолмәнд имбоши гисмәт,
Әз тү әдәм сохдә хәјли вәхд миннәт,
Түрә хојум, һәрүс бәрүм, ә духдар».

Ә и кофһо рүхшәнд сохди, хәндүсди,
Винирә тик күрдә, әз мә чарусди,
Јәкикәрә әз мә зијод данусди,
Түрә војисд томом мүрүм, ә духдар.

Тү әри Шәбәтәј вокунди дүлә,
Түрә хубә руз нисд, мә шорум һәлә,
Кәм офдәј куфдирә әз мә мозолә,
Мә әнчәг һәјфбәри мидүм, ә духдар.

Ијун - 1989, Боку

Духдэр

Сэбэһмундэ э буру
Мэ вадарафдүм эз дэр,
Ңэјкэл бисдорум мундум
Дирэнкэ түрэ, духдэр.

Ә ранк шабалут мујһо
Ә кэрдэн тиһи бирүт.
У рачэ сижэ чүмһо
Әгүлэ эз сэр бэрдүт.

Рачи мэнк э руј нүшдэ,
Товуш дорэ у руј тү.
Ә чун эдэј гэсд сохдэ
Сијэ хол э чунэј тү.

Нэ данусдум чүмүсдэ
Әз појисдэ чикэјмэ.
Мэрэ војисд коф сохдэ,
Бэсдэ омо лэһэјмэ.

Фирсори э тарафмэ
Јэ шинэ хэндэрэ.
Ә эшг пур бисдо дүлмэ,
Лап бэнд сохди тү мэрэ.

Ә корһој Худо дэниш,
Түрэ раст сохди э мэ.
Әз сэвки бисдо дәкиш
И һилом э чүмһојмэ.

Нојабр - 2003

Мәләк

Түрә дирәм мә,
Ошуг бирәм мә,
Ә тү тој ја рач
Һич нә дирәм мә.

Тү ә дүл дәри,
Лап дүлә бәри.
Ә рачә руј тү
Шәхинә вәри.

Бүлбүл әз тү шор,
Һәзз вәкүрд чинор.
Түрә дирәнкә
Хуб бирә бимор.

Күл бог һәјрон тү,
Шоһдог һәјрон тү,
Палаша овлү
Билог һәјрон тү.

Әгүл сәрбәрмә,
Чунмә, чикәрмә.
Әз әшг сәрхушум
Рачә дилбәрмә.

Үшүгдоримә,
Мүһбәткиримә,
Мә саррафтүнүм,
Тү мирворимә.

Мәләкмә мәләк,
Тү мәрә кәрәк.
Мәтләб дүлһојму
Јәки бу кәрәк.

Ки куфтирэбу?

Рәһмә дур бирәнкә, һәрс эз чүм рихдә,
«Мә кузәт мисохум», ки куфтирэбу?
Ә гәл дироморә, эз лов моч сохдә,
«Мә түрә хосдәнүм», ки куфтирэбу?

Кәлә сәвки дәбу у вәхд ә һәрә,
Нәсданбирим чиро эз јәки бирә,
«Бәр ә хүшдәрәвоз хосдә дүл мәрә,
Мә түсүз мүмүрүм», ки куфтирэбу?

Һәмишә нүвүсдә когоз әри тү,
Кузәт сохдәнбүрүм мә човоб эз тү.
Әримә нүвүсдә: «чун, нәфәсмә тү,
Мә амбар хошбәхтүм», ки куфтирэбу?

Һофтәһо, мәнһорә ә пәсә һишдә,
Сала эз сәр сохдә, ә сал кирошдә,
Һәмишә ә дүлмә имид дәјишдә,
«Мә әнчәг ән түнүм», ки куфтирэбу?

Хәјли вәхд нә дирәм когозһој түрә,
Когоз нүвүсдәнүм, човоб нәс дорә,
Әз дүли, эз чуни мәрә коф дорә,
«Сабурлу имбошум», ки куфтирэбу?

Вокошдум, оморум дорә гәрд мәрә,
Ә пишорәһимә нә дирүм түрә,
Чикәјмәрә дори зу үзкәсирә,
«Вәфосүз нибошум», ки куфтирэбу?

Зумруд чүмһо

Ә у чүмһо чүм дәнорум,
Зумруд чүмһо, зумруд чүмһо.
Ә у чүмһо бәнд бисдорум,
Зумруд чүмһо, зумруд чүмһо.

Ә лугонди дәрјо чүмһо,
Јә сурлүжә дунјо чүмһо,
Данусдәнүт һәјо чүмһо,
Зумруд чүмһо, зумруд чүмһо.

Ә у чүмһо тән мушушдум,
Ә гәришү һә мүнүшдүм,
Ә һәр бинә, күнч микәшдүм,
Зумруд чүмһо, зумруд чүмһо.

Ә әшг, сәвки пур бирәнүт,
Дүл инсонә нур дорәнүт,
Һәзз һиломә вәкүрдәнүт
Зумруд чүмһо, зумруд чүмһо.

Вәхд бирәни, гәмлә бирә,
Дәрд вәкүрдә, һәрс пур бирә,
Дүлә сохдә ворә-ворә
Зумруд чүмһо, зумруд чүмһо.

Хосдәкорә һор дорәнүт,
Әз никиһо шор бирәнүт,
Шәбәтәјә јор дирәнүт
Зумруд чүмһо, зумруд чүмһо.

Мај - 2007, Бат-Јам.

Хов

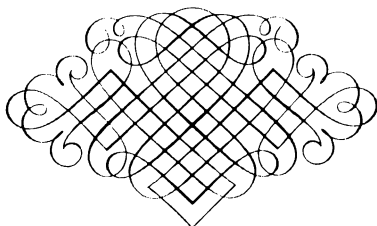
Ја ворущлүжә руз дирәнүм түрә,
Ә јон дәр појисдә, фикирлү бири.
Әдәј кузәт сохдә тү јогин мәрә,
У сијә чүмһојтү ә рәһмә дәри.

Әз шори ә синә вәчәсдә дүлмә,
Әки тү вирихдүм синә сухд бирә.
Војисдә расунум хүшдәрә зу мә,
Ә дәсмә вәкүрүм рачә дәс түрә.

Мә әдәм вирихдә, тәнк нәфәс бирә,
Нәсданүм оморә расирә ә тү.
Әчикәј нәзники рәһ дураз бирә,
Мәрә пәсә шәндә, дур сохдә әз тү.

Һә јәбо вокундум чүмһојмәрә мә,
Мә ә сәр офдорум: и јә хов бири.
Дирәнүм дәкәшдәј, әј јор, әки мә,
Рачә дәстүш ә гәд ән дәсмә дәри.

Ә гәд синә бисдо јәкәм динч дүлмә,
Мукум: «Худо шүкүр, и јә хов бирә».
Јормәрә дәшәндүм сәхд-сәхд ә гәлмә,
Әз јәки нә сохут чиро имурә.

Чүфтэ вэлк

Појисдэт рујбэруј, дэс э дэс јэки,
Ә бинај эн чинор дү чоһилэ чун.
Әдэт дэниширэ э руј дү-јэки,
һашданки фубэрдэт чоһилһо зуһун.

Дү рача чүфтэ чүм әдэт коф сохдэ,
Ә чикэј эн зуһун вокундэ дүлэ.
Әдэт сокит-сокит чүмһо һэрс рихдэ,
И һол эн чоһилһо сүхундэ дүлэ.

Ворвори эн Боку э сифэт зэрэ,
Әдэј гэриш сохдэ һово, хорирэ.
Әз һово буј воруш әдэј оморэ,
Һичиш нэс тэрсүндэ и чоһилһорэ.

Ворвори лүкэһој чинорэ шовунд,
Јэ чүфтэ вэлк бисдо чиро эз лүкэ.
Чүмһој эн чоһилһо э вэлкһо домунд,
Һүмүр эн у вэлкһо чүтам имбукэ.

Јэ хэјли э һэсму вэлкһо чэрх хурдут,
һашданки јэ чүфтэ гэнэдһој гушут.
Ә куч эн ворвори уһо тоб дорут,
Ә хори офдорэ әјэки мундут.

Духдэр сэхд-сэхд күрдэ дэс эн кэдэрэ,
Муку: «Вир нэ сохдэм имидмэрэ мэ,
Кэнэ хозмуни фүрс дэдэј-бэбэрэ,
Балкэ и дэс имбу нэрм дүл бэбэјмэ».

Кэдэ дэниширэ э сэвки хүшдэ
Муку: «У чүфтэ вэлк имид до мэрэ.
Һэзүрүм эз элов эри кирошдэ,
Әри хилос сохдэ сэвки имурэ».

Духдэр күрчи

Вэчирэнки иму пэмбэ
Жэ дусд тониш сохд имурэ.
Фиikir сохдум: духдэр Гүбэ
Эдэј э мэ дэниширэ.

Сижэ мујһо лов э кэрдэн,
Сижэ чүмһо товуш дорэ.
И чү бухун, и чү бэдэн,
Эдэј бэрдэ эгүлмэрэ.

Ингэдэ рач һисди рују,
Мэнкэ эз у һэјб оморэ.
Гирмизинэ у ловһојү
Бовор сохит, тэмәһ дорэ.

Гэлэм гошһо јэ ух бирэ
Эдэт э дүл зэрэ, данит.
Мэ нэсданум чүмһој мэрэ
Эз у сохдэ чиро, данит.

Пура дүшһо э сэр синэ,
Э томошэ хорој зэрэт.
Мүһкэм бири норэ бинэ,
Жэ эзини рач оурдат.

Ингэдэ һисд инчэ кэмэр,
Мидарав э энкүшдэри.
Амбар дирэм рачэ духдэр,
Эзини чон чүм нэ дири.

Жэ сијэ хол эз тараф чэп,
Э сифэтјү јэ јорошуг.
Нэ дэнишит э мэ чэп-чэп,
Жэ бэндэјүм, бирэм ошуг.

Коф сохдәнки һәјб оморә,
 Коф ләһәјү јә мангинә¹.
 Һәр кәлмәјү мәлһәм бирә,
 Лов бирәни ә сәр синә.

Мукум: «Бијо, тониш бошим,
 Иму шинохим јәкирә.
 Әзир дорһој онор нүшим,
 Вокуним дәр дүлһојмурә».

Мукум: «Әхи чүтам бири,
 Мә түрә һич нә шинохдәм.
 Ә гәд дүлмә аташ дәри,
 Јәбо дирә, ошуг бирәм».

Муку: «Түрә шинохдәнүм,
 Әз тү мәрә хош оморә.
 Түрә дирә вирихдәнүм,
 Вир нә сохум мә сәрмәрә».

Мукум: «Әкәр шинохдәни,
 Чү сәбәби пәһни бирә.
 Нәһог дүлә сухундәни,
 Нәһог сохдә бимор мәрә».

Аста-аста ләһә вокунд,
 Муку: «Духдәр күрчинүм мә».
 У ә хүшдә јәкәм домунд,
 Муку: «Гисмәт үзкәјүм мә».

Дәс расдирә пишо күрдә,
 Чиро сохдә әнкүшдһорә,
 Әнкүшдәрирә бурбундә,
 Хәрәб сохдә сәхд һолмәрә.

¹ Мангинә - музик, хундәји

Пәһани сохд лэрзэ ловэ,
У дэниши дуз э рујмэ.
Һашдан гэгзгүј кәрмэ овэ
Докундәнүт эз гуг сәрмэ.

Муку: «Дузи, һич э дүлмэ,
Әри ән у мүһбәт нэдэ.
Сәбәһ-тә-шәв нәсда дүлмэ
Ә гэд синә гәрор күрдэ.

Ә һәрәјму сәвки нэдэ,
Һүрмәт бәбәһојму дәри.
Бәбә э кук һовур хүшдә
Сәвкәнд хундә мәрә дори».

Мукум: «Әкәр рази нисди,
Ә рәһ бијор бәбәј түрә.
Зомон күһнә зомон нисди,
Ә кучәвоз дүт духдәрә».

Муку: «Гирјәт ән бәбәјмә
Рази нибу һич э и кор.
Разини эз нүмкүрдәјмә,
Әри ән у уни домор».

Мукум: «Бәлкә хүшдән түрә
Нәс војисдә чиро бирә».
Муку: «Әз сәр сохдәј мәрә,
Күј, чү човоб мә дүм түрә?»

Мукум: «Бәлкә гисмәт нисди,
Мә мисохум түрә кузәт».
Нә куфди ки, рази нисди,
Нә куфди ки, нәсох кузәт.

Бала

Сәбәһ-сәбәһ әз хов хәбәр бирәнки
Ә пәсә, ә пишо һә мидәнүшү.
Әкијү јә инсон у нә дирәнки
Ә гәриш куфәрә тип-тик минүшү.

Һә јәбо јә бочәһ зәрә вәхүшдә,
Јә расди, јә дурку һәрс мирухуну.
Әкијү синәсухд дәдәј вирихдә,
Јә ширинә нәнәм-нәнүј мухуну.

Дијә хов нә дәри, урә војисдә
Әјүрәвоз нүшүт һә вози сохут.
Јә кәсә хисирә бала нәс һишдә,
Бәбә, дәдәј бијо нәгүл коф сохут.

Амбар хош оморә әкијү нүшдә,
Јә кәләрә хуно рач-рач коф сохдә.
Сәхд күрдә әз гулу, ә кучә кәшдә,
Ә пәсәј һәјилһо ә бог вирихдә.

Бәһзибо нәдинчи, бәһзибо сокит,
Һәрбој чүтам војисд бәрдә хүшдәрә,
Әз дәдәј бирә руз ән хубә миһид,
Амбара бәхшишһо дорәнүт урә.

Әз һәчи кирошдә руз, мәһ вә салһо,
Әдәј кәлә бирә ширинә бала.
Әј Худо, тәвәсәр һәммә балаһо
Ә и һилом зиһо сади бисд сала.

Дурку

У э һэрэј һэрмәһ, тониш,
Микировунд вэхд хүшдэрэ.
Војисд мисохд һэрэ гәриш,
Дәкиш мисохд коф хүшдэрэ.

Ингәдә сохд дуркунә кор,
Ә һэрэј дуст чәвги дәшәнд.
Јәкиш э у нә сохд бовор
Ә јә духдәр бирәнкә бәнд.

Дурку, растиш, ошуг бисдо,
Омо вокунд дүл хүшдэрэ.
Ә сәс дүлү човоб нәдо,
Духдәр нә нишд пишо урә.

Кирә моју одохлују
Нум дуркуни гәзонч соху.
Сәрјү гуз бу, «сијә» рују,
Бәгдә эз дүл нолә риху.

Ә ләһәј хәлг дарав нәһог,
Вәнүг дәгмәј бәдәнуми.
Кујут, кәшдүт э һәр гирог
«Һәрмәһ дурку э јонуни».

Рәһһо пәјмунд, појһо сукунд,
Чорә кәшдә, чорә нәди.
Дурку эз дәрд һә һәрс рихунд,
Һәрчојүрә јә кәс нәди.

Мәчнун бирә домунд э чүл,
Чүлһо эз у руј чарундут.
Јә гуш бирә нүшд э сәр күл,
Күлһо эз һәјб сәр гуз күрдүт.

Вирихд э дог хоју чорә,
Бәлкә бисдо кумокју дог.
Дог һүрш зәрә вәнкәст урә,
Сифәт, пој-дәс јара-гәрмог.

Дурку бимор, хәрәб һолу,
Војисд кәшү дәс э хүшдә.
Һүрмәтү нисд, нисд мозолу,
Амбар һүршлү эз дәс хүшдә.

Јә һохом ди һол ән урә,
Әгүл дорә, рәһә бурбунд.
Дурку данусд: нисди чорә,
Ә рәһ расди појә чарунд.

Дәс расдирә э пишо но,
Әри һәммә кумок бисдо.
Точ һүрмәтә э сәр вәно,
Мәтләб дүлү томом бисдо.

Апрел - 2006

Һәјил

Һәр һәрүс, һәр зән һәр вәхд
Бордор бирә, шор бирә.
Бинә, сәвки бирә сәхд
Һәјилјү үшүг дирә.

Һәјил сәхд бочәһ зәрә,
Дәс-појә вәчовундә.
Чүклә дәшој хүшдәрә
Ә сәр синә кәрдундә.

Һәјил чүмә вокундә,
Үшүг һиломә дирә.
Руј хүшдәрә покундә,
Ә дәдәј дәниширә.

Дэдэј эз шори хүшдэ
Диглэ-диглэ һэрс рихдэ.
Рази бирэ эз хүшдэ,
Һэжилэ тимор сохдэ.

Јэкимүн пүрсүш дэдэј:
«Һэжилмэ чэнд килоји?»
Мэкүрү э гэл дэдэј,
Мукују: «Јап чүклэји».

Һэ мидану киснэји,
Урэ э пушду мэнү.
Әхи мэтлэб дэдэји
Һэжилэ кэлэ винү.

Бэбэј һэжил э буру
Һич нэсда рәһәт бирэ.
Мидәнүшү эз буру
Винү балај хүшдэрэ.

Сэс кирисдэј эн һэжил
Бэбэрэ кирисундэ.
«Ингэ» зэрэј эн һэжил
Дүл бэбэрэ лэрзундэ.

Дүлү һэ сүр-сүр сохдэ,
Нэсда офдэ чикэрэ.
Шумордэни һэ вэхдэ,
Һэжилэ тэјтэ дирэ.

Бэбэ э гэл вөкүрдэ
Чүклэ балај хүшдэрэ.
Дэдэј урэ гэл күрдэ
«Мозолмэндүм», куфдирэ.

Ијун - 2006

*Чорчэркэји - аз дэвр Хаджам мироси,
Чорчэркэји - аз дүл оморэ сэси,
Чорчэркэји - һэјнэ э гэриш кузки,
Чорчэркэји - һам руһ дорэ нэфэси.*

Чорчэркэји

Чорчаркајиһо

Чэнд гэдэ бисдокэш мол-дэвлэт түрә,
Тү нэбу вир сохи дусд, һүрмэт түрә.
Әкәр хуби сохди э јә инсон тү,
Һәмишә мүкүрү у һүрмэт түрә.

* * *

Инсонә бирәнки хубә мол-дэвлэт,
Јә кәләш, јә чүкләш мисоху һүрмэт.
Умоһој у мидав вир сохдә сәрә,
Сохдә такабури э гэд хәлг, әлбәт.

* * *

Мол-дэвлэт бирәји тик сохдә сәрә,
Мокунут әријү һәр бәсдә дәрә.
Инсон мол-дэвләтә мидав вир сохдә,
Һүрмәт э һәрәј хәлг һич вир нәс бирә.

* * *

Ә мәчлүс нүшдәнки хуб бәр хүшдәрә,
Әрәги хурдәнки тү, дан гәдәрә.
Ә һәр сохдә кофтү хуб фикир ди ки,
Бәгдә вир нәсохи нәһоги сәрә.

* * *

Һоширә әз һони хош нәс оморә,
Чәп-чәп дәниширә һүрмәт нәс норә,
Ингәдә такабур ни имбу инсон,
Јә руз э сәр сифәт мидав офдорә.

* * *

Һони «шолом» куфди, һошир руј чарунд,
Һони хунә вокунд, һошир дәрд вокунд,
Һони духдәрә до, кукә һәтон сохд,
Һошир әз бәхили э азар домунд.

* * *

Ә чикәј ән Худо норә хүшдәрә
Мэдәниш ә косиб әз зәвәр дәрә.
Сәркәләји сохдә кәлә һинәр нисд,
Һинәр у - һәммәрә ә јә чүм дирә.

* * *

Нәс дирә парчоһһо ә чүм јәкирә,
Кофишү, коришү дуз нәс оморә.
Әзир пој дү-јәки вәкәндәнүт чол,
Ә чикәј ә һәрә шолуми норә.

* * *

Ә һәрәј парчоһһо һә дәри һүчәт,
Мәчбурут, ә јәки бијовт ә минәт,
Ғилом вачарундә јә кәлә кор нисд,
Ғиломә вокундә зәһмәти, зәһмәт.

* * *

Ә мәчлүс ән јә дусд гиног бисдорум,
Әз фикир, хәјолһо гирог бисдорум.
Ә и шорә мәчлүс чүмә тик күрдә
Ә һәрәј сүрх, нүгрә јә алмаз дирүм.

* * *

Ловој дэдәј тилсим бирә,
Әз бәдә чүм дошдә түрә,
Рафдә рәһнә гојим сохдә,
Ә чәтини имид дорә.

* * *

Фәрзәндә ә рәһ дәшәндә,
Дэдәј чунә вәдәшәндә.
Рафдә рәһјү саламат бу,
Ә пәсәјү овә шәндә.

* * *

Әдәј товуш дорә сижә мујһојтү,
Дарафдә ә гәд дүл рача чүмһојтү.
Сәрхуш нә бисдорум әз хурдә шороб,
Мә сәрхуш бисдорум әз рачи руј тү.

* * *

Ә пишојмә дирүм јә рачә духдәр,
Әз товуш ән рују ә кич дарафд сәр,
Әз рачһој ән Хәјјам у кәмтә рач нисд,
Вәшәрг дорә чүшмә, сәрбәри, дүлбәр.

* * *

Ә һилом чүм вокунд јә таза инсон,
Ә вәлк тоорих но и рузә инсон,
Һүмүрү сәр күрдә әз и дәгдәгә,
Ә пишо мивүнү чү рузә инсон?

* * *

Һәјил бисдо, дәдәј шори, бәбә шор,
Уһорә ә һәјот амбар имбу кор,
Гәјгуш зијод имбу, дүләсдиш зијод,
Чү бәһәр мидүкә уһо кошдә дор?

* * *

Јәки әри хурдә кәширә зәһмәт,
Јәкикә хурдәни нә дирә зәһмәт.
Зәһмәткәш данусдә гәдүр гуруша,
Мүфтәхур һәг нидав нәдирә зәһмәт.

* * *

Инсон һисд һисобу әри имбуруз,
Фикирсүз-хәјолсүз кировуну руз,
Гәјгуһој сәбәһә әз мүвәһ шәндә,
Ләпәлү, кәрәклү, мозоллу бу руз.

* * *

Әкәр ә сәр шоји варафдкә шоји,
Јәки дүдү имбу, дүдү чор шоји.
Гәдүр данусдәкор пулә мидору,
Нәс дирәморә ә дәс пул новоји.

* * *

Ов билог әз хори вәдироморә,
Малад күрдә нидав пишој ән урә,
Бәсдүткәш пишорә, хок пур сохдүткәш,
Ов кәнә мијофу чикәј хүшдәрә.

* * *

Әри локосүзә локолу сохдә,
Әз һүрмәт вәнкәсдә, сәрә гуз сохдә,
Јә әчлоф, јә гәнчуг бисдокә вәсси
Әри ә јәхәнү бүхдүрә духдә.

* * *

Сипи һәр локорә лап зу вәкүрдә,
Локо руј сипирә һәсонд дәкүрдә.
Әкәр ә сијә чи локо варафдкәш,
Локој сијә чирә чүм нәсда күрдә.

* * *

Руј һәсму рәһзоји, дәрјо тәмизи,
Мујһој чүшмә зәрә ә ранк гирмизи,
Мәнкә һәјб оморә, пәһәни бирә,
Инсон әз мәнзәрә һәјрони, дузи.

* * *

Вәнкәсдә әз һүрмәт, әз чүм үзкәрә,
Әз һәммә әгүлмәнд данусд хүшдәрә.
Нә ә гилиг дарафд варав сүлмәрә,
Јә руз поју чәмүсд, офло сәр дәрә.

* * *

Васал мијов, моров э сәһро јунча,
Хәр мухуру тә сирoji эз јунча.
Ә «һоч» сәһиб шиллог зәрә импоју,
Дијә нәсда јәм марасу эз хунча.

* * *

Әкәр јәки түрә э һүрмәт норә,
Дәс күрдә, јә дузә мәсләһәт дорә,
Һәмишә минәтдор бош э у инсон,
Әз јор нәвәдәшән хубә корһорә.

* * *

Инсон бијо дану чикәј хүшдәрә,
Дану сәрин күрдә һәмишә сәрә,
Әкәр э јә чикә һүчәт, чәнк дикә,
Молох шолјәһи бу, дуз соху һәрә.

* * *

Инсон һисд һәчојиб бәрдә хүшдәрә,
Ә чүм нәхоһ дирә һәр одомирә,
Әријү норәнки рәһ хуби, ники,
Һич гијмәт нәс дорә сохдә хубирә.

* * *

Пәпәх сәр Гүбәјмә - һүндүрә Шоһдог,
Тәбибјү, мәлһәмјү - Бәнәвшә билог,
Бәһәзи гәлхәнјү - дошдәни урә,
Нәнәм-нәнәујјүни - Гудјал никәрә.

* * *

Мәрд э һәрәј чәһмәт э мәчлүс нүшдә,
Коф ләһәј хүшдәрә бил дану дошдә,
Ләгләги, пичпичи - нүшүнәј зәни -
Мәрд-ләгләг мундәни эз һүрмәт хүшдә.

* * *

Васал оморэнкэ һэр јон савз бирэ,
Чоһилэ шивлэһо гул-гэнэд зэрэ,
Ә богһо күл-чичэк э руј хэндүсдэ,
Ә дүл сэвкилиһо эшг зүм-зүм зэрэ.

* * *

Имбуруз бэхд тү күрд, мозол омори,
Худо рәһ вокундэ һошири дори,
Чәһди сох, хубиш сох, кәјф түрәш виниш,
Сәбәһ нэ куји ки, һэр чү кор дири.

* * *

Ә дүнјо овурдэ кукә, духдэрә,
Дэдәј шори сохдә, бәбә шор бирә.
Үшүг чүмһој дэдәј, эн бәбә рафдә,
Тә э руз расундә кукә, духдэрә.

* * *

Ҳилом һич нәс дирә э чүм чуһурә,
Нәс војисдә шинү һич нум чуһурә,
Худо вичирә хэлг сәһибсүз нибу,
Худо чәзон мидү залум чуһурә.

* * *

Дүшмә һич нәс дорә динчи чуһурә,
Војисдәни буру күк эн чуһурә,
Боләј дэдәј чуһур амбар бисдокә,
Ноләј дэдәј чуһур микүрү урә.

* * *

Ә һилом омори јә таза гэдәш,
Чәһмәт Исројилә эри сохдә ләш.
Залум чуһур бисдо Әһмәдиницәд,
Ә базујү марав зобунә атәш.

* * *

Бијо гудуз нэ бош, Әһмәдиничәд,
Тум атомә нэ кош, Әһмәдиничәд,
Кәләкәди сохдә ә сәр ән һилом
Мидарај ә гәргүш, Әһмәдиничәд.

* * *

Чуһурһорә зәнү әз сәрү, дүшү,
Иронә војисдә чуһурә күшү,
Һовун чуһур күрдә Әһмәдничәдә,
Урә, худосүзә Худо микүшү.

* * *

Ә хунәј ән һовур, хуб ә јор дәшән,
Ә тәнкә чүмәвоз нә дәниш ә зән,
Һовур түрә хосдә, тү хоһин бирә,
Әз пәсә појисдә, әз кәмәр нәзән.

* * *

Зән бордор бирәји јорошүг рују,
Һүрмәтјү зијодлү, үзүјог рују,
Ә дүңјо овурдә јә рачә бала,
Мәнкә хуно дорә рач үшүг рују.

* * *

Дәврон әри зәнһо овурд дәкиши,
Сәр зәнһо исәһәт томом гәриши.
Вәзифә вәдәшәнд зәнә әз хунә,
Ә кор хунәрәвоз сәр мәрд гәриши.

* * *

Әкәр зәнә војисд мәрдә фурмуну,
У һәчи мисоху јә кәс нә дану,
Ә чүм һәммә имбу маләк, тәр-тәмиз,
Ә руј мәрд михәндү әз пәсә зәнү.

* * *

Ој мәрдно, мəkашит зəвәр винирə,
Əз хушдə мəсохит визор зəннорə,
Зəн фитнəкор бирə һуршү варафдкə,
Ə һилом мисоху бəднум һəммэрə.

* * *

Əкэр зəнə војисд дүлə вəбəрдə,
Əз рəһ мэдəшəнү, əз сэр нэр мəрдə.
Ə ширинə зуһун, наз-гэмзэрəвоз,
Ə гучог микəшү, əгүлə бəрдə.

* * *

Зəнə тимор сохдə, хорундə кэрək,
Ə чикəјү һүрмэт бурбундə кэрək,
Зəн нарази мундкə хунə мачару,
Зуһун зəнə офдə, вэрзундə кэрək.

* * *

Хэрəб ə хубəвоз һə ə бəһс дəбу,
Əз хуб у хушдэрə зијод дирəнбу,
Јə руз бəло дирə, бəгдə у данусд,
Əз хэрəби сохдə хубə руз нибу.

* * *

Инсонə амбара дусд бирə хуби,
Ə һэрə шолуми дəбирə хуби.
Дүшмəјəти сохдə икидə кор нисд,
Əри јəки эрхə һə бирə хуби.

* * *

Мол-дəвлэт бирəји јə вокундə бəхд,
Бирəји расундə инсонə э тəхд.
Мисво сох, чэндгэдə э дəs тү дэри,
Кэлəkэди нə сох э гэд хэлг һич вəхд.

* * *

Өкэр һисди түрә хубә мол-дәвләт,
Хәрч сох, һилом виниш, шор бош һәр сәһәт,
Сүмүч нәбош, дәски, кумоки сох тү,
Һәм һүрмәт гозонч сох, һәми зих рәһәт.

* * *

Өкәр дири э пишојтү
Јә одоми јошлү эз тү,
Кәрәк һисди сох кумоки,
Һүрмәт бини, һүрмәт ди тү.

* * *

Чәндгәдә коф э ләһә дә,
Сәһиб кофу бирә инсон.
Коф эз ләһә вадарафдә
Нүкәр кофу бирә инсон.

* * *

Васал омо, э дүл шори,
Хори, дорһо савзи зәри,
Шолумиһо кәрдо хәлгә,
Миһид нисону омори.

* * *

Шороб докун хурим јәкәм,
Мә вәкирүм э дәс гәләм,
Јә кәлмә коф кујум, әј дусд,
Ө һәр чикә инсон мундәм.

Ә Галил¹

Күл-чичәки богчә-богһо,
Өдәт хундә мәһни гушһо,
Нә сәс куллә, нә сәс күшдә
Нәс шинирә инчо кушһо.

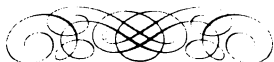
¹ Галил (иврит) - Галилео - мәнзәрәлүјә чикә э сафун Исројил

* * *

Һашданки э сэр эн хори
Јэ рачэ холинчэ вэри.
Өз мэнзэрэ дүл шор бирэ,
Појэ норэ, һэјф оморэ.

* * *

Һэр чор тараф савзи-савзи,
Тэбиэтэ амбар нази.
Гушно хундэ чэһ-чэһ зэрэ,
Һэвэс дорэ лап дүлһорэ.

Бәнэвшэ

(Бајаты)

Бәнэвшэ, ој бәнэвшэ,
Бүлбүл эритү лэшэ,
Ө васал сэрэ тик ки,
Һэсрэт нэ муну вишэ.

* * *

Бәнэвшэ, ој бәнэвшэ,
Нэ шэнди и вэрдүшэ,
Тү кэрдэнэ гуз күрдэ,
Өгүл бэрдэ һэмишэ.

* * *

Бәнэвшэ, ој бәнэвшэ,
Томошэји, томошэ.
Рачи тү эз дүл зэрэ
Һэм инсонэ, һэм гушэ.

* * *

Бәнэвшэ, ој бәнэвшэ,
Вокундэј јэхэн дүшэ,
Дэниширэ чүмһорэ
Һэјрон сохдэ һэмишэ.

Дучаркајуно

Пәпәхә ә пишо бини, фикир сох,
Түртүрә, дуррарә әри күрдә тох.

* * *

Ә һәјбһој кәс рүхшәнд сохдә шор бирә,
Бијо ә јор дәшән чәнд һәјби түрә.

* * *

Гәмлүјә инсонә дирә нә бош шор,
Әри кумок бирә кәшд бијофд очор.

* * *

Тумә кор, овә ди, бәһәрә вини,
Кәширә зәһмәтә ә сүфрә вәни.

* * *

Әри сәхд појисдә ә сәр ән хори,
Худо инсонә јә чүфтә пој дори.

* * *

Дүл тәмизә инсон сәнг һәл мисоху,
Никијә корһојү дүл нәрм мисоху.

* * *

Әкәр әри јәки хосди тү ники,
Мәдиrow ә рафдә рәһһојтү ники.

* * *

Инсон һисди әз пусд хүшдә мәдиrow,
Куч мисоху һүмүр нәһог нә бурав.

* * *

Әз шүгәм зәвәртә хурдә нәс бирә,
Зијод хурдә ә чун зарали зәрә.

* * *

Әз ләпәсүзә коф сәр зу дорд дорә,
Шинирокор лап зу визор оморә.

* * *

Ә хиникиrow нә дара ә бәһс,
Сәр дәки, тән вокун, ә пој кәрмә мәһс.

* * *

Ә јор дәшән Худој түрә,
Ә нимаз хун Тирој түрә.

* * *

Һәр инсон гисмәти ә хокһој хори,
Ән кучлу, әгүлмәнд ә чол сәр нори.

*Инсон зиҳисдани, норани бина,
Ә хуби, хараби нум вадәшанда.
Хараб һа хараби, хуби инсонә
Нумлујә широһо ә јор дәшанда.*

Нумлујә широһо

Бабә

*Әри јоровурда бәбә Ћануко бән Ирмијо
(1933-1987)*

*Бәбә Ћанукорә (Ханука) ә кор рафдәнки
ә рәһ завод ә Гүбә мошин зәрәбу вирихдә.
Мәнүһојү кинҗидим кәрдо!*

Тәвәсәр нә норум әз дәр пој мәрә,
Әримә овордуд бәдә хәбәрә.
Дәдәј, хәһәр зәрүт ә һорој мәрә,
Куфдуруд, вир сохдәј, ә кук, бәбәрә.

Хори-пәнчәрәһо, дәрһо-диворһо,
Ә сијә чарусдуд ә јә дәгдәгә.
Әрчү и бәдә руз омо, бирорһо,
Јәтим һишд имурә ә јә дәгдәгә.

Әз вој доһор Бәһәз ә ләрз омори,
Әз ноләј дүл иму Шоһдог кирисди.
Гудјал ә и болә һич тоб нә дори,
Сәбәһ-шәв Бәнәвшә билог кирисди.

Јәтим һишди кукә, јәтим духдәрә,
Әз дәрд кәмәр дәдәј гәд бисдо у руз.
Кәлә дәдәј сохдә түртүр муј сәрә,
Муку: «Әз тү бәгдә ни зиһүм јә руз».

Сәбәһ нә данусдәј, шәв нә данусдәј,
Ә пәсәј лүгәј нун вирихдәј, бәбә.
Ә торики сәбәһ әз хунә рафдәј,
Ә торики шәви вокошдәј, бәбә.

Эз кәширә зәһмәт мочол нә бири,
Дүрүсд нәфәс кәши э и һилом тү.
Эз шори балаһо тү сохи шори,
Ә мәтләб расирә хуб шор бу дүлтү.

Кукә һәтон сохдә, духдәрә һәрүс,
Војисдәнбу вини эз һилом јә руз.
Вәкүрдә ә гучог нәвәһојтүрә,
Ә һилом хүрд сохи тәшнәј дүлтүрә.

Залум эз дәс иму човон бәрд түрә,
Јә инсон кумоки сохдә нә данусд.
Ә дүнјо вир сохдим иму бәбәрә,
Ә дүнјо нә дирә бәбәрә дүрүсд.

Түсүз и һиломә һич гијмәтү нисд,
Һүрмәт тү ә гәд хәлг зәвәри, бәбә.
Чәндгәдә ә дүнјо балаһојтү нисд,
Ә дүл балаһојтү тү дәри, бәбә!

Сентјабр - 1987 г.

Бабасүзә салһо

*Ә 7 нојабр 2008 сал бәбә Җәнүко мијосд
75 сала бирә. Залум һүмүрјүрә бәрда
бәбәсүз һишд һәјилһојүрә.*

Имбуруз әз дәдәј бирә рузтүни,
Әнчәг ә һәрәјму нә дәри, бәбә.
Залум нә һишд түрә и рузә вини,
Ә гәд мишбәһ пәјлә вәкири, бәбә.

Бисдјәк сал зәвәри әзир хокһо дә,
Нәсданум хунәјтү кәрми, хиники.
Кукһо-духдәрһојтү әзир «охһо» дә,
Әз дәрд бәбәсүзи дүлиш торики.

Һәмсалһојтү нәвә һәрүс-һәтон сохд,
Нишрә ә гәл күрдә әз дүли шори.
Дәрдәчәрә дәдәј ә элов дәрд сухд,
Кини әри инсон һәчи бәхд нори?

Ә јә инсон кор нисд һич вәхд имурә,
Ә мол-дәвләт јә кәс чүм нә дәшәндәјм.
Садан ә нимәј рәһ һишд бәхд имурә,
Бәбәрә вир сохдә чун вәдәшәндәјм.

Бәбәлүјә салһо ә һүмүр кәми,
Әз дәрд бәбәсүзи һәрс кәм нәс бирә.
Чүтам микирору әз чүмһо нәми,
Әкәр наринә дүл зу бухов дирә?

Имбуруз мијосдим рујбаруј нүшдә,
Имборәкбу сохдә әз дүли түрә.
Кирошдә рузһорә ә һәрс чүм шушдә,
Ә кон дүл дәјишдүм мәтләб дүлмәрә.

Шишә ә пишојмә, пәјләһо пури,
Әдәм кузәт сохдә, чүм ә рәһ дәри.
Әчәји у рузһо пәјләрә хури,
Кәнә ә сәр сүфрә дүлә вәбәри?

Фикирһојмә гәриш, һовојмә хуш нисд,
Чү човон тәрк сохди дүнјорә, бәбә?
Түсүз хурдә пәјлә һич ә чун нуш нисд,
Чәнд сали дүл динчи нәс дирә, бәбә.

Әј инсон, ә чү јон рәһ рафдикәш тү,
Әз хүшдә гуј мәсох һәмсолә, сабур.
Ә рәһәти һәјот дарафдикәш тү,
Һүмүр јә инсонә, әј инсон, мәбур.

Нојабр - 2008

Чорчаркајињо

Әри бәбә һәнуко

Ә кирјо дә кәлә Шондог,
Нә дирәбу әзини дог,
Мәрдә бәбә әз һилом рафд,
Ә чун варафд зобунә дог.

* * *

Ә торики сәбәһ-сәбәһ
Мадарафди әз дәр ә рәһ,
Мәнк, астарә үшүг дорә,
Имбурбундут әри тү рәһ.

* * *

Һә шинирәјм сәбәһмундә
Ә әшгәвоз мәһни хундәј,
Гонум-гунши ә овоз сәс
Куш мидорут нәвомундә.

* * *

Әкәр мишиникә сәс түрә бүлбүл,
Ә сәс тү сәс мидо, мухундит әз дүл.
Шинирәкор һәјрон мундә куш мәно,
Әзи сәһнә әз сәр мирафд лап әгүл.

* * *

Әдәј рихдә һәрс Бәнәвшә,
Ә кирјо дә дорһој вишә,
Овозлүжә сәс тү дијә
Ни мисоху тимор кушә.

* * *

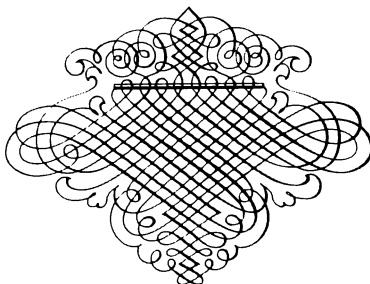
Чүмһо һәрс рихундә, дүлһо кирисдә,
Ә богһо-богчәһо күлһо кирисдә,
Јә сәдигә инсон тәрк сохд дүнјорә,
Чинорһо кирисдә, чүлһо кирисдә.

* * *

Ә сәр дог думон омори,
Әвир һилом сијә бири,
Бәбәјмурә залум күшдә
Ә ләшәјму дог вәнори.

* * *

Бәбә рафди, дәрд амбари,
Дүл нә данусд дәһәм шори,
Ә руј һилом нуму муну
Нәвә-нумју һәсүл бири.

Калэдэдэј

*Әри јоровурда калэдэдэјмә
Әдосо бат Ишог
(1911-1989)*

Калэдэдэј бу мәрә,
Хәлг шинохдәнбу урә,
Шоһирә Әдосорә.

Калэдэдэј бу мәрә,
Зиндәкуни нә дирә,
Човон вир сохд шүвәрә.

Калэдэдэј бу мәрә,
Тәһно дошд балаһорә,
Ә руз расунд уһорә.

Калэдэдэј бу мәрә,
Ә һилом тәнки дирә,
Кәши јүк косибирә.

Калэдэдэј бу мәрә,
Косибиди букәш урә,
Хәлг күрди һүрмәтјүрә.

Калэдэдэј бу мәрә,
Әз синә шәјр куфдирә,
Һәјрон миһишд һәммәрә.

Калэдэдэј бу мәрә,
Савад нә бири урә,
Нүвүсү шәјрһојүрә.

Калэдэдэј бу мәрә,
Куш нәдо минәт мәрә,
Кумок бошум мә урә.

Кәләдәдәј бу мәрә,
Һә мукуфди: «Хәләфмә,
Тәһәди нисд имурә”.

Кәләдәдәј бу мәрә,
Мәчи дәрмуј вишәрә,
Мисохд лап духдирирә.

Кәләдәдәј бу мәрә,
Мијосд вомухдә мәрә,
Данүм сур һәр дәрмурә.

Кәләдәдәј бу мәрә,
Һәчәл бәрдә бәбәрә,
Гурбу сохд чун хүшдәрә.

Кәләдәдәј бу мәрә,
Дијә нә војисд урә
Ғиломә ә чүм дирә.

Кәлә дәдәј бу мәрә,
Ә дүл дошдәнүм урә,
Дәдәјә Әдосорә.

Кәләдәдәј бу мәрә,
Дү бочоруг хүшдәрә
Кәләдәдәј до мәрә.

Бу мәрә кәләдәдәј,
Шоһирә кәләдәдәј,
Духдирә кәләдәдәј...

Апрел - 2008

Нум Илизаров

*Әри јоровурда һүрмәтлүә вә вәдилүә кук
халг иму профессор Г.А.Илизаров*

Әз ләһәј духдирһо әдәм шинирә
Амбар һүрмәтлини нум Илизаров.
Ә чәркәј алимһо чикәји урә,
Амбар һүрмәтлини нум Илизаров.

Нә тәрси, пој дәно ә дурә Сибир,
Вир нә сохд һәмсолә, вир нә сохд сәбир,
Вокунд нәчогхонә духдир ә Сибир,
Амбар һүрмәтлүни нум Илизаров.

Нижјәтү ә нәчог һә кумок соху,
Әз гәмлүјә ружһо хәндәји риху,
Ә сохдә корәвоз бирә сәбәһјү,
Амбар һүрмәтлүни нум Илизаров.

Вәдәшәнд ә дүнјо јә дузә махшир¹,
Чорә нә бирәнкә, чорә сохд духдир.
Нә һишд нәчогһорә имид сохут вир,
Амбар һүрмәтлүни нум Илизаров.

Кәширә зәһмәтү ә пучи нә рафд,
Рузбәруз, салбәсал һүрмәтјү варафд,
Сарраф ән сәнәһәт рәһ хүшдәрә офд,
Амбар һүрмәтлүни нум Илизаров.

Нә вокошд пәсово чәтини дирә,
Ә дүнјо сүбут сохд корһој хүшдәрә,
Әзини кукһоји чәһмәт чуһурә,
Амбар һүрмәтлини нум Илизаров.

Нојабр - 2005

¹ Махшир (иврит) - аппарат

Инсон рафди

*Әри јоровурда һүрмәтлүжэ холујмэ
Сион Азарјајев (1930 - 2008)*

Сэбэһ-сэбэһ шини куш бэдэ хэбэр,
Чүмһо диглә-диглә һәрсэ рихундут.
Мишбэһ, гоһум-гәрдәш бисдо дәрдәчәр,
Јозугә кук-духдәр бәбәсүз мундут.

Јә холу мундәбу әз сә холујмә,
Һәчәл мочол нәдо у холујмәрә.
Әкәр ә чүм миди дэдәјхолујмә,
Түртүр, пара мисохд синәј хүшдәрә.

Курундә доғһорә кәширә хәһәр,
Әри бирор, хәһәр киријо сохд кәшд.
Фәләк, битәв һүмүр до урә сәһәр,
Һәсрәт бәбә-дэдәј, бирор-хәһәр һишд.

Садан күшд Борисә, Һәзәријорә,
Ә холу Сионмә иһтијоч бирүм.
Ә чүм нә дирәмһо буј холуһорә
Әз холу Сионмә вәкүрдәнбирүм.

Бәбәрә вир сохдәм, холуш әз дәс рафд,
Нәс бирә појундә һәршој чүмһорә.
Әчикәј динчи дәрд ә сәр дәрд варафд,
Јә кәс нә вокордунд һалә мүрдәрә.

Әдәј и дүнјорә тәрк сохдә инсон,
Дәрдә гәдәрјү нисд, дүл пара бисдо.
Офтоји дарафдә, дог дәкүрд думон,
Әз кәширә доғһо дүл јара бисдо.

Кәнә таза говрә дүлһорә сухунд,
Худорәш јозуги омо ә и һол.
Һәсму ләпә-ләпә «һәрс чүмә» рихунд,
Допучунд говрәрә ә сипирә шол.

Мүрдәј инсон дәрди әри мишбәһү,
 Јә кәс нәсда бирә хилос әзи дәрд.
 Имбуруз ән инсон, әри сәбәһү
 Инсонә човоб нисд, һүмүриш јә гәрд.

Инсон әдәј рафдә, инсон оморә,
 Ә һүкүм вәхдәвоз һәрс чүм хүшк бирә.
 Нәвә вокундәнкә чүмһој хүшдәрә,
 Руһ инсон әз дорә бәхшә динч бирә.

Јанвар - 2008

Бирор

Әри бирормә Ирмијо

Тү гиног оморәнки ә пишој рәһ оморум,
 Дәнишүрүм ә рујтү, јомон мәгбун бисдорум,
 И кирошдә курундә салһо пир сохдәт түрә,
 һашданки ә пишој мәнк булуд кәшири турә.
 Кујкә дирүм ә сәртү ә ранк вәрф пәпәх вәри,
 Ә пишони ризһо пур, әзир чүмһо ковури.
 Бәбәрә вир сохдәнки, чикәј бәбәрә күрдәј,
 Иму рәһ вир нә сохим, дузә рәһә бурбундәј.
 Тү һәм бирор имуни, һәми бәбә әриму,
 Ә чәтинә рузһојму әрхәјму, кумок иму.
 Духдәрә һәрүс сохдә нәвә ә гәл вәкүрдәј,
 Худојму кумок бирә, тү бәбәхолу бирәј.
 Кукһорә һәтон сохдә, тү кәләбәбә кәрдош,
 Нәвәһо-нишрәһорә ә пәсә-пишо винош,
 Ә дүлдинчи, дүлчәһми, һоширә салһо зиһош,
 һүмүр тү дураз бирә, сади бисд сала кәрдош.
 Дәдәјмурә нә кәрдо нә дәрд, дүләсди, бирор,
 Ә кукһо, духдәрһојү дәниширә кәрдо шор.
 Бирорһо, хәһәрһојтү шинүт шорә хәбәрһо,
 Әз дүлһојму, хунәјму дур кәрдо дәрд-кәдәрһо.
 Мәтләб Шәбәтәј, бирор, һәммәјму кура бошим,
 Дүл дәдәјә динч сохим, ә пишој дәдәј нүшим.

Лүгэт

*Эри лүгэт «Чуһури-уруси»ра вэчириһо
вэ нүвүсдиһо һурмэтлүгэ вэ вэдилүгэ
кук халг иму профессор Михаил Агарунов*

Лүгэт чуһурира э дэс вэкүрдэ,
Өдэм вэрэг-вэрэг чүмэ кэрдүндэ.
Өз шори китобэ сэхд э дэс күрдэ,
Тонишэ кофһорэ мэ адэм хүндэ.

Јэ киснэрэ хуно дэшэндэ чүмэ,
Нэсданум сирожу бирэ эз хүндэ.
Чэндгэдэш данусдум хуб зуһунэ мэ,
Өз лүгэт чүмһожмэ һич нэс вомүндэ.

Зуһун иму һошир, ширин кофһожму,
Өз дэвр э дэвр мирос дорэт бэбэһо.
Зуһун Тиро нисдкэш и зуһун иму,
Тирорэш, зуһунэш дошдэт бэбэһо.

Чүтам диглә-диглә ов кура бирэ,
Бэгдэ э дэрјочэј ови чарусдэ,
Јәһәкү Мухожил коф-коф вэчирэ,
Өз коф бору күрдэ, хэзинэ һишдэ.

Мухожил Јәһәкү офдэ очорэ,
Јэ руз вокүндэни дэр хэзинэрэ.
Ө пишој чүм дирэ буш догләһорэ,
Сэбәһ-шәв кор сохдэ, пур сохд уһорэ.

Чуһурһој эн доги һиломэ дирэт,
Өз дог-дэрэ, эз ов-аташ кирошдэт.
Нэ һишдэт фурмуш бу нэ дин, нэ һэдэт,
Ө һәрәј умогһо зуһунэ дошдэт.

Гәдими, ширини зуһун дәдәји,
 Нүвүсим, коф сохим, һүмүр дим урә.
 Сәр кәләји хәлги лүгәт бирәји,
 Үзкәһош бил данут, вомухут урә.

Фәврал - 2008

Јә бәндәји

*Әри бүзүркәјә шоһир, һүрмәтлүјә
 кук хәлг иму Әлдар Гуршумов*

«Јә бәндәјүм...» Әлдар Гуршумов

Јә бәндәји Гүбәји,
 Ә һәр чикә Гүбәји,
 Ә Исројил зиһисдкәш,
 Дүлү тараф Гүбәји.

Јә бәндәји Тәлһүми,
 Нимаз ә нум Тәлһүми.
 Јәкимүн китоб шоһир
 Ә нум нимаз Тәлһүми.

Јә бәндәји һәрәкәт,
 һә сохдәни һәрәкәт.
 Кәширә чофоһојү
 Овурдәни бәрәкәт.

Јә бәндәји шоһири,
 һәр руј һиломә дири.
 Дүјмүн китоб үшүг ди,
 Шоһир Әлдар шор бири.

Јә бәндәји мүгәнни,
Овоз сәслү мүгәнни.
Тар ә дәсјү вәчәсдә,
Ә ләһәјү мәһәни.

Јә бәндәји хундәкор,
Мәчлүшорә бәрдәкор.
Хәлг шинохдә Әлдара
Нүвүсдәкор, хундәкор.

Јә бәндәји Худолү,
Сифир вәки, Тиролү.
У ә одој шохирхо
Һәм сәдиги, һәм одлү.

Јә бәндәји нум урә,
Һүрмәт урә, нум урә.
Ә сүрхә һәрфһоровоз
У нүвүсди нумјүрә.

Јә бәндәји имиди,
Ә сәбәһи имиди.
Әри зуһунә дошдә
Шохирә сәхд имиди.

Јә бәндәји шәләлү,
Битәв һүмүр шәләлү.
Күрдә дәс кумокирә
Кәсә сохдә ләләлү.

Јә бәндәји коф урә,
Әлдар кују кофјүрә.
Сәјмүн китоб ә рәһ дә,
Худо һүмүр до урә.

Март - 2008

Һүмүр

Әри Дон гәбләјмә

Инсонә јә һүмүр дорә омори,
Бинәјү сәр күрдә әз дәдәј бирә.
Худо һәр инсонә јә гисмәт дори,
Инсон әз гисмәтјү чиро нәс бирә.

Ә дүнјо оморәј ә рачә Гүбә,
Ә чунтү кәширәј һовој Гүбәрә.
Һәлә нә данусдә хәрәбә, хубә,
Мәчбури тәрк сохдәј рәһһој Гүбәрә.

Кәрмә мәскән бири әри тү Боку,
Амбара салһојтү унчо киросди.
Шәһәр зиндәкуни бирикәш Боку,
Ә Гүбә мүһбәтә ә дүлтү дошди.

Нәфәс тү ә нәфәс Хәзәр дарафди,
Дәрјо әри тү лап һәзиз, дусд бири.
Ә буругһој нәфти рәһ түрә офди,
Ә сијә сүрх Боку зәһмәт тү дәри.

Духдәр һәрүс сохдә, һәрүс овордәј,
Ә чикә овордәј мәтләб дүлтүрә.
Нәвәһорә дирә бәхдәвәр бирәј,
Ә сәр синәј хүшдә күрдәј уһорә.

Јә руз һилом ләрзи, тәрс хүшдәрә шәнд,
Әзир пәнчәј Совет сәр нә ди сојә.
Гисмәт әз дәс күрдә ә рәһ вәдәшәнд,
Ә хори Исројил дәнори појә.

Һич һэсондэ кор нисд дәкиши мэскэн,
Ә хори бэбәһо лап гәриб бирәј.
Пәсэ мунд эз дэдәј бирәјһо вәтән,
Инчо хубәш дирәј, хәрәбәш дирәј.

Сәр күрдә чәтини куфди дәр түрә,
Мәсәләј кор офдә һэсонд нә бири.
Иврит томом сохди гәриш сәр түрә,
Зуһун вомухдәји чәтинә кори.

Чүм түрә нә тәрсүнд дирә чәтини,
Нә һишди дәрд, фикир дүл түрә хурут.
Һәр вәхд духдәр гәблэ ә бинәјтүни,
Кук-духдәр, нәвәһо дүл-ковнә дорут.

Ә корһој эн Худо дәниш имоһој,
Гисмәт ә Исројил расунди түрә.
Таза зиндәкүни вокундәни пој,
Әри довом сохдә пәсәј һүмүрә.

Феврал - 2007

Гәблэ

Әри Сара гәбләјмэ

Ә дәр ишму оморәм, һәтон бирәм мә,
Мәрә кукә хуно гәбул сохдәј тү.
И салһо эз ишму һүрмәт дирәм мә,
Дэдәјмәрә хуно дэдәј бирәј тү.

Чәтинә руз кумок бирәј әриму,
Дузә мәсләһәтһо дорәј имурә.
Хунә дошдәј, һәјил дошдәј әриму,
Чүтам вир мисохум никиһојтүрә.

Чүтам эри бала гэжгу кэширэ,
Гэжгү бирор, хэхэр гэжгү тү бири.
Эз шори шор бирэ, эз гэм гэм дирэ,
Э жарај эн хэммэ мэлһэм ванори.

Сэбэһ-шэв, шэв-сэбэһ э бинэј болнэ,
Эри хэхэрзорэ чун сухундэј тү.
Кэширэ чофоһо бисдо тутунэ,
Эри хэхэрзорэ һэрс рихундэј тү.

Хэхэрэ вир сохдэ, дог бисдо курунд,
И һэсүлэ догһош, э дог тоб нэ до.
Чофој нэвэј хэхэр э сэртү вомунд,
Кэширэ чофоһо һич пуч нэ кэрдо.

Э пэсэ-пишојтү нэвэһо кэшдэ,
Түрэ чун дорэнүт, һүмүр дорэнүт.
Эз гул нэвэ күрдэ, шор бирэ, кэшдэ,
Эри тү эн хубэ вэхдһо бирэнүт.

Эри балаһојтү гэлхэни, дојог,
Һэр зихисдэ сэхэт, һэр руз эн түни.
Нэ куји, э һилом зихисдэ нэһог,
Түрэ чемпионһо нэвэһојтүни.

Оһилэ вэхд зиһош хубэ һүмүр тү,
Э һэр фэсил һүмүр јэ дэхэм дэри.
Чунтү соглом бирэ, дураз һүмүртү,
Нишрэрэ, хүдүрэ э гучог кири.

Апрел - 2007

«Овурд таза бэһэрһо»рэ хундэнки

*Эри һүрмэтлүјэ вэ вэдилүјэ шоһир хэлг иму
Рашибил бэн Шэмэј*

Бовор сохит, устод, дүлмэ шор бири
«Овурд таза бэһэрһо»рэ хундэнки.
Чүмһо э һэр вэрэг јэ тоорих дири
«Овурд таза бэһэрһо»рэ хундэнки.

Э зуһун дэдэји китобэ хундум,
Мэ хэјли вэхд эсир хундэјмэ мундум,
Э һэрэј фикирһој мүвэһ домундум
«Овурд таза бэһэрһо»рэ хундэнки.

Эз лугонди тоорих сэс эн хэлг мэрэ
Эриму и китоб эдэј фирсорэ.
Һашдан э чүм дирүм јарај хэлг мэрэ
«Овурд таза бэһэрһо»рэ хундэнки.

Экэр коф нэ сохдкэш эз дэвр Овроһом,
Эз Исһог, эз Јэхкү, эз Миши һохом,
Кэшд руһһој һэммэшү јогин, э һилом
«Овурд таза бэһэрһо»рэ хундэнки.

Новухудонэсэр э Бэјт Мигдаш рафд,
Туз хунэј эн Худо э һэсму варафд,
Дирүм, хэлг гул бирэ э голут дарафд
«Овурд таза бэһэрһо»рэ хундэнки.

Нолај кинор¹ Довид э куш диромо,
Јогин, эз у вэхд динч нэ бири Шломо,
Дирүм, э сэр чэһмэт чү зулум омо
«Овурд таза бэһэрһо»рэ хундэнки.

¹ Кинор (иврит) - скрипка

Дүбо Бэйт Мигдашэ сухундэ дүшмэ
 Эри чуһур оворд кэлэ дэрд-гэмэ,
 Дирүм, бири, нисди имид эн хэлгмэ
 «Оворд таза бэһэрһо»рэ хундэнки.

Чэндбо Јэршолэјим э дэшо кирошд,
 Чуһурһо Тирорэ, дин хүшдэрэ дошд.
 Дирүм, шэһэр Довид э хэлг мэ вокошд
 «Оворд таза бэһэрһо»рэ хундэнки.

Ә һэнк Симург² дүшмэ хэлг мэрэ сухунд,
 Хэлг эз элов вэхүшд гэнэдэ вокунд,
 Дирүм, э Исројил хэлг рэһэ вокунд
 «Оворд таза бэһэрһо»рэ хундэнки.

Ә гэдэр нидарав дирэ сэһэрһо,
 Хэлгмэрэ нэ күшди хурдэ зэһэрһо,
 Дирүм, хэлг оворди таза бэһэрһо
 «Оворд таза бэһэрһо»рэ хундэнки.

Хэлгэ алмаз дорэјт, Рашбил бэн Шэмэј,
 Урэ э дэс хүшдэ вөкүрд Шэбэтэј,
 Чуһурмэ, нисоб сох, хэзинэ офдэј
 «Оворд таза бэһэрһо»рэ хундэнки.

Мај - 2008

² Симург - эз аташ нэс тэрсирониһо гуш. һэр вэхд урэ э аташ дэшэндэнки эз гэриш аташ зиндэ вэдирэморэ.

Лүкэ

Эри һовурмэ Славик

Иму эз рэһ Күпчол, эз рэһ Гэлэдуз
Эдэбирим рафдэ чүм э сэјр дэри.
Э јон вишэ јэ мэрд сэрэ күрдэ гуз,
Диггэтјү вомунди э руј эн хори.

Бэгдэ у гуз бирэ јэ лүкэ тик күрд,
Јэ хэјли дэниши саррафа хуно,
Һашдан сэнэһэткор караста вэкүрд,
Эзир гултуг хүшдэ лүкэрэ дэно.

Муку: «Эри хунэ иш јэ кумоки,
Лүкэ дуз мисоху јэ кор хунэрэ».
Иму дэниширим э руј дү-јэки,
Мэрд эз хүшдэ рази рафд рэһ хүшдэрэ.

Гүбэ - Бат-Јам
Март - апрел 2007

Бүлбүл

Әри ханәндә Јүсүф бән Ухај

Јүсүф бирор, шинирәнки сәс түрә,
Ә Гүбәјмә рафдә фикир, хәјолмә.
Кох кәдәрлү сохдә, кох шор дүлмәрә,
Ә куш зүм-зүм зәрә овһој Гудјалмә.

Ә јор дирәморә һүндүрә Шоһдог,
Кох пири, кох чоһил јорошүт Гүбә.
Әдәј хорој зәрә һәмишә гиног
Сүрт, Бәнәвшә билог, вишәһој Гүбә.

Широһој Рамбомә, ән Бинјәмирә
Ә мәһни чарунди, әз чуни хунди.
Нум шоһир Јашаја, шоһир Шәлмүрә
Һүмүрбоги сохди, ә хәлг расунди.

Сәс түрә шинирә гәнәд појундә,
Бүлбүл һәјрон-һәјрон кушә вәнорә.
Ә овоз ән сәстү лап мәһтәл мундә,
Бүлбүл ошуг бирә, ә тү сәс дорә.

Тү хун әри хәлгтү, хун, Јүсүф бирор,
Хундә мугамһојтү мәлһәм әри дүл.
Әз сәстү һәмишә чәһмәт бирә шор,
Чүнки түни хәлгә хундәкор бүлбүл.

Исројил - 2006

Бэхдэварэ бэбэ

Әри духдәр гәбләјмә Марина

Худо бәхш дорәнки мозол инсонә,
Әз јор нә вәдәшәнд бәндәј хүшдәрә.
Ә һилом овурдә јә чүклә чунә,
Әз шори пур сохди дүлһој имурә.

Дүл әдәј хәндүсдә, дүл имид дири,
Әз шәхинәј һәјил пур бири хунә.
Имбуруз имурә јә духдәр бири,
Мә әријү гурбу мисохум чунә.

Ә руј дәниширә, хәндәруј бирә,
Нәсда варасирә һәлә ки - кини.
Јогин әдәј кәшдә дәдәј-бәбәрә,
Ә сифәт ән һәммә чүм кәрдүндәни.

Тү амбар сог кәрдош духдәр гәбләјмә,
Тү мәрә бәхш дорәј јә рачә духдәр.
Ә һәрәј бәбәһо бирәм бәбә мә,
Бәбә Шәбәтәјүм, бәбә-бәхдәвар.

1988

Духдэрмэ имбуруз хэчдэх салаји

Әри Радалајмэ

Мэ нич хисс нэ сохдум чүтам вэхд кирошд,
Духдэрмэ имбуруз хэчдэх салаји.
Мэһһорэ, салһорэ чү зу пэсэ һишд,
Духдэрмэ имбуруз хэчдэх салаји.

Томом чүклэлэ бу, чүклэ духдэрлэ,
Сэвки бэбэ-дэдэј урэ сохд кэлэ.
Мэ адэм вокундэ шори эн дүлэ,
Духдэрмэ имбуруз хэчдэх салаји.

Ә Исројил омо э још сэ сала,
Ә богчэ рафд зунун вомуху бала.
Вокунд дэр мэктэбэ бирэ шэш сала,
Духдэрмэ имбуруз хэчдэх салаји.

Әдэј эз сэр сохдэ бэјит-сэфэр¹,
Һэлэ э пишојү хэјалэт² бирэ.
Әдэј кузэт сохдэ институт урэ,
Духдэрмэ имбуруз хэчдэх салаји.

Дэстэј хэхәркили э пэсэ-пишо,
Һэммэшү лап рачүт һэ сох томошэ,
Сэр күрдэ мэчүнүт сог дүш, сол дүшэ,
Духдэрмэ имбуруз хэчдэх салаји.

Кирошд мозолмэндэ салһој һэјили,
Әдэј пој дэнорэ э рэһ чоһили,
Мэтлэбһој эн дүлү амбари, були,
Духдэрмэ имбуруз хэчдэх салаји.

¹ Бэјит сэфэр (иврит) - школа

² Хэјалэт - солдатка (ләшкәрчи)

Эз ширинэ овһој эн һэјот хуру,
Э сэвки, эшгэвоз пур бу хүмүрү,
Эри дэдэј, бэбэ шори бијору,
Духдэрмэ имбуруз нэчдэх салаји.

Мај-ијун 2007, Исројил

Духдэрмэ салдати

Эри Радалајмэ

Э тэн хүшдэ вокунд палтар салдати,
Духдэрмэ имбуруз салдати, салдат.
Э чэркэ појисди эз тараф расти,
Духдэрмэ имбуруз салдати, салдат.

Э ранк савзэ палтар хош дорэ чүмэ,
Эз томошэ сохдэ сижэ нисд чүммэ,
Эдэм дэниширэ, варафдэ дүлмэ,
Духдэрмэ имбуруз салдати, салдат.

Э хори Исројил и јэ һэдэти,
Кэдэһо, духдэрһо һэммэ салдати.
Эз чэһмэт дирэнүт хубэ һүрмэти,
Духдэрмэ имбуруз салдати, салдат.

Јэ мэфэлиш нисди сокити һэрэ,
Дүшмэ сэр тик күрдэ динчи нэс дорэ.
Дүшмэрэ гуј соху, дору хорирэ
Духдэрмэ имбуруз салдати, салдат.

Һэзизэ Вэтэнэ эз дүли хосдэ,
Эри хэлг дүлдинчи, ковлэји хосдэ,
Э гуллуг Вэтэн, хэлг эри појисдэ
Духдэрмэ имбуруз салдати, салдат.

Август - 2006

Бар мисво

Әри кукмә Нәһум (Нахум)

Кура бирәт гиноғһо,
Чәһмәт сохдәни шори.
Овурдәнүт тәбәғһо,
Имурә мәчлүс дәри.

Ә шори ән и бала
Хосдәкорһо омори.
Имбуруз сиздә сала,
Кук иму јә мәрд бири.

Ини, раси имбуруз
Ә мәтләб и дүлһојму.
Мозолмәндә руз и руз,
Бар мисво ә хунәјму.

Бијо-бијо чәк зәнит,
Вәчовунит һәтонә.
Вәчәјит, шори сохит,
Шори бу һәр инсонә.

Амбар шор кәрдо чәһмәт,
Ә шоријму оморәт.
Чәһмәтә шори бирә,
Мирасуним хүшдәрә.

Бар мисво

Әри кукмә Нәһум (Нахум)

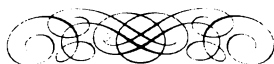
Имбуруз шорини ә хунәј иму,
Кура бири гоһум, дузд кура бири.
Ә чикәјү раси мәтләб дүлһојму,
Сохдәним бар мисво, сохдәним шори.

Сиздэ сала бирэ, э нимаз рафдэ
Тэфилин вэнори, талит дэкурди.
Әкэр ди бирикэ јэ чүклэ кэдэ,
Имбуруз э һэрэј мәрдно јэ мәрди.

Корһој һәјилирэ э пәсэ һишдэ,
Әдәј э јэ тәзэ рәһ пој дәнорэ.
Гиноғһо шорэ дүл э мәчлүс нушдэ,
Һәммә имборәкбу сохдәнүт түрә.

Имбуруз сохдәним бар мисвој түрә,
Худо сәбәһ мочол докә имурэ
Әритү мисохим јэ хубә һәрси,
Худо кумок бирэ э мирос раси.

Август-сентјабр 2003

Јәкимүн мәһлүмијәт

*(Ә 25 апрәл 2007 сал кукмә Наһум әз
ЛәшкәрГәлхәнди Исројил әри ләшкәрчи
бирә јәкимүн мәһлүмијәт вәкурди.)*

Һәвдәһ сала һич нә бирэ
Мәһлүмијәт вәкурди кук,
Әз дүшһојү офдори јүк,
Һәр руз кузәт сохди урә,
Ә дәс хүшдә күрдә урә,
Дүл шор бирэ вәчәсди кук,
Мәһлүмијәт вәкурди кук.

Вэтэнхоһэ и хэлэфмэ
Ә гуллуґ Вэтэн һазүри,
Һалэ салјү нэ расири,
Куфдуруткэ сәбәһ мирав,
Ә сәр дүшү јәрэг марав
Ә нум Вэтэн зури-зури,
Ә гуллуґ Вэтэн һазүри.

Әчә рафджәш рәһјү нисди
Ә «Голани», ә «Гивати»¹,
Вэтәнсүзә инсон нисди,
Гуллуґ сохдә шон-шүһрәти.
Дану дошдә һәм Вэтәнә,
Һәми дору сәрә, чунә,
Мәрд вокошду сог ә хунә.

Һәр дәдәјә, һәр бәбәрә
Војисдәни соглом дирә
Ә пишој чүм кук-духдәрә.
Һич нивојү дәрд-гәми бу,
Әнчәг моју шолуми бу
Ә и хори бәбәһојму,
Доһовосүз зиһим иму.

Апрел-мај 2007

¹ «Голани», «Гивати» - ән кучлујә дәсдәһо ә
Ләшкәр Гәлхәнди Исројил

Омэр Хэјјам

Һозор сали э ләһэ дэ шиrhoј Омэр Хэјјам,
Һэлэ дүнјо нэ дири бу јэки тој Омэр Хэјјам.

Өгүлмэнд эри хүшдэ вәкүрдэ дузэ кофһорэ,
Наданһо вирихдәнүт эз кофһој Омэр Хэјјам.

Өри инсон нубоји һәр саррафа кәлмәһојү,
Тәмбәлһо, хомһо хәбәр бу эз кофһој Омэр Хэјјам.

Кура үшүг дорэ, лов бу пәрдэ, вокуну чүмә,
Тәшнәјэ дүл ов хуру эз чәшмәһој Омэр Хэјјам.

Ө дин бовор нә сохд һич вәхд, эз моллоһо дур бисдо,
Уһорэ војисд торик мунут чүмһој Омэр Хэјјам.

Ө гучоғ рачһо шороб хурдә кировунд һүмүрә,
Өз мүһбәт сәр вир сохдут һәмәј рачһој Омэр Хэјјам.

Дәр гәләчәһо вокундә, парчоһо бу э миннәт,
Нә парчоһ, нә гәләчә нәбу һич тој Омэр Хэјјам.

Ө һәрәј эн инсонһо дузирә кәшдә нә офд,
Јә кәс јә човоб нәдо э һорој Омэр Хэјјам.

Сур дүнјорә кәшд нә офд э һәрәј мәнк, астарәһо,
Ө руј хориш нә бисдо дуз чәһдиһој Омэр Хэјјам.

Ө чәһәндәм, кинһидим бовор нә сохд һич э дүнјо,
Тәбиәт, шороб, рачһо бирүт дүнјој Омэр Хэјјам.

Ө дүнјо озод омо, војисд озод бурав эз у,
Дүл эн урә мәғбун нә һишд у Худој Омэр Хэјјам.

Чәндгәдә дүнјо һисди, э дүнјо нуму мизүһү,
Шәбәтәј муку: «Кинһидим хунәјтү, ој Омэр Хэјјам».

Октјабр - 2007

Әрвин

Әри Әрвин нәвәј һәмәјмә.

Әрвин бала! Ә түрәвөз
Тониш бирә, лап шор бирәм.
Түрә хуно әз һәјили
Мә һәвәскор шәјр бирәм.

Пәһәники шәјр нүвүсдәм,
Әри јә кәс нә куфдирә.
Ә һәјили һә данусдәм
Нүвүсдәкор рүхшәнд бирә.

Әкәр түрә һәвәс һисди
Әз һәјили ә шәјр һәчи,
Һәвәс түрә кәрәк һисди
Вәдәшәни тү ә пучи.

Ә гәд чәһмәт дәдәј Әдосо
Әз синә шәјрһо куфдири.
Һәр вәхд шинирәјм, Әдосо
Хундәкори, јә шоһири!

Һәјф ки, иму нә нүвүсдим,
У куфдирә шәјрһојјүрә.
Вәхд амбари һә данусдим,
Һәлә имбу вәхд имурә.

Чәнд хокһојү һүмүр кәшош,
Дәдәј Әдосо шори мисохд.
Ә у лојиг тү нишрә бош,
Мәвәдәшән әз јор һич вәхд.

Инсон нидав һисоб сохдә
Ә и дүнјо вәхд хүшдәрә.
Түрә војисд јә кор сохдә
Әри бәгдә мәјил урә.

Бочоруги, хэвэскори
Э гэд мүвэһ бирор бирэ.
Бэлкэ жэ руз сэр микири
Мүнүвүси шэјrhoј түрэ!

Гүбэ - Исројил,
март-апрел 2007

Калэ Борух, чүклэ Борух

Әри лалајма Борух бән Ирмијо

Ә дүл лалэ шори дәри
Һәсүл бири чүклэ Борух.
Калэбэбэ мирос дири,
Һәсүл бири чүклэ Борух,
Үшүг дири калэ Борух.

Шинирәнкэ сәс нәвэрә,
Моч сохдәнкэ дәс нәвэрә
Һашдан һилом дорут урә.
Мозол овурд чүклэ Борух,
Тәшнә сохд хүрд калэ Борух.

Ој зәһәмләј Шифро, шор бош,
Дәһбо каләдәдәј кәрдош,
Нишрә винош, хүдүр винош
Ә пој ән и чүклэ Борух,
Ә руј ән и калэ Борух.

Ој Диана, ој Исројил,
Мозолмэнд кәрдо и һәжил,
Бирор, хәһәр бијору бил
Ә пој хүшдә чүклә Борух,
Војкә дошдә кәлә Борух.

Шолумиһо кәрдә һәр вәхд,
Кәм нә кәрдо әз мишбәһ бәхд,
Шәбәтәјиш бијов һәр вәхд
Гиһог ә пој чүклә Борух,
Гиһог ә пој кәлә Борух.

Ијун - 2008

Гәсәбә. Хунәһо ә сәр сара чикәј доһор. Ә дәрә - никәрәј Гудјал.
Ә зәвәр хунәһо - Кунәји. Ә зәвәр Кунәји - вишәј Сүрт.

*Миңид - хазинаји а тоорих халг,
Өз нәсил а нәсил мирос кирошдә.
Чәндгәдә сохдикәш вирих-вирих халг,
У әдәј зиһисдә, миңидә дошдә.*

Һәр миңидә јә тоорихи

Сифир Тиро

*Ә 27-үм Мај 2008-мүн сал һүрмәтлүжә
кук хәлг иму Герман Захарјајев
нимаз Бәјт Тәлһүмә бәхшә дори
таза Сифир Тиро*

Миһиди, шорини чәһмәт имурә,
Таза Сифир Тиро ә гучог варафд.
Дәсдә ә јон дәсдә һә кура бирә,
Ә пәсәј ән Тиро ә рәһ вадарафд.

Әз дүли нүвүсдәт һәр һәрф ән урә,
Һәр кәс һәрф хүшдәрә ә и Тиро офд.
Әз гәл ә гәл вәкүрд һәр инсон урә,
Ә кон дүл әз шори јә рачә точ бофд.

Шәһәмһорә күрдә ә пәсәј Тиро,
һашданки һәрүсә ә рәһ докундут.
Дүлһорә шор сохдә, кәрм сохдә Тиро,
Әри Сифир Тиро дүлә вокундут.

Мәһниһо лов бирә ә һәсму, хори,
Чәһмәт дәсдә-дәсдә әдәт вәчәсдә.
Хәлгә һисд имбуруз шориһој шори,
Ә дүл чәһмәт чуркум ән имид чәсдә.

Ә јәки гәришүт һәјилиш, кәләш,
Тирорә дәбәрдүт хонум-хонуми.
Чикәј хүшдәрә күрд ә Арон кодәш¹,
Бәлкә и Тироји Тирој шолуми!?

Мај-ијун 2008

¹ Арон кодәш (иврит) - Сифир Тирорә дошдәнүгһо шкоб

Јэкүм тишри Рош һа-Шана

Јэкүм тишри шорэ рузи,
Јэкүм тишри Рош һа-Шана.
Хэлгэ нэбу тамарузи
Јэкүм тишри Рош һа-Шана.

Худо кошдэ тум дүнјорэ,
Овурд Одом нэ боворэ.
Сэбиб мирос сохд уһорэ
Јэкүм тишри Рош һа-Шана.

Эдэј пишо рафдэ һилом,
Нэсил-нэсил мирос Одом
Омо раси э Овроһом
Јэкүм тишри Рош һа-Шана.

Худо һорој зэ Миширэ,
Ә Синај до У Тирорэ,
Гонун сохдэ куфтирэрэ
Јэкүм тишри Рош һа-Шана.

Әз и һилом јаратмиши,
Ә сал нэдэ јэ дэкиши,
Чүтам инсон һэ вэрдүши,
Јэкүм тишри Рош һа-Шана.

Ә гэдэр лэпэһој онор
Мисво сохдэ һиломэ дор.
Таза сал бу хубтэ эз пор
Јэкүм тишри Рош һа-Шана.

Ө сэр сүфрэ хала¹, онор,
Сүфрэ пур бу, чүм соху шор,
Нэ вадарав сэр чэһ эз јор
Јэкүм тишри Рош һа-Шана.

Сэс шофара² һэ шинирэ
Инсон соху дүзэ корэ,
Вэдэшәнү эз дүл гәһрэ
Јэкүм тишри Рош һа-Шана.

Ҳэсэл бини сал ширин бу,
Ө дүл инсон хуби дэбу,
Сал ковләји, шолуми бу
Јэкүм тишри Рош һа-Шана.

Сентјабр - 2007, Бат-Јам.

¹ Хала - нун шоботи вә миһиди

² Шофар - сүрк эри чәһмәтә кура сохдә (дуду зәрәнүт)

Тэјтэ руз кипур

Худо до имурэ ја сэдигэ руз,
Ә мисвоһоровоз дүлһојму бу пур.
Бәхшләмиши хојим әз Худо һәр руз,
Дүл иму тәмиз бу тэјтэ руз кипур.

Иму һәр руз појим руј тараф Худо,
Годојму, боләјму, хәтојму бу дур.
Әз сәр иму нәбу кәм сојәј Худо,
Бијојт, лово хојим тэјтэ руз кипур.

Худо әри бәрдә һисоб хүшдәрә,
Һәр инсонә дорә кәрәкә сабур.
Әри дуз пәјмундә хәто, мисворә
Ә тирозу вәрим тэјтэ руз кипур.

Вәкүрдә бијово пәрдәј чүмһојму,
Ә дүнјо нә кәрдојм ја дәгдәгә кур.
Әри јәки нәбу залум дүлһојму,
Әз дәс јәки кирип тэјтэ руз кипур.

Сентјабр - октјабр, 2008

Пурим

Ә чордәјмүн руз Адар
Мийид Пурим оморә.
Чәдмәт шор бирә амбар,
Варавундә хүшдәрә.

Ә гәләчәј шох Ирон
Војисдәт шохә күшүт.
Ә тәхт ән парчоһ Ирон
Јәкикәрә нүшүнүт.

Мәрдәхәј - чуһур сәдуг -
Парчоһә хилос сохдә.
Ә јон шох мунд ә гуллуг,
Хуб һүрмәт гозонч сохдә.

Шох Иронә бу вәзир,
Хүшдәнхоһ залум һомон.
Әзини зобу, кинкир
Һич нә дирәбу Ирон.

Ә пишој һомон һич вәхд
Мәрдәхәј сәр гуз нә күрд.
Әз сифәт һомон хун рихд,
Әри чуһур булә күрд.

Һомонә војисд бурра
Ә Парас күк чуһурә.
Војисдәнбу Адарә
Мәһ гәзәвоти дирә.

Истир вокунд сәр корә,
Ә пишој парчоһ Ирон.
Војисдә хәлг чуһурә
Гәзәвот соху һомон.

Руж эн һомон гүч вэно,
Кэрдэн э раса домунд.
Дэдэј чуһур соч вэно,
Кушһој һомонэ бурчунд.

Мэрдэхэј вэзир бисдо,
Дэс расди Ахашверош.
Болэј чуһур дур бисдо,
Һомон домунд э гэргүш.

Эз дэс һомон сохд хилос
Истир мэлкэ чуһурэ.
Эз у вэхд мунди мирос
Миһид Пурим имурэ.

Точэ вэнорэ э сэр,
Вокундэ сүрхэ хэлэт,
Эдэј вэчэсдэ Истир
Эз шори э гэд чэһмэт.

Һэјил, кэлэ лап шорут,
Эз залум хилос бирэт.
Јэкирэ бэхш дорэнүт
Кушһој һомонэ чэһмэт.

Эз дэвр Истир, Мэрдэхэј
Һэр сал тэјтэ и сэхэт,
Чэһмэт рузһојү э хэјр,
Нэс кирошдэ эз һэдэт.

Э чордэјмүн руз Адар
Миһид Пурим оморэ.
Чэһмэт шор бирэ амбар,
Варавундэ хүшдэрэ.

Феврал - 2007

Ћанукоји омори

Мәһ кисләв¹ диромори,
Ћанукоји омори.
Хәлг әз миҗид лап шори,
Ћанукоји омори.

Маккабиһо² оморут,
Антиохә³ гуј сохдут,
Мигдашә хилос сохдут,
Ћанукоји омори.

Әри Мигдаш⁴ тәмиз бу
Ћәшд руз рүгән кәрәк бу,
Суху, руһ дүшмә гуј бу,
Ћанукоји омори.

Худо кәлә нәс⁵ сохдә,
Ә гәд Мигдаш нур рихдә,
Минорә⁶ һәшд руз сухдә,
Ћанукоји омори.

¹ Кисләв - мәһ нојабр-декабр ә калиндар чуһури киро

² Маккаби - Јәһуда Маккаби, әз мишбәһ Хашмонаји, гушун хүшдәрә бәрдә ә сәр парчоһ Јаван-Сурија Антиох-IV Әпифан хилос сохди Јәршоләјимә вә Бәјт Мигдашә.

³ Антиох-IV Әпифан парчоһ Јаван-Сурија Јәршоләјимә вәжурдә нүшдәбу ә Бәјт Мигдаш

⁴ Мигдаш - Бәјт Мигдаш

⁵ Нәс - мүһүчүзә

⁶ Минора - шәһәмдон

Хәлг дәврһорә кирошдәт,
Миһид вир бу - нә һишдәт,
Тәјтә рузһојму дошдәт,
Ғәнукоји омери.

Вәчинит һәјилһорә,
Бинит ғәнукијәрә,
Дәчинит шәһәмһорә,
Ғәнукоји омери.

«Борух ата...» куфдирә,
Мухуним брохорә,
Сухуним шәһәмһорә,
Ғәнукоји омери.

Дү һозор сал имурә
Үшүг дорә Минорә,
Чәрх дәшән думдумарә
Ғәнукоји омери.

Ғилом шолуми дирә,
Һә нур мидү Минорә,
Чәһмәт һәр сал куфдирә:
«Ғәнукоји омери».

Боку. Гэлэ. Сарај эн Ширваншоһһо

*Мәрә дү Вәтәни, мәрә дү Вәтән,
Мә јогин һоширә инсон һисобум.
Чиројум аз һасул бирәмһо Вәтән,
Ә Вәтән бәбәһо мә пој дәнорум.*

Мәрә дү Вәтәни

Мэрэ дү Вэтэни

Мэрэ дү Вэтэни, мэрэ дү Вэтэн,
Мэ жогин хоширэ инсон һисобум.
Чиројум эз һасул бирәмһо Вэтэн,
Ә Вэтэн бәбәһо мэ пој дәнорум.

Унчо Азербайҷон, Вэтэни мэрэ,
Мэрэ рачә Боку, рачә Гүбәји.
Ә унчо мэ норәм нимәј дүл мэрэ,
Унчо говрәј бәбә, унчо дәдәји.

Мэрэ инчо нисди ја чикә, хунә,
Әз дәдәј чиројум, эз бирор чиро.
Әдәм гозонч сохдә эз зир сәнг нунә,
Ә һофтәји јәбо вәкүрдә киро.

Сәр күрдә чәтинә вәхдһо әри мэ,
Рузи чордәһ сәһәт әдәм кор сохдә.
Ә хунә вокошдә куч нә дәри мэ,
Әри кирәј хунә пул гозонч сохдә.

Битәв һүмүр чуһур бирүм ә голут,
Мэ инчо һә јәбо урус бисдорум.
Ә һәр надан бијо сохум мэ сүбут,
Бинәјмә Исројил, сугдә чуһурум.

Мэрэ гуј нә сохдәт эз у Вэтәнмә,
Мэрә һүрмәт бири, мэрә нум бири.
Гисмәти, оморәм ә и Вэтән мэ,
Инчо хори чуһур, инчо күк дәри.

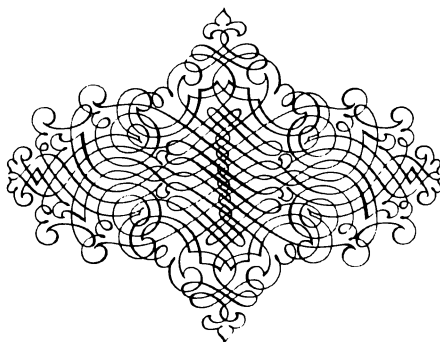
Әз шәһәр ән Довид гуј, нисд сохдәткәш,
Иму дур нә кәшдәјм эз Јәршоләјим.
Имурә вәнчирә, тутум сохдәткәш,
Иму һә вокошдәјм ә Јәршоләјим.

Чәндгәдә чәтини кәшикәш инсон,
Әри һәр бәсдә дәр очори урә.
Оморә, зиһисдә ә хори Сион,
Әз у бәхдәвәртә, чү мидав бирә?

Чәндгәдә чәтини бисдокәш мәрә,
Мидам әз сәр сохдә, кучмә амбари.
Мәрә Азәрбајҗон, Исројил мәрә,
Сәр вир имбу сохдә әз и һошири.

Ә Вәтән бәбәһо мә бирәм гисмәт,
Ә һәр таза чикә чәтини бирә.
Әз Вәтән аташһо мә дирәм һүрмәт,
Мәрә дү Вәтәни, дү Вәтән мәрә.

Исројил - 1992

Азэрбајчон, Азэрбајчон

Салһо кирошд, оморум мә,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.
Түрә кәнә винүрүм мә,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Өз тү чиро бисдорүм мә,
Түрә амбар хосдәнүм мә,
Түрә ә дүл дошдәнүм мә,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Түрә Бабәк, Човоншири,
Короглу, Нәби, Гафури,
Кукһојтү һә икид бири,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Чәнд кукһојтү шәһид бирәт,
Түрә әз дәс дүшмә дошдәт,
Ковлә боши, чунә дорәт,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Мидиров ә дәс Гарабог,
Мокошдүт рачһој Гарабог,
Мухунут рачһој Гарабог:
«Азэрбајчон, Азэрбајчон».

Күкмә инчо - вәтәнмәни,
Ә хоктү дә - бәбәјмәни,
Һәр вәхд сухдә синәјмәни
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Ә синәјтү - Боку дүл тү,
Ә Кәнчәјтү - дүл Көј-көл тү,
Хәһәр ән у - Марал көл тү,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Ғилом шинохд Низамирэ,
Пусду кэндэ Нэсимирэ,
Вагиф, Вургун, Физулирэ,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Сәһроһојтү фирәһ бирә,
Чүм вәрзундә тәпә-дәрә,
Сәрјү вәрфлү доғһо түрә,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Әз дүл дәрјо фонтан дәрә,
Нәс һишдә хомуш Хәзәрә,
Сијә сүрхтү һә нур дорә,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Ғыз гәләси, Чироггәлә,
Ширвон, Шуша, Загаталә,
Јорощүгтү Гүбә гәлә,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Ә богһојтү хундә бүлбүл,
Чәмәнһојтү пур чичәк-күл,
Шори сохдә дирә һәр дүл,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Мә јә дорум, күкә күрдүм,
Әз хокһојтү куч вәкүрдүм,
Түрә ә гәд дүлмә бәрдүм,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Сәрһәд дәкәш ә һәрәјму,
Нибу болә у әриму,
Ә јәки имбу дүлһојму,
Азэрбајчон, Азэрбајчон.

Март-октјабр, 2008
Гүбә, Бат-јам

Боку

Ингэдэ һэјронум мэ э рачи тү,
Шәһәр чоһилимэ, шәһәрмэ Боку.
Ә зуһун инсонһо дәри рачи тү,
Кујум эз дүлимэ, шәһәрмэ Боку.

Ворвориһо тимор сохдэ сэр түрә,
Гиноғһо вокундә һәр вәхд дәр түрә,
Сијә сүрхә хуно һисди зәр түрә,
Нур дорәј һиломә, шәһәрмэ Боку.

Хәзәр ширин-ширин нәнүјә хундә,
Сәбәһ-шәв гәл күрдә, ә хәјәл мундә,
Һашдан дәдәј түни, ә рәһ домундә
Нәс вәкүрдә чүмә, шәһәрмэ Боку.

Гыз галасы нүшүнәј тоорих түни,
Карван сарај әри гиноғ мәскәни,
Ә булвар кәшдәнки дүл варафдәни,
Вәрзундәни чүмә, шәһәрмэ Боку.

Тү - дүл Азәрбајчан, чун Азәрбајчан,
Шоһирһо нүвүсдәт ә нумтү дастан,
Шәбәтәј әритү нүвүсдәни, дан,
Јә ширинә нәгмә, шәһәрмэ Боку.

*Инсон дэрд дирэнки, э дүл гэм-кадар,
Шикојат мисоху аз пучи дүнјо.
Шори, бэхдэвари вокундэнкэ дэр,
Мэчэју, мукују: «Чү рачи дүнјо!»*

Чү рачи дүнјо

Чү рачи дүнjo

Мэ нүшдэм рујбэруј э дэрjорэвоз,
Војисдэ чэһм сохум фикирһојмэрэ.
Гирог дэрjo пури э инсонэвоз,
Нэ дэниш, зимусду вокунди дэрэ.

Чүшмэ шунэ зэрэ мујһој хүшдэрэ,
Ригазһоју лови э руј эн һилом.
Эдэј вэдэшэндэ чун хиникирэ,
Инсон бэхдэвэри э и күнч һилом.

Чэһкирһо појисдэт э чэркэрэвоз,
Чүмһошү домунди э шэндэ гирһо.
Гагајиһо инчо э дэсдэрэвоз,
Һэрэбир рафдэнүт э сэр чэһкирһо.

Дэсдэј зэнһо, мэрдһо э ов дарафдүт,
Хиники сэбэһи чүм нэ тэрсүндэ.
Һэјилһош э пэсэј кэлэһо рафдүт,
Күјкэ хиникэ ов чун нэс лэрзүндэ.

Чэһмэт э сэјр нүшдэт э гирог дэрjo,
Нүшүнэј дүлдинчи э рујһо вэри.
Һэј сэһэт ингэдэ рачи и дүнjo,
Э и күнч дүл инсон эз дэрд-гэм дури.

Чүм лэззэт вэкүрдэ эз и мэнзэрэ,
Дүл эдэј шор бирэ эз һэр дэгдэгэ.
Шолуми кэрэки энчэг имурэ,
Э дэс нэ вэкирим һич вэхд jэрэгэ.

Апрел - 2008

Ә дүнјо

Худо чофо кәши, сәхд курунд кор сохд,
 Әхир јаратмиш сохд түрә, ә дүнјо.
 Хорирә, һасмурә, рузә, шәвә сохд,
 һәр чүрә ә чикә норә, ә дүнјо.

Ә шәш руз, ә шәш шәв дуз бирә һилом,
 һәлә һәр чи нүки, һәлә һәр чи хом,
 Зәһмәт дәс нә нәфәс ән Худо Одом,
 Инсонә рәһбәртү норә, ә дүнјо.

Әз гәбүргәј Одом оворд боворә,
 Ә һәрәј күл-чичәк мәлкә сохд урә.
 Зиндәкуни чәннәт дорә уһорә
 Тә мар мәрдумазар бирә, ә дүнјо.

Инсон нәдо хубә корә јә гијмәт,
 Әхирдә офдорут ә гәзәб, нифрәт,
 Гуј сохдә уһорә Худо әз чәннәт,
 Әришү зәһмәтә хүррә, ә дүнјо.

Каин күшд Авәлә, бирор хүшдәрә,
 Күрд пәрдәј бәхили чүмһој ән урә,
 Ә руј хори рихунд у хун бирорә,
 Хори кирисд локо дирә, ә дүнјо.

Шәш милјон чуһурә хокистәр сохдәј,
 Ә һәжил, ә кәлә рәһм нә бурбундәј,
 Ә гәд пиләтәһо зиндә сухундәј,
 Гәзәбһо әри чү түрә, ә дүнјо.

Инсон гобул сохдә бәдә нәфсирә,
 һә вокунд, вачарунд, һә вәс нисд урә,
 Әз сохдә һәмәлһо сәфо нә дирә
 Дијәш гудуз, зобу бирә, ә дүнјо.

Инсон мијов, инсон мирав һәр сәһәт,
И гонуни ә руј хори, и һәдәт,
Худо һәчи нори әри тәбиәт,
Амбар нәс хорундә урә, ә дүнјо.

Ә һәр бинәј һилом гәтмәгәриши,
Инсонә дәшәндә ә рәһ чәшмиши,
Әз зулум, дәһәво, әз күши-күши
Инсон вир мисоху сәрә, ә дүнјо.

Ә кирәвоз һисоб бәрдә, ә дүнјо,
Әз инсонһо кәм сох дәрдә, ә дүнјо,
Офуррәкор гәзәб күрдә, ә дүнјо,
Пуч-һичи нә соху түрә, ә дүнјо.

Ијул - 2007

И дүнјорә

Ә чүм дирә јә пура тәшт
И дүнјорә, и дүнјорә.
Лути-лути бијо нә кәшд
И дүнјорә, и дүнјорә.

Тәшт нәс мундә һәмишә пур,
Чүнки тараш сохдокор пур,
Буш мисохут тәјтә онкур
И дүнјорә, и дүнјорә.

Нәфс ән инсон нәс вомундә,
Ә сәр һәр чи дәс кәрдундә,
Ә дәр болә дирувундә
И дүнјорә, и дүнјорә.

Чэндгэдәш сохд тараш инсон,
 Ө урэвоз нирав јә дон,
 Тәрк мисоху э гэд кәтон¹
 И дүнјорә, и дүнјорә.

Инсон Билһом² кәм нисди, нисд,
 Залумирәш гэдәрјү нисд,
 Кучлу э дәс күрдә војисд
 И дүнјорә, и дүнјорә.

Хурдәј инсон чикә шири,
 Ө нәфәсјүш дуржу дәри,
 Түртүр сохдә э дәс дәри
 И дүнјорә, и дүнјорә.

Мисвој инсон лап кәми, кәм,
 Өз у кәм нисд мәнәм-мәнәм,
 Өдәј күшдә э гәриш гәм
 И дүнјорә, и дүнјорә.

Дамар дүнјо дарам дорә,
 Јә руз мидав пара бирә,
 Инсон сәһиб нидав бирә
 И дүнјорә, и дүнјорә.

Дүл инсон јә руз вокошдкә,
 Мәһрибони һилом кәшдкә,
 Хуби, инсон сокит һишдкә
 И дүнјорә, и дүнјорә.

¹ Кәтон – әхирјәти

² Билһом - әгүлмәнд, э һәр чикә рәһ офдә
 данусдәниһо одоми

Инсон һә руз э чүм дирә
Амбар зулмә, кәм хубирә,
Имид дүлү ковлә дирә
И дүнјорә, и дүнјорә.

Әкәр јодһо бисдо бирор,
Дүл Шәбәтәј имбу лап шор.
Мијов кују: «Әј инсон, дор
И дүнјорә, и дүнјорә».

Апрел - 2008

Нимаз Шәш гумборәји.

*Имид гувот дорэ, имид куч дорэ,
Зиһисдэ чэтини имид нэ бирэ,
Э мэтлэб эн дүлү ари расирэ
Инсонэ һэмишэ имид кэрэки.*

Инсонэ имид кэрэки

Имид кэрэки

Ә һилом руз дирэ әкәр војисдә,
Инсонә һәмишә имид кэрэки.
Әри гојим бирә, ә пој појисдә,
Инсонә һәмишә имид кэрэки.

Имид гувот дорә, имид куч дорә,
Зиһисдә чәтини имид нә бирә.
Ә мәтләб ән дүлү әри расирә
Инсонә һәмишә имид кэрэки.

Шәв ә динчирәвоз рафдәни хисү,
Әри сәбәһи мундә әз хов вәхисү,
Вокуну чүмһорә, бијов нәфәсү
Инсонә һәмишә имид кэрэки.

Әри дорә кошдә, бәһәрә дирә,
Һәжил кәлә сохдә, шорирә дирә,
Һәрүс, һәтон сохдә, нәвәрә дирә
Инсонә һәмишә имид кэрэки.

Нә кују ә дүнјо омори гиног,
Рузһоју киросһди ә пучи, нәһог,
Бәхдлү - мозоллу бу, рују бу үзјог,
Инсонә һәмишә имид кэрэки.

Ә дүнјо зиһисдә дураза һүмүр,
Хоју, дәһәм винү, рузһоју бу пур,
Бәхтәвәри, шори нәбу әз у дур,
Инсонә һәмишә имид кэрэки.

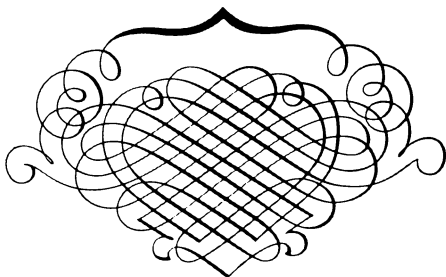
Ијун - 2004, Исројил

Сокит нәфәс кәшү инсон

Әри јәки Худо сад сал нүвүсди,
Јәкикә ә нимә һич нәс расирә.
Јәкирә ә һилом хубә руз һисди,
Јәкикә нун-мүнүк дүрүсд нәс дирә.

Һәр кәсә војисдә хубә руз винү,
Худо дорә һүмүр кирору һәсонт.
Урә әри хурдә бу дүрүсд нуну,
Сокит нәфәс кәшү јәнчигир инсон.

Декабр - 2003

Зуһун

Инсон һәсүл бирә јә бочәһ зәрә,
Әз һәчи хүшдәрә бурбундә зуһун.
Оморә-оморә һә кәлә бирә,
Әз һәчи хүшдәрә бурбундә зуһун,
Ә гәд кәрмә ләһә домундә зуһун.

Ширин бирә зуһун, тәһһ бирә зуһун,
Нидани коф сохдә нәбирә зуһун.
Кофһој дү-јәкирә куфдирә зуһун,
Әз һәчи хүшдәрә бурбундә зуһун,
Ә гәд кәрмә ләһә домундә зуһун.

Мидав залум бирә, рәһимлү бирә,
Мидав чәвги сохдә, сәхдә дәрд дорә,
Војисдкә мисоһу һони һоширә,
Әз һәчи хүшдәрә бурбундә зуһун,
Ә гәд кәрмә ләһә домундә зуһун.

Војисдкә мисоһу фәгир ә чүмһо,
Војисткә мәбәрү һүрмәт ә чүмһо,
Мисоһу әри тү мәскән ә дүлһо,
Әз һәчи хүшдәрә бурбундә зуһун.
Ә гәд кәрмә ләһә домундә зуһун.

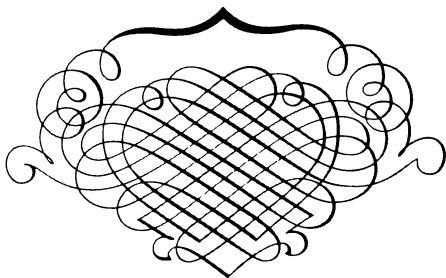
Војисдәј ән дүлә ә руј куфдирә,
Мидав зобу бирә, мидав хуб бирә,
Мисоһу шолуми, дузә рәһ норә,
Әз һәчи хүшдәрә бурбундә зуһун,
Ә гәд кәрмә ләһә домундә зуһун.

Зуһун эн һәсүлмэнд дурку нәс бирә,
Һәр куфдирә кофју эз дүл оморә,
Әкәр кәрәк һисди кумоки дорә,
Әз һәчи хүшдәрә бурбундә зуһун,
Ә гэд кәрмә ләһә домундә зуһун.

Мидав кирисундә, мидав хәндундә,
Әри сәвкилиһо дүлә вокундә,
Мидав вачарундә, мидав вокундә,
Әз һәчи хүшдәрә бурбундә зуһун,
Ә гэд кәрмә ләһә домундә зуһун.

Кәм нәс бирә дузә, шәфтә зуһунһо,
Шәбәтәј, сохдәнүт һәр чиро кофһо,
Ә һәрәј инсонһо сохдә синогһо,
Әз һәчи хүшдәрә бурбундә зуһун,
Ә гэд кәрмә ләһә домундә зуһун.

Декабр - 2003

Ћурмат

Инсонэ ингэдэ дэрдју нисди ки,
У нэсда кифдирэ э јэ одоми.
Руја мичарунут дүл вокундэнки,
Һашданки содого хосдэ одоми.

Әдәј дәкиш бирэ рузбәруз дәврон,
Ә һәрәј инсонһо һурмәт нә мунди.
Ә чүм нәс дирәнүт инсонэ инсон,
Әз бәхили гәјри јә һәдд нә мунди.

Бирорэ әз бирор чиро сохдәнүт
Ә һәрә дарафдә садана дүлһо.
Әз чугули сохдә һәзз вәкүрдәнүт,
Әз хүшдә разијә надана дүлһо.

Әкәр јәки офдо э микләј ән рәһ,
Јә инсон дәс нидү, микирору дуз.
Һәр одоми мидав офдорә сәбәһ,
Ә сәр хори мундә кумоксүз, кучсүз.

Чү имбу инсонһо бирор бисдокә,
Әкәр дәс күрдүткә э јәки уһо.
Ә гул хубә гувот, куч дәбисдокә,
Ә пишо оморә нидав дүшмәһо.

Бијојт, һурмәт сохит, һурмәт сохдәнки
Әз јор ни вадарав јә сохдә һурмәт.
Сәбәһ э руј јәки дәниширәнки
Бәгдә нә бијов һәјб әз јәки, һәлбәт.

Ијул - 2004

Мәкәш дәрәд, инсон

Вәки пәјлә, ху шоробә,
Ингәдә дәрәд мәкәш, инсон.
Әз мүвәһ шән һәр һисобә,
Ингәдә дәрәд мәкәш, инсон.

Ә һәрәј дүл нә сәр кәшдә,
Дәрәд инсонә јомон күшдә,
Дүл инсонә һә буш һишдә,
Ингәдә дәрәд мәкәш, инсон.

Худо әкәр нәдо түрә,
Тү гәзонч сох нун хүшдәрә.
Дәрәд кәширә нидү чорә,
Ингәдә дәрәд мәкәш, инсон.

Үлүм-итим нәс бирә кәм,
Дүл инсонә күшдәнкә гәм
Хурдә шороб имбу мälһәм,
Ингәдә дәрәд мәкәш, инсон.

Чәндгәдә һисд вәхд-руз түрә,
Хуб кировун һәр руз түрә,
Ә дүнјо һисд пәнч руз түрә,
Ингәдә дәрәд мәкәш, инсон.

Шәбәтәјиш вәкүрд пәјлә,
Шороб хурдә, вокунд дүлә,
Муку: «һүмүр һисди һәлә»,
Ингәдә дәрәд мәкәш, инсон.

Декабр - 2004

Чәһкир

Нүшди ә гирог дәрјо
Чәһкир әдәј чәһ күрдә.
Һәр шәндә гир хүшдәрә
У әз ов буш вәкүрдә.

Чәһһо күрмә хурдәнүт,
Әз гирјү вирихдәнүт,
Һашдан вози сохдәнүт,
Чәһкирә гәһр дорәнүт.

Әз чәһкир чәнд лүнк дәрә,
Јә мәрд әдәј чәһ күрдә.
Һәр шәндә гир хүшдәрә
Ә чәһәвоз вәкүрдә.

Чәнд салһоји чәһ күрдә,
Әзини кор нә дири.
Әз дәрјо чәһ нә бәрдә
Ә хунә нә омори.

Ә и кор дәниширә
Чәһкир муку: "Имбуруз
Мозол нисди һич мәрә,
Сәбәһ имбу кәнә руз".

Ијул - 2004, Бат-Јам

Мәһлүм

Битэв һүмүр кәши зәһмәт,
Вомухд әвлод эн һәр кәсә.
Гозонч сохди хубә һүрмәт
Дорә дүлә, чун, нәфәсә.

Јә руз чүмә э пәсә шәнд,
Ди ки урә зән-һәжил нисд.
Хүшдәрә әз јор вәдәшәнд,
Һүмүр рафди, у чоһил нисд.

Мәһлүм амбар рафд э фикир,
Урә күрди дәс тәһноји.
Әнчәг нисдиһо бир-нәбир
Вомухдиһо шакирдһоји.

Шакирдһојү, данусдәни,
Вир ни сохут зәһмәтјүрә.
Һәр шакирдү балајүни,
Әз дүли хосдәнүт урә.

Данусдәни, мүрдкә, сәбәһ
Урә әз хори мәкүрүт.
Имбәрүт әз әхири рәһ,
Әријү гәдүш мизәнүт.

Һүмүр рафди, нисди чорә,
Әнчәг э дүл һәсрәт дәри.
Вир мисоху күк хүшдәрә,
Кујкә күкү һич нә бири.

Декабр - 2005

Чэнд чиро һовурһо

Чэнд чиро һовурһо э дүнјо һисди,
Эн хубэ һовур - у һовур эн дүли.
Һовур эн дүлирэ һич тоју һисди,
Һәр сохдэ корһоју мијов эз дүли.

Ө чэтинэ рузһо, гэмлүјэ рузһо
Һовур дүли һәр вэхд һэзүр мипоју.
Ө шолумэ рузһо, шоријэ рузһо
Кэнэш кэм ни имбу эз китү поју.

Кәј кәрәк бисдокэ мидү мәсләһәт,
Дүшә пишо дорэ у әрхә бирә.
Һовурә дәрд бисдо, ни имбу рәһәт
Тәјтэ э јарају мәлһәм вәнорә.

Һовур эн дүлирэ гијмәтү һисди,
Ө чәркәј бирорһо чикәји урә.
Әкәр түрә һовур эн дүли һисди,
Мидај һисоб сохдэ хошбәхд хүшдәрә.

Һисди һовур нуни, һовури сохдә,
Әз сәр сүфрә гәјри, пишо нәс рафдә.
Чэнд чиро ширинэ кофһорә сохдә,
Әз пусд вадарафдә, чун гурбу сохдә.

Әкәр кәрәк бисдо кумоки эз у,
Ө хоһиш оморә, ләһә вокундә,
У сәһәт мичару э сијә рузу,
Һашдан эзир дәрдһој һилом домундә.

Коф дорә, э сәр коф у нивомуну,
Томом дур мирүхү эз дусди бирә.
Бәгдә э бурра нун сәвкәнд мухуну,
Дуркуш нә вәдиров, рујиш бу урә.

Һисди һовур «кэрэк» - һэр сохдэ корэ
 Кэрэки пэјмуну, у бэгдэ бурру.
 Түрэ војисд шини човоб эн урэ,
 У кэрэк дэһ-бисдбо зуһунэ дурру.

Јэкимүн кэлмэјү у-коф «кэрэки»,
 «Кэрэки һэчу сох, кэрэки һэчи».
 Сэрраста човобэ нэ шинирэки
 Тү мат-мәһтэл мәмун - кэрэки һэчи.

Чүтам дүзд тэрсирэ эз сојэј хүшдэ,
 һэчу тэрсирэни мәсләһэт дорэ.
 Данусдэ кэрэки хуб сэрэ дошдэ,
 Нэ бошу тэхсиркор кофэ куфдирэ.

Имоһој коф сохим эз һовур һэлбэт,
 Дэнишим чүтами һовурикэ у.
 Мивини, һәм дорэ хүшдэрэ гижмэт,
 һәм эз дүл вокундэ чү дурикэ у.

Ә гилиг мидарав дану һэр сура,
 Әри хэјир хүшдэ чәһди мисоһу.
 Гэзончү нэ бисдо, һэрэрэ бурра,
 Хэчәлэт ни кәшү, эз һәјб ни суһу.

Һовурһој эн дүли бирэни тәк-тәк,
 Һовур дүли зијод эз сүрх, нүгрэ, зар.
 Һовурһој эн нуни, һовурһој кэрэк,
 Һовурһој эн һэлбэт амбари, амбар.

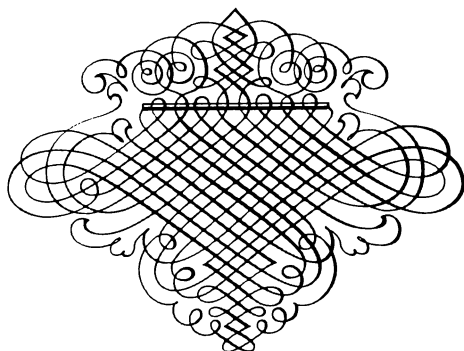

Инсон эри хүшдэ

Инсон хэрэбэ кор сохдэнкэ, у вэхд
Ө һэр чикэ кэшдэ, кини тэхсиркор.
Һэчи фикир сохдэ, нисди урэ бэхд,
Ө у дузэ рэһэ нисд бурбундэкор.

Вир сохдэ һэсонти тэмизэ нумэ,
Бэгдэ э һэр бинэ кирисдэ, кэшдэ.
Инсон дуз нокэ пој, вокундэ чүмэ,
Мијофу дузэ рэһ у эри хүшдэ.

Сентјабр - 2005

Әкәр зуһун һисди

Һәјил оморәнкә ә дүнјо, у вәхд
Јә бочәһ мизәнү, нәфәс микәшү.
Чүһорә мибәсдү ә үшүг сәхд-сәхд
Тәјтә хутә бирә, бәгдә дәнишү.

У сәһәт дарафдә коф ә кушһојү,
Нәсда варасирә чү чүни һалә.
Дәдәј нәнәм-нәнүј хундә әријү,
Һәм зуһун вомуху, һәми бу кәлә.

Хурдә шир ән дәдәј чүтам кәрәки
Әри һүмүр дорә балај хүшдәрә,
Һәзизә балараш зуһун кәрәки
Әри варасирә дәдәј хүшдәрә.

Дәдәј нәнәм-нәнүј хундиһо зуһун
Чутам нидав бирә һәзиз әриму?
Әз зуһун вомухдә пәсәво мәмун,
Зуһун вир бисдокә, вири күк иму.

Әри зуһун дәдәј фурмуш нә бирә
Бијојт һәјилһорә вомухим иму.
Бәбәһојму дорәт укут имурә,
Зуһун имурә вир нә сохим иму.

Әри зуһун дәдәј фурмуш нә бирә,
Иму бијо сохим коф ә чуһури.
Гәдимә, һоширә зуһун имурә
Һәјилһо вомухут ә гиндог дәри.

Әри очуг сохдә килитә дәрә,
Зуһун јә очор ки гијмәтү нисди.
Инсон бијо дору зуһун хүшдәрә,
Әкәр зуһун һисдкә, сәбәһүш һисди.

И зомонэ

Әдәј һәр вәхд дәкиш бирә
И зомонә, и зомонә.
Әдәј јомон гәриш бирә
И зомонә, и зомонә.

Инсон бирә гәчәг-гулдур,
Чиb хүшдәрә сохдәни пур,
Чүм инсонә сохдәни кур
И зомонә, и зомонә.

Хәлг киснәји, нунјү нисди,
Әри сохдә корјү нисди,
Һашдан имид хәлгә бәсди
И зомонә, и зомонә.

Террор күрди лап тик сәрә,
Вачарундә хунәһорә,
Нәсда сохдә һич јә чорә
И зомонә, и зомонә.

Һич динчи нисд хәлг имурә,
Һәрз дәдәјһо кәм нәс бирә,
Әдәј күшдә чоһилһорә
И зомонә, и зомонә.

Дү һозор сал чәзон дири,
Чуһур ә чүм дәрзә бири,
Һәлә динчә руз нә дори
И зомонә, и зомонә.

Бәлкә јә руз һәмәј һилом
Мијовт әри сохдә «шалом».
Мисоһу һәр корә томом
И зомонә, и зомонә.

Декабр - 2005

Кук кәрәки

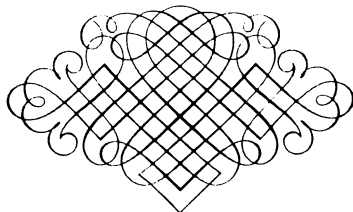
Кук кәрәки бинә бинү,
Хори, хунә, кифләтјү бу.
Ә сүфрәјү вәбу нуну,
Ә һәрәј хәлг һүрмәтјү бу.

Кук кәрәки, вир нә соху
Нум дәдәјә, нум бәбәрә.
Кук, духдәрә у вомуху,
Күрүт һүрмәт кәләтәрә.

Тәнкә рузһо оморәнки
Әри бәбә кук дојог бу.
Ә гәд чәһмәт дәбирәнки
Сәрјү тик бу, үзүјог бу.

Мәтләб бәбә, мәтләб дәдәј
Курундә руз кукә винү.
Кук кәрәки, бәбә, дәдәј
Ковут сохдә, гәдүш зәнү.

Духдәр кәрәк, кук кәрәки,
Һәјил кәрдо ә дәр хунә.
Һәјил үшүг, руз дирәки,
Гәнәд дорә һәр инсонә.

Рәһ

Рәһһо һисд дурази, рәһһо һисд кутәһ,
 Рәһһо кәлә-күтүр, рәһһо шәфт-дузи.
 Һәр инсон вичирә әријү јә рәһ,
 Рәһ ән ки кутәһи, ән ки дурази.

Рәһһо ухшәш зәрә ә һүмүр инсон,
 Һүмүр јәки дураз, ән јәки кутәһ.
 Һисд инсон тәмизи, һисд күмүр-инсон,
 Чүтам чолә-чухур, шәфти-дузи рәһ.

Инсон бүтүн һүмүр кәшдә рәһјүрә,
 Ә чикәј кәрәки рәһ урә бәрү.
 Әкәр инсон офдкә дузә рәһјүрә
 Јогин, ни домуну ә болә сәрү.

Јанвар - 2006

Әри шофирһо

Шофирһо, ә рәһһо һитијот бошит,
 Мошинһорә аста-аста һәј сохит,
 Ә рәһ дәбирәнки ә јор дәшәнит,
 Ә хунә ишмүрә кузәт сохдәнүт.

Һәр кәсә ә хунә кифләт, зән, һәјил,
 Војисткә јошлу бу, војисткә чоһил,
 Јәкирәш әз фикир ә гиросг мәһил,
 Ә хунә уһорә кузәт сохдәнүт.

Әрәги хурдә вәхд мәвәки рулә,
 Әхирдә мијору ә сәр јә болә,
 Хунә вачарундә хүрд мәсох дүлә,
 Ә хунә һәммәрә кузәт сохдәнүт.

2006

Хабар имбу

Нэчоґ э сэр шулфон эпрэс¹
Дэкэшди, э фикир дэри.
Кэширэни хэлэ нэфэс,
Урэ эз хүшдэ хэбэри.

Урэ эри эпрэс сохдэ
Михүсүнүт, дордју нэбу.
Ө ширинэ хов дарафдэ,
Өз һилом бихэбэр имбу.

Һэм э дүлү сэхд тэрс дэри,
Һэми эдэј имид дошдэ;
Өпрэсјү хуб микирору,
Хэбэр имбу эз хов хүшдэ.

Ијун - 2006

¹ Шулфон эпрэс - нэчоґэ э сэрјү эпрэс
сохдэнүтһо стол

Вирус

Јэ чүклэ вируслэ э гэд чун дарафд,
Ө јэ курундэ лэрз чэндэкэ дэшэнд.
Залум бирэ э сэр сијэ чикэр рафд,
Урэ зэфмэт дорэ, э һэзоб дэшэнд.

Чикэр вамасири, һолу хэрэби,
Өдэј кузэт сохдэ эз духдир чорэ.
Һэлэ нэс офдэнүт и чү сэбэби,
Коми вирус күшдэ сијэ чикэрэ?

Аташ чун эз гэдэр зэвэртэји лап,
 Эдэј овһој чунэ э буру шэндэ.
 Шэвһо һашдан бэдэн тэн шүштэ чап-чап,
 Э сэр эн мүвэһиш дордэ вошэндэ.

Һемоглобин¹ јозуг нэсда чү соху,
 Эдэј фураморэ һэ диглэ-диглэ.
 Э кэс нэс расирэ эн инсон «оху»,
 Чэндгэдэ синогһо э пишо һэлэ.

Рузһо кирошдэни, һол хуб нэс бирэ,
 Аташ ухшэш зэрэ э лэпүр дэрјо.
 Рузи чэнд духдирһо фэм сохдэ урэ,
 Човобсүз мундэнүт һэлэ э дүнјо.

Сэбэб нэчогирэ кэшдэни духдир,
 Нэчог вир нэс сохдэ имид хүшдэрэ.
 Һэрдүшү сэхд күрдэ эз гэнэд сабур,
 Эз чун вэдэшэнүт и нэчогирэ.

Ијун - 2007

¹ Һемоглобин - хун инсонэ пур сохдэниһо гирмизинэ
 һиссэһо

Соги нэ бирэнки

Инсонэ э дүлү мэтлэбү дэбу,
 Дэвлэт гозонч соху, вадарав э рэһ.
 Э јэ чи мүһточи урэ һич нэбу,
 Эз јэ кэс пэсэво нэ муну сэбэһ.

Фикирјү мәшгули сэбэһиш, шэвиш,
 Эри зијод сохдэ мол-дэвлэтјүрэ.
 Кировундэ һүмүр сэхд бирэ дәкиш,
 Э пэсэ-пишојү јэ кэс нэс дирэ.

Тэмэһ зијод бирэ, чүм тух нэс бирэ,
Сохдэ гэзончһорэ һэ кэм данусдэ.
Һич дураз нисоһу дэс кумокирэ,
Јэ кэс лэһэ вокунд, лэһэрэ бэсдэ.

Јэ руз офторэнкэ э күнч лүһүфчэк
Ә чүм нэс дәбирэ нэ пул, нэ дәвлэт.
Бэлкэ рэһзо мидү гуруш эз этэк,
Соги нэ бирэнки эри чү дәвлэт?

Ијун - 2007

Ә јор дәшэн Художтүрэ

Ә коф надан дәниширэ
Мэвачарун хунэјтүрэ.
Әри һэр кор дэрд кэширэ
Пара мэсох синэјтүрэ.
Һолол сохди хурдэ ширэ,
Һүрмэт бини дәдэјтүрэ.
Нум һэсүлмэнд тү шинирэ
Ә јор дәшэн бэбэјтүрэ.
Лојигэ кук бэбэ бирэ
Гојим сохи бинэјтүрэ.
Үшүг дорэ кук, духдэрэ
Кэлэ сохи балајтүрэ.
Әчэш нори тү пој түрэ,
Ә јор дәшэн Художтүрэ.

Мај - 2007

Мэ хэлэ чоһилүм

Ҳэчэл, эз јэхәнмэ бијо дэс вәки,
Мэ хэлэ чоһилүм, хэлэ чоһилүм.
Хубэ мэтлэбһорэ э дүл нэ дәһил,
Мэ хэлэ чоһилүм, хэлэ чоһилүм.

Чәтинэ рузһэрэ мэ амбар дирэм,
Ҳич вәхд нэ тәрсирэм, мэ вир нэ бирэм,
Имоһој э рәһмэ һэчэлэ дирэм,
Мэ хэлэ чоһилүм, хэлэ чоһилүм.

Јэ азар вәпичи гәфлэтән э чун,
Аташ варафдәни, дүширәни хун,
Ләһэрэ куч нэ мунд коф соху зуһун,
Мэ хэлэ чоһилүм, хэлэ чоһилүм.

Шәһәм сухдә-сухдә чүтам һәл бирэ,
Һәчу азар сохдә лап һәл чун мәрэ,
Чәтиникәш әдәм күрдә хүшдәрэ,
Мэ хэлэ чоһилүм, хэлэ чоһилүм.

Мэ хэлэ нэ сохдәм духдәрэ һәрүс,
Рујбәруј нэ нүшдәм э доморәвоз,
Нә күрдәм дәс-ә-дәс э нәвәрәвоз,
Мэ хэлэ чоһилүм, хэлэ чоһилүм.

Кук бијо вадарав э рәһ әскәри,
Ә дүлү чәнд хубэ мэтлэбһо дәри,
Әри балаһојмә сохум рәһбәри,
Мэ хэлэ чоһилүм, хэлэ чоһилүм.

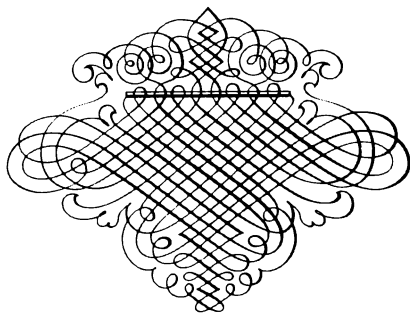
Чәнд хубэ корһојмә э рәһ домунди,
Уһорэ варасүм, кучмә нэ мунди,
Имидмә э Худо, э духдир мунди,
Мэ хэлэ чоһилүм, хэлэ чоһилүм.

Чүм үшүг хосдэнкэ, торики дири,
Э сэр дүл курундэ јэ шэлэ вэри,
Чү хэрэби сохдэм тү мэрэ бэри?
Мэ хэлэ чоһилүм, хэлэ чоһилүм.

Э пэсэ, э пишо духдирһо пурут,
Эз сэбэбэ офдэ хэлэлүк дурут,
Чэһдһошү кучлуни азара бурут,
Мэ хэлэ чоһилүм, хэлэ чоһилүм.

Бијо дураза рэһ бурам имоһој,
Э кумоки зэнүм куч мэрэ һорој,
Һэсонд чунэ нидүм, ој һэчэл, тү пој,
Мэ хэлэ чоһилүм, хэлэ чоһилүм.

Ијун - 2007

Фикир вэ мывэй

Фикирһо, фикирһо, фикирһој инсон
Урэ јэ дэгдэгэ рһһэт нэс һишдэ.
Эз мывэй оморэ фикирһој инсон,
Фикирһо чэрх хурдэ, һиломэ кэшдэ.

Фикирһо үшүглү, фикирһо торик,
Фикирһо сэррасти, фикирһо дэжиш.
Фикирһо бирәнүт эри инсон јүк,
Сэр инсонэ мидавт лап сохдэ гэриш.

Мывэй хуб кор сохдкэ, фикир раст бирэ,
Мывэйһэ дорэни һэрэкэт фикир.
Һэчи јаратмиш сохд Худо уһорэ,
Э јэки бэсдэјүт мывэй нэ фикир.

Э мывэй вохурдкэ јэ зэдэ, јара,
Мывэй эз һэрэкэт хүшдэ мундэни.
Фикирһој эн инсон э һэрэ бурра,
Э күнчһој догләһој сэр домундэни.

Мывэй хэзинэји, фикир очори,
Фикир вокундэни дэр хэзинэрэ.
Фикирсүзэ мывэй хүшкэ гэчори,
Мывэй кор нэ сохдкэ фикир пуч бирэ.

Исројил, Бат-Јам, 2007

Чүм дирәки

Чүм дирәни, чүм хосдәни,
Инсон чүмсүз - нимә чуни.

Дүнјо пучи чүм нә дирә,
Һүмүр инсон лап буш бирә.

Әвир һилом бирә сијә,
Нәсда чикәј норә појә.

Һәсрәт мундә әри дирә,
Рачә чиһо пәрдә бирә.

Кумок хосдә әри нүшдә,
Дивор күрдә әри кәшдә.

Бәдә дүлһо сохдә шори,
Филонкәслә курлә бири.

Худо мидав у пәхүрә
Әри кофјү чәзон дорә.

Инсон һисди кур нә бирә
И һиломә пәрдә дирә.

Чүм дирәки чиро дәһәм,
Гисмәт инсон бирә бәһәм.

Һилом рачи чүм дирәки,
Чүм инсонә нур кәрәки.

Әј дүл

Чүни, ләрзирәни вәлк дорә хуно,
Нәсда гәрор күрдә ә синә, әј дүл.
Әдәј чикә кәшдә јәтимә хуно,
Һашдан гуј бирәјкә әз хунә, әј дүл.

Ә хүшдә кәширә дәрдној һәммәрә,
Хунтү коһ дүширә, коһ хиник бирә,
Әри ки вокуни сурһој хүшдәрә,
Јәкәм рәһәт боши ә синә, әј дүл.

Сәбәһ-шәв, шәв-сәбәһ воз-вози сохдә,
Ә гәд һәр үзв инсон тәмизи сохдә,
Һәммәрә әз хүшдә һә рази сохдә,
Бирор бәхши дорә тү хунә, әј дүл.

Курундә шәләрә вәкүрдә һәр вәхд,
Нәс сохдә шикәјәт јәнчигир әз бәхд,
Әритү гурбуни ән һоширә тәхт,
Дәвләт ә пишој тү тутунә, әј дүл.

Зиндәкуни инсон әз бинә һәчи,
Әвәлјү шорини, әхирјү пучи,
Мочол һисд, тү дур бош әз кордә, гәјчи,
Бурра нәјов дамар әз бинә, әј дүл.

Јәкәм сабурлу бош, һәмсолә вәки,
Ә һәрчој шол дәрдә ә сәр нә дәки,
Дәһәм һиломә кәш, хүшдәрә сәхд ки,
Тү гуј сох әз хүшдә чәзонә, әј дүл.

Чәндгәдә фирәји, кәһәшикә тү,
Дәрд-гәмһој һиломә кәм кәшикә тү,
Ә кофһој Шәбәтәј дәнишикә тү
Һә човон мумуни ә синә, әј дүл.

Декабр - 2007.

Духдир

Һэр зомон һэзүри эри кумоки,
Хүшдэрэ овордэ расундэ духдир.
Өкэр офдорэни э зэһмэт јаки,
Хүшдэрэ овордэ расундэ духдир.

Өз болнэј эн нэчоғ чиро нэс бирэ,
Фикирјү э нэчоғ соху јэ чорэ,
Өри сохдэ кумок, дэрзэ, дэрмурэ
Хүшдэрэ овордэ расундэ, духдир.

Шэвһорэ руз сохдэ э бинэј нэчоғ,
Мэчлүсэ мишэнү бисдокэ гиноғ,
Кэрэки, кифлэтэ минү э гироғ,
Хүшдэрэ овордэ расундэ духдир.

Хиники, вэрф, воруш тэрсундэ нидав,
Өз кэрмэ лүһүфчэк мэхисү, мирав,
Ө һэр һово мијов э рэһ мадарав,
Хүшдэрэ овордэ расундэ духдир.

Кэширэ чофоју һич пуч нэс бирэ,
Ө гэд кэлэ-чүклэ һүрмэти урэ,
Нэчоғэ, мишбэһэ эри дүл дорэ
Хүшдэрэ овордэ расундэ духдир.

Чүм

Ә духон ән заркар диромо јә мәрд,
 Чүмјү вохурд ә чүм ә сәр ән шулһон.
 Чүм ингәдә рач бу, әгүлјүрә бәрд,
 Дијә ничиш нәди әз чиһој духон.

Муку: «Заркар, бијо фурух и чүмә,
 Чү гиймәт куфдири мә мидүм түрә.
 Ә и чүм домунди гәдәрсүз чүммә,
 Војисд әшрәфи дүм, војисд сүрх-нүгрә».

Заркар муку: «Әј мәрд, ә мә куш вәни,
 И чүмә ә дүнјо гиймәтү нисди.
 Фикир восдорәрә ә гирог бини,
 Мәдәшән хүшдәрә ә дәрд-дүләсди».

Мәрд һич бовор нә сохд ә кофһој заркар,
 Ә јә чүм тирәзу чүмә донорә,
 Ә јә чүмикәјү әшрәфи, ләл-зар,
 Тәјтә буш нә соху кисәј пулирә.

Чүм һә курунд омо, кисә бисдо буш,
 Мәрд појисд дәниши мат-мәһтәл бирә.
 Һәчи мат нә бири, сипи сохди руш,
 Нобкә ә чүм хүшдә мүһчүзә дирә?

Јә коф нә куфдирә дәсмолә вәкүрд,
 Тирәзурә буш сохд әз сүрхһо заркар.
 Ә у дәсмоловоз у чүмә дәкүрд,
 Ә тирәзу дәшәнд јәкәм нүгрә-зар.

Дү чүмһој тирәзу лап тој бирәбу,
 Дәнорә әшрәфи амбариш нисди.
 Әзини мүһчүзә мәрд нә дирәбу,
 Әз мәһтәли хүшдә зуһун мәрд бәсди.

Заркар муку: « Мэмун мат-мөһтэл һэчи,
Чүм инсон сирѳѳи һич вэхд нэс бирэ.
Инсон бүтүн һүмүр сохдэ вэч-вэчи.
Чэндгэдэ бисдокэш мол-дэвлэт урэ».

Астарайма

Ә һэсму мә дирэм астараймэрэ,
Ә мә дэниширэ, мэрэ куч дорэ.
Мэ урэ дирэнүм, у дирэ мэрэ,
Ә чун кэширэнүм мә үшүгжүрэ,
Ә мә дэниширэ, мэрэ куч дорэ.

Јэ вэхд астарайма, эз мә бисдо дур
Ә чунмэ дэшэндэ эз лэрзһѳ һилом.
Војисдэнбу данум эз һэсму ја сур
Әрчү дур бирикэ астара томом,
Ә чунмэ дэшэндэ эз лэрзһѳ һилом.

Мэ хуб шинохдэнүм астараймэрэ,
Јэбош нэ фурмунди, нэ шэнди мэрэ,
Һэр шэв мә кэшдэнүм э һэсму урэ,
Дэнүшү э рујма, гувот дү мэрэ,
Јэбош нэ фурмунди, нэ шэнди мэрэ.

Нүшдэм э сэр хори, рујма э һэсму,
Әдэј дэниширэ астара э мә.
Вокунди дэрһорэ эримэ һэсму,
Мэ нэс вэжүрдэнүм эз һэсму чүмэ,
Әдэј дэниширэ астара э мә.

Ијун - 2007

Кофхој дүл

Әри тү дүл мэрэ вокунум, инсон,
 һэммәјму әсирим ә дәс ән зомон.
 Ә дүнјо оморәјм әри зихисдә,
 Иму амбари вәхд әдәјм кирисдә,
 һә тартапил сохдә, һә вирих-вирих,
 Тү војисд парчоһ бош, војисдкә милих,
 Војисд сәнһәткор, војисдкә кәндчи,
 Војисд мол-дәвләтә сәрәсәр вәчи,
 Бәрдәјму амбар нисд, јә парча оги,
 Әз јор нә вәдәшән ирә ә соги.
 Пәнч рузи һиломи, бијо кәјфә кәш,
 Һүмүр ухшәш зәрә ә шаһмат, шәш-бәш,
 Јәки вонорәни, јәкикә бәрдә,
 Јәки оморәни, јәкикә мүрдә.
 Чәндгәдә зихисди, у рузһо ән тү,
 Бијо дәрдә-гәмә әз мүвәһ шән тү.
 Бијо томошә сох ә рачи һилом,
 Әз дирә, шинирә јә кәм бош һоһом.
 Хәрәбә нум сохдә һәр вәхд гуз сәрә,
 Ә мишбәһ, ә нәсил локо вәнорә.
 Әз хүшдә ә дүнјо хубә нум бини,
 Ә гәд әхирјәтиш хубә коф шини.
 һәмикә, һәсүлмәнд бирәнкә инсон,
 Нәсилјүш һүрмәтлү бирә һәр зомон.

Феврал - 2008

Ә таза сал

Дэгдэгэ, сәһэт, руз, һофтэ, мән бирэ,
Мән э мән чәләги әри сал бирэ.
Салаш, дан, әввәлјү, әхирјү бирэ,
Күһнә сал кирошдә, таза оморэ.

Һәр кирошдә сала э рәһ докундә
Инсон әз таза сал бирәни дүлшор.
Сал хуб бијов пура сүфрә вокундә,
Ә мозолмәндијү лап сохдә бовор.

Инсон э күһнә сал руз-руз зиһисдә
Хубә вәхдһош дири, хәрәбә вәхдһош.
Әз у кәм нә бири хәндә, кирисдә,
Вокундә омори чәнди-чәнд бәхдһош.

Ә һәр күнч ән дүнјо зиһисдә инсон,
Јәки шорә рузи, јәкикә мәгбун.
Хурдәј јәки амбар, ән јәкикә дон,
Ә һәр чикә кулләш вокунди зуһун.

Күһнә сал амбар бу гәтмәгәриши,
Туфонһош, сунамһош күшдәт инсонә.
Таза сал э һилом кәрдо дәкиши,
Әз террор нә зәнү вож һич јә хунә.

Таза сал инсонә бәхдәвәр сохо,
Әз дүлү вадарав тәршо нә ләрзһо.
Ә һәрәј инсонһо шолуми сохо,
Әз чүмһој дәдәјһо нә рихо һәрзһо.

Таза сал оморэ, динчи бијово,
Хәндә кәм нә кәрдо әз руј һәјилһо.
Инсон динчи винү э һәр күнч дүнјо,
Ә әшгәвоз пур бу дүлһој чоһилһо.

Декабр - 2007, январ - 2008.

Бош тә әхир мәрә

Офдо, әз чүмһојү һәрс тиһи бисдо,
Унгәдә әз дорд нәһ, чәндгәдә әз дәрә.
Вәхүшд тип-тик појисд, һә кәнә офдо,
Вәхүшд, ә дүл муку: «Бош тә әхир мәрә».

Бәбә нимә чуни, һол дәдәј хәрәб,
Ҳәрмәһ бизнис дүзди пул, бирнәбирә.
Зәнјү дира күрдә сохд толог тәләб,
Ҳәјилһорә бәрәдә, тәһно һишд урә.

Әз полис зинк зәрүт, кукјүрә күрдәт,
Синәсухд әз хунә ә рәһ вадарафд.
Ди әз пишој хунә мошинәш бәрәдәт,
Ә сәр һәмәј доғһо и доғиш варафд.

Әдәј вирих-вирих рафдә и инсон,
Әз фикир мүвәһјү сәлт гәриш бири.
Һашданки домунди ә микләј думон,
Чүмһојү әри рәһ ә кәшд-кәшд дәри.

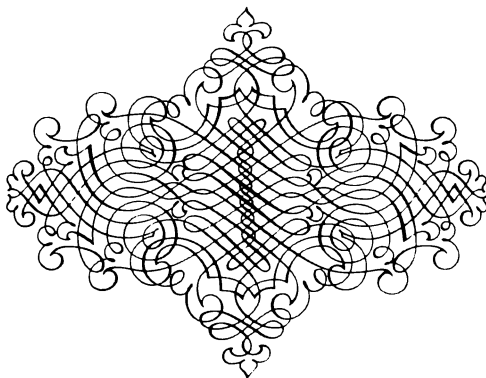
Тәјтә вирих-вирих сохдә ә һәр јон,
Зәнјү нә вәдәшәнд фүрсәтә әз дәс.
Ә дәр килит вәно, сохд мәрәдә бирјон,
Бугозјүрә шиши нә кәшү нәфәс.

Бирнәбир әз дәс рафд, дәсһо буховлу,
Чәгинә вәхд омо, хүрд соху урә.
Јә вәхд мозоллу бу, рузһо бу товлу,
Вәхүшд, куч хүшдәрә кәнә вәчирә.

Кукэ хилос сохдэ э эгүл дэшэнд,
Сэбэһ-шэв э хэјэл бэбэ-дэдэј мунд.
Гэлпэ һовурһорэ эз дүл вэдэшэнд,
Эгүл, куч хүшдэрэ э һэммэ бурбунд.

Һэр корэ тазадан сэр күрд рэһ кэшдэ,
Һэјилһо экијү оморот мунут.
Бэбэ, дэдэј соглэм э хунэј хүшдэ,
Чүм нэвэкирһојү э дэрд домундут.

Феврал - 2008

Таза нимаз

*Һәр чор тараф савзи-савзи,
Тәбиәтә амбар нази.
Тән вокундә хонум-хонум,
Әз хүшдә һәр зомон рази.*

Тәбиәтә амбар нази

Васал оморанки

Васал оморанки кәрми сәр күрдә,
Ә ригаз офтоји һилом тән шушдә.
Зимусту вирихдә сәрә вәкүрдә,
Хок хори кәширә кәрми ә хүшдә.

Бирәһнә лүкәһо ә вәлк пур бирә,
Ҷоһилә гәләмһо гүнчә зәрәнүт.
Чүл-чәмән, јојлогһо савзаји зәрә,
Күл-чичәк әз хори сәр вәкүрдәнүт.

Булудһо лов бирә, һәсму тәр-тәмиз,
Вәрф доғһо һүмүрә зијод дирәнүт.
Ов доғһо дәрәво кәширәнүт риз,
Ә овһој никәрә гәриш бирәнүт.

Әз хов хәбәр бирә вишә, дог, дәрә,
Әз һово оморә буј зиндәкуни.
Дәстәһој парустәк гиног оморә,
Әри инчо норә пој зиндәкуни.

Инсон шовундәни чәндәк хүшдәрә,
Ҷунә хилос соху әз ләрз зимусту.
Мәчүнү ә гул-пој гувот хүшдәрә,
У јаратмиш соху, ә дүнјо һисди.

Рач-рачә духдәрһо шолә вәкәндә,
Шәлгәмә мујһорә тиһи сохдәнүт.
Ҷоһилә кәдәһо чүмә вокундә,
Ә әшг офдорәнүт, сәр вир сохдәнүт.

Һәр инсон шор бирә, бәхтәвәр бирә
Зимусту варасдә, васал оморә.
Нибу чиро сохдә һәзз зимустурә,
Васал - һәрәкәти зиндәкунирә.

Ә васал оморә миһид нисону,
Хори, дәр-диворһо тов-тови дорә.
Миһид ковләјини, миһид нисону,
Һәјилә, кәләрә дүл-шори дорә.

Васал -дәкиш сохдә әвир дүнјорә,
Васал - рачә фәсил ән тәбиәти.
Васал - хәбәр сохдә хокһој хорирә,
Васал әри инсон - рәһ бәрәкәти.

Васал

Ә богһо-богчәһо гүнчәји күлһо,
Ә буру васали, ә буру васал.
Гушһо чәһ-чәһ зәрә ә сәр ән дорһо,
Ә буру васали, ә буру васал.

Савзәји һәр тараф чүмә шор сохдә,
Тәмизи ән һово синә пур сохдә.
Фикир, хәјол, гәмә әз дүл дур сохдә,
Ә буру васали, ә буру васал.

Парустәк овурдә шорә хәбәрә,
Әз шори дүл хүшдә әдәј пар зәрә.
Сәр күрдә вокундә лулај хүшдәрә,
Ә буру васали, ә буру васал.

Шорә сәс һәјилһо ә куш оморә,
Әдәт һорој зәрә әз дәр јәкирә,
Әз дүли сохдәнүт вози хүшдәрә,
Ә буру васали, ә буру васал.

Чоһилә духдәрһо вокундәт дәрә,
Јә рач вараундәт сәр-тән хүшдәрә,
Мујә тиһи сохдәт әз кәрдән дәрә,
Ә буру васали, ә буру васал.

Нэс вэжүрдэ чүмэ һич эз пэнчэрэ,
Эдэј кузэт сохдэ кэдэ духдэрэ.
Рузкорэ бурбундэ эдэј куфдирэ:
«Э буру васали, э буру васал».

Офтоји һиломэ рач үшүг дорэ,
Мэнк шэви эз хори нэзник оморэ,
Астараһој һэсму эдэт шэвг дорэ,
Э буру васали, э буру васал.

Һэр тараф ингэдэ, ингэдэ рачи,
Һэр һэжил, һэр духдэр, һэр кэдэ рачи,
И вэхдһо һиломэ вэжүрдэ рачи,
Э буру васали, э буру васал.

Э васал дүл инсон э эшг пур бирэ,
Эз бэдэ нијјэтһо дүлјү дур бирэ,
Шэбэтэј дүлјү шор эдэј куфдирэ:
«Э буру васали, э буру васал».

Воруш

Имисал јэкимүнбо
Омо шур-шура воруш.
Эвир һилом вокундэ,
Хориһо дорэт товуш.

Пишој овэ вокундэ
Худо фирсо э хори.
Јэ кэм күшү тэшнэрэ,
Ов хуру сухдэ хори.

Тэ сирөји ов хурдэ,
Хори мисоху шори.
Ни кирору јэ һофдэ
Мивини, савзи хори.

Күлһо тик мүкүрүт сэр,
Ранк-ба-ранк имбу хори.
Мијорут дорһо бәһәр,
Хәлгә имбу һошири.

Худо кумок бисдокә,
Рузһој инсон ор¹ имбу.
Воруш амбар омокә
Кинеретиш пур имбу.

Бәгдә, эзи дүләсди
Дүл инсон имбу хилос.
Әкәр түрә ов һисди,
Җисоб сох, һисди нәфәс.

Нојабр - 2003

¹ Ор (*иврит*) - үшүг

Давшон

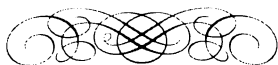
Ә мәһәлә давшон пури,
Кәләм хурут, зәрдә хурут.
Ә һәрәшү һәр ранк дәри,
Әз дәс һәммә чи мухурут.

Ә һәјилһо лап хутәјүт,
Һич ни тәрсүт, ни вирихүт.
Ә гәл маравт тимор бәрүт,
Хош оморә вози сохут.

Јә сипирә рачә давшон
Вир бирәбу әз мәһәлә.
Җикә нә мунд кәшдү инсон,
Дүлхүр бирүт һәјил, кәлә.

«Давшон, давшон, эчэји тү,
 Чикэ нэ мунд кэшдим түрэ.
 Сэс ди экер инчоји тү,
 Нэ дүздирэт, даним, түрэ».

Гиног дэбу э хунэјму,
 Гэриб дири у тэрсире.
 Нэ јэ бирдэн дирим иму,
 Э күнч тэнү пәһни бири.

Ворвори

Гэфлэтэн сэр күрдэ сэхдэ ворвори,
 Рузкорэ сохд гэриш э јэ дэгдэгэ.
 Э ново гэриши тузһој эн хори,
 Нэс бирэ вокундэ нэ чүм, нэ ләһэ.

Дэрјо ширна зэрэ эз һүрш дүл хүшдэ,
 Кәмиһорэ шэндэ гутирә хуно.
 Ләпүрһо куч зэрэ э пој вэхүшдэ
 Эдэт шушдэ бәрдэ һәр хүшкә јонә.

Рузкор сијэ бири, һәр тараф торик,
 Нэс бирэ појисдэ э куч ворвори.
 Чүм-чүмә нэс дирә, сэрә кири тик,
 һашданки эчдоһо инчо омори.

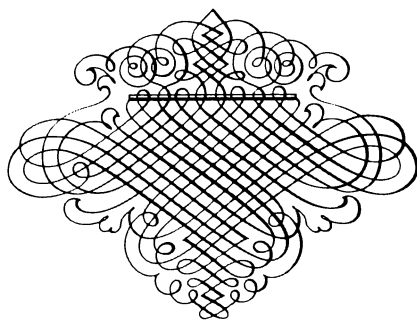
Эз күк вэдәшэндэ кәлэ дорһорә,
 Рәһһорә бәсдәни шэндэ э хори.
 Кәширәни бәрдэ чапар, бунһорә,
 Э чунлү, э чунсүз зарали зәри.

Нэс бирэ данусдэ и чү корикэ,
Нобкэ гэээб Худо күрди шәһәрә?
Чүни михәнәти вәкүрди хэлгә?
Гәтмәгәриш сохди чунсүз, чунлүрә.

Һә јәбо күрдәни «ләһәј» ворвори,
Шәһәр аста-аста нәфәс кәширә.
Һашданки әчдоһо сироји бири
Әз чәһмәт вәкүрдә бәхшәј хүшдәрә.

Әј инсон, ә корһој тәбиәт дәниш,
Әдәј гәриш сохдә чүтам војисдкә.
Ән рача мәнзәрә бирәни дәкиш,
Һашданки әз бинә һич нәбирикә.

Шәбәтәј, әритү нубо сох ирә,
Ә пишој тәбиәт нибу појисдә.
Тәбиәт сохдәни, Худо вәхд норә,
Инсон кәј чү имбу нидав данусдә.

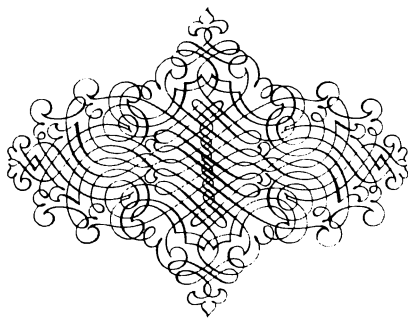
Пишик вә муш

Пишик вини чүклә мушә,
Чүмә тич сохд, вәно кушә,
Пәнчә вәнү зу фубәрү,
Тәјтә очуг бирә сәрү.
Сәрә гуз күрд, кәмәрә тик,
Пишик ә муш омо нәзник.
Ә сәр ән муш шәнд хүшдәрә,
Ә зир пәнчә дәнү урә.
Муш вирихдә әз зир пәнчә,
Ә пој-дәсү вәно кучә,
Ә күнч дивор сула дирә,
Кузәт нә сохд дәшәнд сәрә.
Әз һүрш хүшдә сәрә дәкүрд,
Пишик пишој сулара күрд.
Кузәт сохдә вәдиров муш,
Урә хуру, һолу бу хуш.
Муш дирәни һолу хуб нисд,
Пишик нүшди, урә рәһ нисд,
Нәс вәкүрдә чүмә әз «дәр»,
Әри күрдә мушә әз сәр.
Муку: «Пишик, дүшмә нисдим,
Бијо иму дусди бәсдим,
Бијо рәһ ди вәдиром мә,
Әри тү бәхш мијорум мә».
Пишик муку: «Тү дусд мә нисд,
Ә түрәвоз һисобмә нисд.
Бијо күрүм, хурум түрә,
Тәјтә дорә ләззәт мәрә».
Ә мүвәһ муш вәромо һүрш,
Пишикә сохд ә дүл гәргүш.

Муку: «Ләһәј түрә ов зән,
Бигһој түрә зәвәр вошән,
Сүфтә бијо кири мәрә,
Әзун бәгдә хури мәрә».
Муш вәдәшәнд дүм хүшдәрә,
Ә чүм пишик дәшәнд урә.
Пишик әз дорд бочәһ зәрә,
Вирихд соху хилос сәрә.
Вәдиromo әз сула муш,
Әз унчо рафд һолу хуб хуш.

Ә буж-бухун тү мәдәниш,
Ә әгүлјү бијо дәниш.

Октјабр - 2006

Никэрэј Гудјал. Ө зэвэр - Шондог, эз тараф
расд - тикэј доһор Бэһэз, эз тараф чэп - Чинорһо.

*Шокирә бирәнки ихдилот дураз,
Широ нәс расундә ә мәтләб корә.
Фикирә чәһм сохдә, гәләм күрдә саз,
Ә зуһун поэма ихдилот норә.*

Поэма

Әхирјү хәјир бу*Вокундаји*

Ә гунши һәрси дәбу,
Сазандәһо зәрәнбу.
Кәдә духдәрә хосди,
Духдәр кәдәрә хосди.
Ә һәрәшү сәвки дә,
Ә дүлһошү шори дә.
Ә војкәј дүл расирәт,
Чоһилһо хушбәхт бирәт.

1

Ә гунши јә духдәр дә,
Әгүл бәрдә, дүл бәрдә.
Әри һәр коф-кофјү һисд,
Нәс куфдирәнүм рач нисд,
Худо әз у нә сохд кәм,
Кәшири рачә гәләм
Ә гошу, чүмү, рују,
Әз кәрдән тиһи мују.

2

Чәнд салһоји әз кәдә
Духдәр чүм нәс вәкүрдә.
Ә пәсә-пишо кәшдә,
Урә тәһно нәс һишдә,
Дүл хүшдәрә вокундә,
Сәвки хосдә әз кәдә.
Әри кәдә и духдәр,
Һашданки һисди хәһәр.

3

Јәкикәрә до дүлә,
Кузәт сохдә Ков-килә
Вәкүрд дәдәј, бәбәрә,
Вокундут дәр духдәрә.
Һәммәшү рази бирә,
Әнкүшдәри донорә
Ә әнкүшд духдәр кәдә,
Ә Ков-кил мозол бәрдә.

4

Һәрүс, һәтон лап рачүт,
Гиноғош әчәб рачүт,
Музик һиломә күрдә,
Мәһниһо дүл вәбәрдә.
Ә мәчлүс һәммә шори,
Духдәр гунши дүлхүри.
Ә јә гирос појисдә,
Духдәр гунши кирисдә.

5

Кирошдә нүһ мәһ бәгдә
Зәнү шор сохдә мәрдә.
Зәнд соғләмә кәдәрә,
Зән бәбә сохд шүвәрә.
Раби-моил овурдут,
Һәјилә мило сохдут.
Хәндүсдә мозол ишү,
Ә шори пур хунәшү.

6

Духдэр гунши дэрд күрдэ,
Эз бэхили һэ мүрдэ,
Руз-шэв э фикир домунд,
Ә сэр коф мүһкэм вомунд,
Хәһәркили зән бисдо,
Ә һәр кор урә дэс до,
Хуб э гилиг дарафдэ
Ә сэр хунәјү рафдэ.

7

Ә һәрәј чәһмәт коф дә,
Күјкә кәшдәни кәдә
Ә гирог эз зән хүшдә,
Зәнә фикирсүз һишдә.
Ә ошнәји фикирјү,
Гәриши томом сәрјү.
Зән, һәјил э вәчү нисд,
Әз пич-пичи зән кирисд.

8

Әз у руз шүвәр, һәрүс
Коф ишү нә омо дуз.
Ә хунә чәвги дарафд,
Сәвки, һүрмәт томом рафд.
Мәрд сәвкәнд хунд э Тиро,
Ошнә нә бири урә.
И кофһо һәммә дурку,
Бүј лови сухди луку.

9

Уһо э чэнк дарафдут,
Дижэ э рәһ нә рафдут.
Укутһој бәбә, дәдәј,
Нә овурд корә э хәјр.
Һәрә томом хиники,
Нүшнә нә мунд эз ники,
Һәјилә э гәл вәкүрд,
Һәрүс рафд, дүлү сәхд хүрд.

10

Һәммә муку: «Мозолмәнд
Ә сәр бәхд хүшдә сәнг шәнд,
Дәниши э кофһој кәс,
Вәдәшәнд мәрдә эз дәс.
Мәрдә тәхсир нисдикәш,
Дурә бири эз аташ.
Хүрдә бүлмә, пәјләрә
Вокосундә нәс бирә».

11

Кәдә дүлхүр, бимори,
Нәһсә рузһо омери,
Һүмүрә сијә сохди,
Јозуг бири, һәрс рихди,
Саданјү кини нәсда,
Әз Худо һәчәл хосдә.
Зәнјү, һәјилјү рафди,
Үшүг чүмһојү рафди.

12

Дэдэј кэдэ кэјфсүзи,
Урэ нэ шэв, нэ рузи,
Эдэј сохдэ воровурд,
И корһо чүтам бири.
Э хунэ һэрүс овурд,
Војисди соху шори.
Данусдэни э һэрэ
Садан дәри уһорэ.

13

Нэдирэ дүрүсд һалэ
Һэрүс бәрди һэжилэ,
Һэсрэт мунд әри нэвэ
Јозугэ кэлэбэбэ.
Э гопуј һэрүс рафдэт,
Зән-шүвэр минэт сохдэт,
Вокошду, бијов һэрүс,
Һэрэј чоһилһо бу дуз.

14

Эз хунэј шүвэр рафдэ
Һэрүс э фикир рафдэ,
Шүвэрэ тәһно һишдэ
Сэр хүшдэрэ вурухунд.
Э хунэј бэбэ нүшдэ
Сэбэһ-тэ-шэв һэрс рихунд.
Бовор нэ сохд э шүвэр,
Һэрүс нүшди гили-дэр.

15

Дәдәј һәрүсә нисд руз,
Гәргүши сохдә һәр руз:
«Сојил кәрдо, шәфт рују
Һәрәшмурә зәрәкор,
Диндог-диндог базују
Дүшмәјәти сохдәкор.
Инчо дәс дүшмә дәри,
Чүм нәвәкир амбари».

16

Һәжилә ә гәл вәкүрд,
Духдәр шинү кофә күрд:
«Әгүл ә сәр дәдәј тү
Дирово, ә хәләфмә.
Ә руј бәбә и руј тү
Вохуро, ә хәләфмә».
Һәрүс әдәј шинирә,
Дијәш хурдә дүлјүрә.

17

Дәдәј ә хоши күрдә,
Дүл духдәрә вәбәрдә:
«Мәрд тү ухшәш нәс зәрә
Ә одоми кәшдәкор.
Үзүлмиш мәсох урә,
Кинә ә дүлтү мәдор».
Куфдирәни һә дәдәј,
Нәсда кор дуз имбу кәј.

18

Духдэр гунши хүшдэрэ
Зу дэшэндэ э һэрэ,
Војисд урэ хоруну,
Ә хунәјү домуну.
Дүл дорэ, ковнэ дорэ,
Шүвэрјү соху урэ.
Чәһди сохдэ шәв-сәбәһ,
Војисдэ вокуну рәһ.

19

Дүл кәдә сокит нисди,
Хәјли вәхди кирисди
Әри зәнјү, һәјилјү,
Пара-параји дүлјү.
Әхи һич нә фурмунди,
Чүмү һич нә домунди
Ә јә зән, ә јә духдэр,
Јәбош вир нә сохди сәр.

20

Муку: «Ә духдэр гунши,
Дүлмә элов, аташи,
Мә зәнмәрә хосдәнүм,
Һәјилмәрә хосдәнүм,
Тү мәрә кәрәк нисди,
Вәсси, ә рәһ појисди,
Әри тү кәшд тој түрә,
Рәһзо ди рәһәт мәрә».

21

Духдэр муку: «Һэзизмэ,
Нијофди хубтэ эз мэ.
Јэ зэн ки гәһри күрдэ
У хунэ нидав бәрдэ.
Мәнүм мозолтү, бәхдтү,
Мэрэ бијо ки сәхд тү.
Һәјилһорэ зэндүм мэ,
Хунәј түрә дорум мэ».

22

Кэдэ муку: «Тү јогин
Ә һэрэ сохдәј гиргин.
Вэдәшэндәј нуммэрэ,
Бијобур сохдәј мэрэ,
Гәриш сохдәј һэрэрэ:
Тү әри зәнмэ бирэ.
Әри мэ зэн ни боши,
Мәтләбтү мәтләб буши».

23

Духдэр муку: «Дири дир,
Рафди эз дэс бирнәбир.
Зән-һәјилә вир сохдәј,
Ә гэд элов кэм сухдәј.
Ни вокошду кифләттү,
Пучи бири әритү.
Хубә рузһојтү рафди,
Бәхдтү э хок дарафди».

24

Кэдэ хэјли дэниши,
Урэ сэхд бэрд кэрмиши.
Јэ коф сохдэ нэ данусд,
Појисдэ энчэг хэндүсд.
Муку: «Тү бирэј дэкиш,
Ә корһој һилом дэниш.
Ә сэрмэ чү овурдэј,
Гисмэттү кэрдо, гэгэј».

25

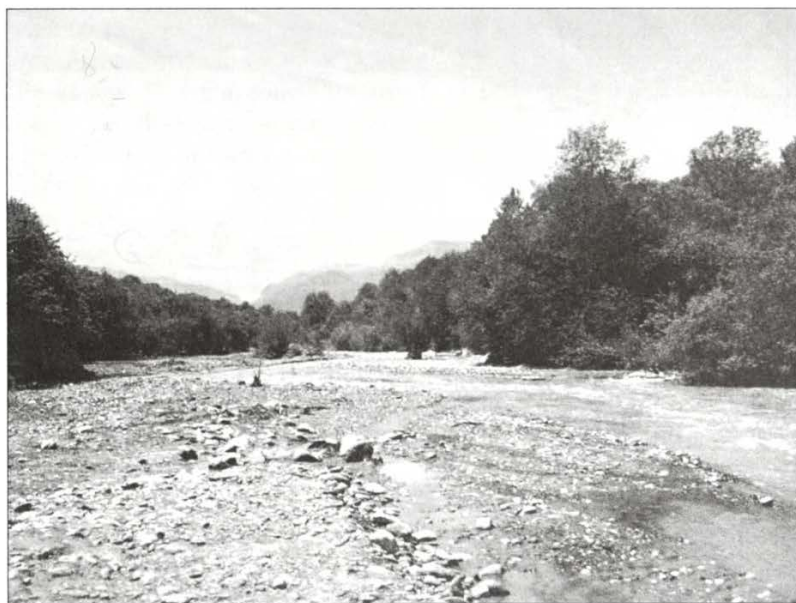
Әз унчо вирихд кэдэ
Әри нэфэс вэкүрдэ,
Сэр кэдэ томом кичи,
Нэ мунди урэ динчи.
Данусд кини тэхсиркор,
Һэрэшүрэ зэрэкор.
Муку: «Ә дүнјо Худо,
Һэр кэсэ бэхшјүрэ до».

26

Кэдэ әз дүли шори,
Әз гунши хилос бири.
Имоһој данусдэни,
Ә зэн-һэјил мирасу.
Кэдэ әз һэјэчони,
Кэм мунди ки варасу.
Нүшдэ чэһм сохд фикирэ,
Ә дэс вэкүрд хүшдэрэ.

Бәсдәҗи

Кәдә куфдәни дәрә,
Әдәҗ бәрдә дүлҗүрә.
Ҳәҗил ә гучоҗ дәри
Зәңҗү ә дәр оҗори.
Ә шүвәр дәнишире
Хәндә бәхш дорә урә.
Ҳәҗилә әз гәл хүшдә
Ә гәл шүвәр дәшәндә.

Гүбә

Шоҳдоғ

Михаил АГАРУНОВ, профессор

ОБ АВТОРЕ И О ЕГО НОВОЙ КНИГЕ

Судьба свела меня с Шабтаем Агаруновым совершенно случайно. Как-то я обратился к руководству Красной Слободы с просьбой отправить несколько изданных в Баку своих книг с кем-либо, кто в ближайшие дни должен был вылетать из Кубы в Израиль. Таким оказался Шабтай Агарунов, житель Бат-Яма, периодически приезжающий в Красную Слободу к своей родной матери. Тогда-то мне и посчастливилось окунуться в удивительный мир поэзии этого человека.

Меня всегда привлекало литературное творчество горских евреев, а тем более тех, кто пишет на родном языке. Во-первых, в литературных произведениях практически всегда отражена в той или иной мере история своего народа. Во-вторых, для меня, как для собирателя горско-еврейских слов, основным источником для составления словаря, конечно, является изданная на родном языке литература. И третье, самое главное, я всегда поражался тому, сколько талантливых представителей творческих профессий – художников, поэтов, ученых – дал миру наш небольшой по численности народ. Этот феномен изучался и продолжает изучаться исследователями. И вот на этом творческом небосклоне вспыхнула новая яркая звездочка – Шабтай Агарунов.

О его творчестве, конечно, лучше выскажутся наши именитые поэты. В этом сборнике приведен отзыв Председателя союза горско-еврейских писателей Израиля поэта Эльдара Гуршумова. Мне же, после ознакомления с подборкой стихотворений этого сборника, также необходимо высказаться. И вот почему.

Наибольший объем в сборнике занимают патриотические стихи, стихи о любви к Родине, к своему народу, к отдельным его представителям. Говоря о Родине, поэт имеет в виду и родной Азербайджан, и землю своих предков - Израиль, процветанию которого отдают все свои силы как он сам, так и те, кто переехал сюда вместе с ним. Гордость за свой народ, гордость за свою Родину, то есть все то, что всегда меня привлекало в лучших представителях горских евреев, обязывают меня написать эти строки, чтобы обратить

внимание читателя на эту часть поэтического творчества Шабтая Агарунова.

Раздел стихов о Родине – не самый первый в книге. Книгу автор назвал образно: «Дэдэјлүјэ дүнјојмэ», что в переводе на русский дословно означает «Мой мир с мамой» или «Мой мир при маме». И потому стихотворения первого раздела книги посвящены матери, самому святому для автора книги имени, матери, поднявшей семью одной после трагической гибели мужа. Кстати, читатель сам может убедиться, что даже и в этом разделе четко звучат патриотические нотки. А вот уже следующие главы - «Моя Куба» («Э Губэјмэ, Губэјмэ») и «Израиль» («Э Исројил»), на которые я особо хочу обратить внимание читателя, это - любовь к Родине, это - гордость за свой народ, где бы он ни жил, в стихотворениях которых иногда ощущается и горечь по утрачиваемым традициям или переживаниям в связи довольно непростыми дорогами внедрения в новую жизнь на святой земле предков. Наиболее сильным на мой взгляд произведением в этих разделах является стихотворение «У хэлгмэни» («То – мой народ»). Оно должно привлечь внимание наших композиторов, чтобы переложить эти слова на мотив мугама.

Даже когда автор перечисляет исторические вехи из жизни родного народа – это не есть пересказывание известного, чем иногда, к сожалению, грешат некоторые наши поэты. Нет. Это – горечь, боль и переживания автора, который как бы сам лично участвует в его истории и сам вместе с народом проходит весь этот нелегкий путь. Оно мне напоминает обязательность пасхальной «Агады», в соответствии с которой требуется в Канун Песаха так рассказывать об освобождении евреев из египетского рабства, будто все происходит именно сейчас, и мы все сами участвуем в этом священном Исходе. Я знаю, что автор ревностно соблюдает религиозные традиции, и это также благородно сказывается в его творчестве.

Мне не хочется здесь приводить отдельные строфы из стихотворений Шабтая Агарунова. Но все же иногда необходимо это делать, чтобы подтвердить свое удивление тому, как автору удаются образные поэтические высказывания для показа читателю самого духа еврейской любви к исторической Родине. В стихотворении «Хило-си» («Освобождение») автор так кратко высказался о горестях, выпавших на долю Иерусалима:

«Јәршоләјим кирошд э чәнд-чәнд дәшо,
Сүрхә шәһәр Довид бисдо тутунә.
Сәһиб шәһәр бисдо дүшмәһо, кәшо,
Һәзоб нә кәшиһо нә мунд јә хунә».

(«Золотой град Давида сколько лет был чужим,
Сколько разных хозяев, сколько горя видали.
Превращали в руины кварталы твои.
Не осталось ни дома, где бы тягот не знали».)

И несмотря на это, народ из галута просто «повалил» сюда, как только представилась возможность:

«Ә кул хәр, ә кул һәсб, појәдә әз доғһо
Ә хори Исројил хәлг пој дәнори.
Әз дәрјо, дүзәнкоһ, һәрәј умоғһо,
Чәтини кәшири, әнчәг омори».

(«Кто пешком, кто верхом добирался к тебе,
С чужеземных краев, через горы-моря.
Оскорбления, тяготы, горе стерпев,
Пережив это все, но явились сюда!»)

И каким прекрасным пожеланием святой Земле Израиля заканчивается это стихотворение:

«Әз сәртү дур кәрдо гилинч вә дәһво,
Зән шүвәрсүз нәбу, бәбәсүз-һәјил.
Бүј шолуми гәриш кәрдо э ново,
Вәтән чуһурһојту мунош, Исројил».

(«Пусть тебя обойдут и война, и резня,
Пусть при женщине – муж, и с отцом будет сын.
Чтобы мирное небо ласкало тебя,
Чтоб всегда был еврейской страной, Израиль!»)

Даже в стихах, посвященных близким ему людям, звучат эти нотки патриотизма. Ярким примером тому является последняя строфа стихотворения «Духдэрмэ салдати»:

«Һэзизэ Вэтэнэ эз дүли хосдэ,
Эри хэлг дүлдинчи, ковлэји хосдэ,
Э гуллулг Вэтэн, хэлг эри појисдэ
Духдэрмэ имбуруз салдати, салдат».

(«Родную отчизну всем сердцем любя,
Желая ей мира, чтоб свободно в ней жить,
На защиту народа, и меня и тебя,
Моя дочка пошла ей солдатом служить».)

Лирика, любовь также занимают определенное место в творчестве поэта. Читатель познакомится с ними в таких стихотворениях, как «Мэлэк», «Ки куфдирэбу», «Чүфтэ валк», «Зүмрүд чүмһо» и др.

Философские взгляды поэта, его убеждения, его жизненная позиция часто выражаются в виде наставлений для молодых, в основном, в стихах раздела «Чү рачи дүнјо» («Как прекрасен этот мир») и в разделе «Чорчэркэји» («Четверостишия»), зачастую в стиле рубай Омара Хайяма.

«Э мэчлүс нүшдэнки хуб бэр хүшдэрэ.
Эрэги хурдэнки тү, дан гэдэрэ.
Э һэр сохдэ коф тү хуб фикир ди ки,
Бэгдэ вир нэсохи нэһоги сэрэ».

(«Будь достойным всегда, находясь за столом,
Знай меру питью, не жалеть чтоб потом.
За словами своими следи, будь готов
Не терять головы из-за сказанных слов».)

Или же:

«Сипи һэр локорэ лап зу вэкүрдэ.
Локо руј сипирэ һэсонд дэкүрдэ.
Экэр э сижэ чи локо варафдкэш,
Локој сижэ чирэ чүм нэсда күрдэ».

(«Как легко принимает пятно белизна,
Как она беззащитна от любого пятна.
Но вот черную вещь не запачкать никак,
Ведь пятно не заметно на черных делах».)

Об этих четверостишиях следует говорить особо. Именно в них отражен духовный мир поэта, основанный на определенной его религиозности. Но кроме отмеченных этих четверостиший, религиозность поэта, духовные ценности, которых он придерживается, выражены также и в разделе «Һәр миһидә җә тоорихи» («У каждого праздника – своя история»), например в стихах «Тәјтә Руз Кипур», «Сифир Тиро» и др.

Его взгляд на жизнь, его видение происходящего должны привлечь внимание читателя.

Например, чувство гордости тем, что у него – две родины, часто перемешивается с чувством горечи от того, что не все так просто складывается на новой земле. Эта новая для него земля – ведь она совсем не «новая». Это земля его далеких предков.

Я всегда удивлялся тому, как легко некоторые поэты восхваляются тем, что у них – две родины. Я всегда утверждал, что Родина, как и мать, бывает у человека одна. Но стихи Шабтая Агарунова, в которых выражены его философские взгляды по этому вопросу, дают повод для размышления в правоте (а, может, и не в правоте) моих собственных убеждений.

Вообще-то стихотворения этого раздела («Мәрә дү Вәтәни» – «У меня – две Родины») могли быть разнесены в те два других, о которых я уже отмечал: «Ә Исројил» и «Ә Гүбәјмә, Гүбәјмә». Но поэт верно и предусмотрительно дает их отдельным разделом, подчеркивая сложность и дискуссионность рассматриваемой тематики. Читатель должен прочитать эти стихи, чтобы самому прочувствовать взгляды поэта и сравнить их со своими.

А закончить мне хочется этот небольшой экскурс в мир поэзии Шабтая Агарунова рассмотрением его стихотворения «Азербайджан, Азербайджан». По своей насыщенности, по своему пафосу, по своей эмоциональности и по своей гражданственности, думаю, оно стоит наравне с прекрасными творениями Самеда Вургуня, Сулеймана Рустама и др., кто посвятил свои замечательные стихи родному Азербайджану. Поистине родному, потому что, пишет автор:

«Күкмә инчо – Вәтәнмәни,
Ә хоктү дә бәбәјмәни,
Һәр вәхд сүхдә синәјмәни,
Азәрбајчон, Азәрбајчон».

(«Родина-мать, здесь корни мои,
Здесь похоронены предки мои.
И сердце мое, и поступки мои
Тебе предназначены, Азербайджан».)

Привожу здесь для русскоязычного читателя перевод нескольких стрóf из этого потрясающего стихотворения.

Азербайджан

Прошли года, вернулся я
На краткий срок в твои края,
И вновь тебя увидел я,
О мой родной Азербайджан.

Хоть отдален я от тебя,
Но верен так же тебе я,
Любовь в душе к тебе храня,
Азербайджан, Азербайджан.

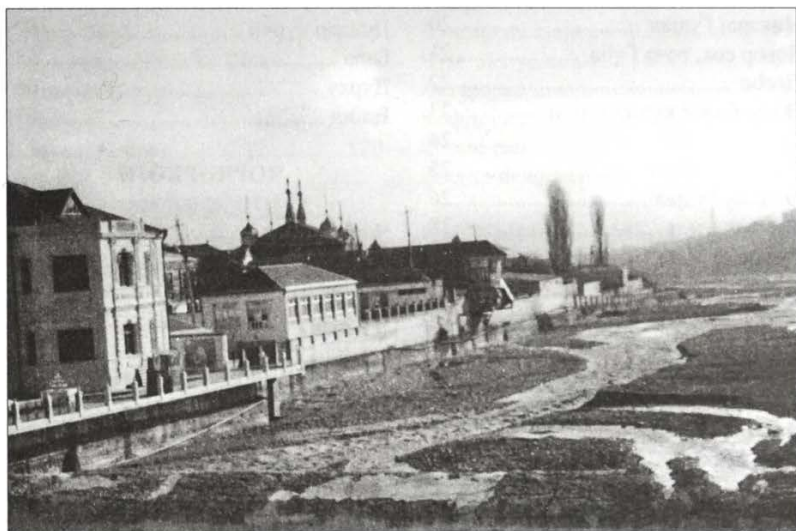
Известны всем твои сыны.
Наби, Гафур и Кёроглы,
Бабек – твои богатыри,
Азербайджан, Азербайджан.

И сколько их легли костями,
Чтоб от врагов тебя спасти,
Чтобы тебе преподнести
Свободу в дар, Азербайджан.

Твои поэты – Низами,
Вагиф, Вургун и Физули,
Живьем казненный Насими –
Известны всем, Азербайджан.

К тебе вернется Карабах,
Услышишь ты в его горах,
В прекрасных сказочных садах
Песнь о себе, Азербайджан.

Пожелаем поэту издания еще новых книг из архива его стихотворений и успешного создания новых. Они так нужны нашей молодежи, нашему народу.

Никерәј гудјал. Ә микләј хунәһој гәсәбә - нимаз Шәш гумборәји.

СЭРНОМӨ

Ш. АГАРУНОВ.

Эз китоб «Дэдэjlлүжэ дүнjoймэ» 4

Ө. ГУРШУМОВ.

Гэлэмэ тич дор! 6

ДЭДЭJЛJЭ ДҮНJОJМЭ

Дэдэjlлүжэ дүнjoймэ..... 14

Дэдэj 15

Чон дэдэjмэ..... 16

Инсон эрчү залуми? 18

Ө ГҮБЭJМЭ, ГҮБЭJМЭ

Никэрэj Гуджал 20

Бовор сох, рачэ Гүбэ 21

Догһо 22

Ө сэр билог күһнэ күрпи 23

Гүбэjмэ 24

Расирэ э гэсэбэ 25

Ө бинэj Гуджал 26

Сүрт 28

Чинорһо 30

Думон эдэj рэһэ бэсдэ 33

Чоjчи, докун jэ пэjлэ чоj 34

Ө ИСРОJИЛ

Ө Исроjил 36

Бинэ 37

Ту, Исроjил 38

Jэршолэjим 39

Шура дэрjо 41

Чорэ кэрэки 42

Асмаут (Хилоси) 43

Имбуруз э Исроjил 44

Шасдсалитү симанту бу, Исроjил! .. 46

У хэлг мэни 47

МУҢБЭТЭ СЭРҢЭД НИСДИ

Духдэр Бокуji 50

Ө духдэр 51

Энкүшдэри һэрүсвори 52

Мэ хосдэнүм, чү наз сохдэ 53

Тү рафди 54

Ө духдэр 55

Духдэр 56

Мэлэк 57

Ки куфтирэбу? 58

Зумруд чүмһо 59

Хов 60

Чүфтэ вэлк 61

Духдэр күрчи 62

Бала 65

Дурку 66

Һэжил 67

ЧОРЧЭРКЭJИ

Чорчэркэjиһо 70

Ө Галил 78

Бэнэвшэ 79

Дүчэркэjиһо 80

НУМЛJЭ ШИРОҢО

Бэбэ 82

Бэбэсүзэ салһо 84

Чорчэркэjиһо 86

Кэлэдэдэj 88

Нум Илизаров 90

Инсон рафди 91

Бирор 92

Лүгэт 93

Jэ бэндэjи 94

Һүмүр 96

Гэблэ	97
«Овурд таза бэһэрһо»рэ хундэнки	99
Лүкэ	101
Бүлбүл	102
Бөхдэвэрэ бэбэ	103
Духдэрмэ имбуруз һэчдэх салаји	104
Духдэрмэ салдати	105
Бар мисво	106
Бар мисво	106
Јакимүн мөһлүмијэт	107
Омэр Хэјјам	109
Эрвин	110
Кэлэ Борух, чүклэ Борух	111

ҺЭР МИҢИДЭ ЈЭ ТООРИХИ

Сифир Тиро	114
Јэкүм тишри Рош һа-Шана	115
Тэјтэ руз кипур	117
Пурим	118
Ңэнукоји омори	120

МЭРЭ ДҮ ВЭТЭНИ

Мэрэ дү Вэтэни	124
Азэрбајчон, Азэрбајчон	126
Боку	128

ЧҮ РАЧИ ДҮНЈО

Чү рачи дүнјо	130
Ө дүнјо	131
И дүнјорэ	132

ИНСОНЭ ИМИД КЭРЭКИ

Имид кэрэки	136
Сокит нэфэс кэшү инсон	137
Зуһун	138
Ңүрмэт	140

Мэкэш дэрд, инсон	141
Чэхкир	142
Мөһлүм	143
Чэнд чиро һовурһо	144
Инсон эри хүшдэ	146
Экэр зуһун һисди	147
И зомонэ	148
Кук кэрэки	149
Рэх	150
Эри шофирһо	150
Хэбэр имбу	151
Вирус	151
Соги нэ бирэнки	152
Ө јор дэшэн Худојтүрэ	153
Мэ һэлэ чоһилүм	154
Фикир вэ мүвөһ	156
Чүм дирэки	157
Өј дүл	158
Духдир	159
Чүм	160
Астарајмэ	161
Кофһој дүл	162
Ө таза сал	163
Бош тэ эхир мэрд	164

ТЭБИӨТЭ АМБАР НАЗИ

Васал оморэнки	168
Васал	169
Воруш	170
Давшон	171
Ворвори	172
Пишик вэ муш	174

ПОЕМА

Эхирјү хэјир бу	178
-----------------------	-----

М.АГАРУНОВ.

Об авторе и о его новой книге. ... 189

Литературно-художественное издание

Поэзия

Агарунов Шабтай Ханукаевич

**ДӘДӘЛҮҮӘ ДҮНҮОҖМӘ. Широһо.
(МОЙ МИР С МАМОЙ)**

Сборник стихов на горско-еврейском языке

Редактор и корректор – М. Агарунов

Литературный редактор – Э.Гуршумов

Дизайн обложки и компьютерная вёрстка – Э. Алиев

Общая редакция издания – издательский дом «Мирвори»

Руководитель издательского проекта - Й. Мишиев

Подписано к печати 11.01.2009

Формат: 60 x 90 1/16

Гарнитура Times

Усл. печ. листов 12,5

Издательский дом «Мирвори»

Адрес редакции: Израиль, Нетания, ул. Бренер 10

Адрес для писем: Israel, 42441, Netanya, P.O.B. 359

По вопросам приобретения и заказов обращаться по тел.:

в Израиле – 09-8840855, 09-8870811, 054-7766822,

международные – 972-9-8840855, 972-54-7766822

E-mail: mirvori@mail.ru

**В издательском доме «Мирвори» в 2007-2008 году
вышли в свет следующие книги:**

Литературно-публицистический
альманах «МИРВОРИ» №№ 1-4

Ю. Ягданов.
ЛЮБОВЬ И СПУТНИКИ.

З. Семендуева. *ДУХДЕР ДУЪ БЕБЕ.*

Д. Раханаев.
НЕДОПЕТЫЕ ПЕСНИ МОИ...

Овгоиль духдер Гилл.
ХУДО НУВУСДЕО.

Е. Навахов. *ТЕМ, КОГО ЛЮБЛЮ.*

Их подвиг не забудется.
*Книга воспоминаний ветеранов ВОВ,
жителей г. Сдерот. (иврит).*

С. Ягудаев. *КАРАКУЛЕВЕДЕНИЕ.*

Разукрась картинку, выучи стишок.
Книжка-раскраска для детей.

М. Якубов. *ПУТЬ САНЬКИ. Повесть.*

В. Давыдов.
*ОЧЕРКИ О КУЛЬТУРЕ ГОРСКИХ
ЕВРЕЕВ В ИЗРАИЛЕ.*

М. Елизаров.

ИСПОВЕДЬ БЕЖЕНЦА.

Сборник рассказов.

М. Козакова. *ГОРСКИЕ ЕВРЕИ.*

Б. Ханукаев.
*И МОРЕ, И ЗЕМЛЯ, И НЕБО.
69 белых пятнадцатиш.*

Й. Розенталь.
ПОПЫТКА ВОПЛОТИТЬ МЕЧТУ.

И. Йегуди.
*ЗАМЕТКИ ПО УСТАНОВЛЕНИЮ
ЕВРЕЙСТВА*

С. Гаврилов. *ОГОНЬ СВЕЧИ.*

А. Лифшиц.
Я ВАМ СТИХИ СВОИ ПРОЧТУ...

Бухарские евреи: кто мы?
Энциклопедия. IV том.

Ш. Агарунов. *ДЭДӘЛҮӘ
ДУНҮОҖМӘ. Сборник стихов*

В. Давыдов. *ЛЮБОВЬ ГОРЦА. Пьеса*

КНИГИ, ГОТОВЯЩИЕСЯ К ВЫПУСКУ:

Литературно-публицистический альманах «МИРВОРИ» №5

Детский словарь горско-еврейского языка в картинках.

Альбом-каталог горско-еврейских художников.

Ш. Шалумов. *Легендарный Мардахай Овшолум Сибири.*

Д. Ихилор. *Этногенез и древняя история горских евреев Кавказа.*

Издательский дом «МИРВОРИ»

**Издание книг, брошюр, буклетов,
каталогов, календарей.
Компьютерный набор,
корректурa, редактирование,
Художественный дизайн и графика.
Консультации по всем вопросам
книгоиздания.**

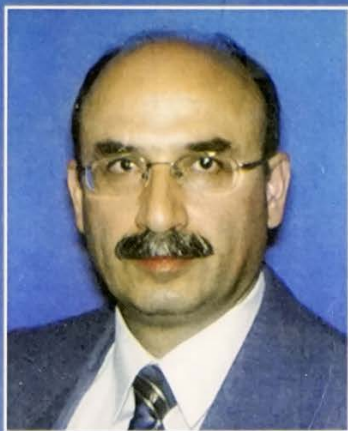

Мы пройдем с вами весь путь
от рукописи до выхода книги из типографии!

«МИРВОРИ» - ВАША КНИГА В НАДЕЖНЫХ РУКАХ!

ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ДОМ
МИРВОРИ

Адрес редакции: Нетания, ул.Бренер 10.
Адрес для писем: P.O.B. 359, Netanya, 42441
Телефоны: 09-8840855, 09-8870811, 054-7766822
Электронная почта: mirvori@mail.ru

АГАРУНОВ Шабтай бен Ханука

Агарунов Шабтай бен Ханука родился 20 сентября 1961г. в Азербайджане, в Красной Слободе г. Куба. После окончания средней школы в 1978 г. поступил на фельдшерский факультет Медицинского училища города Баку.

В 1980-1982 гг. служил в рядах Советской Армии, а затем с 1984 года по 1990 год служил фельдшером в Каспийской флотилии ВМФ.

С 1990 г., уволившись из рядов ВМФ, приступил к работе в нейрохирургическом центре г. Баку, где и работал до репатриации в Израиль.

В 1991 г. репатриировался с семьей в Израиль. Живёт в г. Бат-Ям. Чтобы работать по специальности, прошел все ступени обучения и все необходимые экзамены. Сегодня он - дипломированный медбрат (ах мусмах), работает в операционном отделении больницы Вольфсон города Холон.

В 2006 году окончил факультет управления системой здравоохранения академического колледжа Иудеи и Самарии в г. Ариэль.

Литературой увлекался всегда. Стихи писал со школьных лет на двух языках - на азербайджанском и на горско-еврейском.

С июня 2007 года член Союза писателей, выходяцев из Кавказа в Израиле.

